בּרידזש, וויסט און טאנץ — זונטאג, 19 אקט. 8.30 אווענט אין תלמוד תורה האל

פון מוטער פאראיין פון תלמוד תורה

זון אויפגאנג — 6.52.
זון אונטערגאנג — 5.35.

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע
עטאבלירט אין 1910
דערשיינט יעדן טאג

דאס אידישע וואָרט
THE GATEWAY OF THE WEST.

THE ISRAELITE PRESS

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

וועטער: ווינטן, קעלטער, שניי

Vol. 20, No. 203. Winnipeg, Friday Oct. 17, 1930. Published daily except Saturday and Sunday

דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג

פרייטאג כה' תשרי, תרצ"א.

אנב - אורחא
פון מארק

שמועסן איבער טאג פראגעס

נייע לאמטעס אויף אלטע לעכער.—די מארע "פּעדאגאגיק".—קינדער וואס לערנען פינף שפראכן מיטאמאל.—די פראגע איז ניט אזוי "וואס", ווי "ווי" צו לערנען.

ביי אונז אין וויניפעג און מערב קאנאדע איז מען שוין מער-ווייניקער באפרייט געווארן פון דער ביטערקייט פונ'ם אר-דיש-העברעיאיש קאמף.

אמוויינסטנס איז דאס ריכטיק בנוגע די אינסטיטוציעס, וואו די שפראכן פראגע האט א וועלכע ס'איז פראקטיש באדייטונג: די שולן און תלמוד-תורות.

דא האבן די אידישיסטישע שולן שוין לאנג אנערקענט העברעאיש ווי א קענגשטאנד פון גרעסערער אדער פון קלענערער ווערטיקייט, און די העברעאיסטישע דערציאונגס אנשטאלטן האבן אנערקענט אידיש ...

ריכטער דערקלערט געזעץ וועגן שליסן סטאָרס מיטוואך פאר ניט ווירקזאם

קלאגעס קעגן איבער צוויי הונדערט קרעמער פאר ברעכן דעם געזעץ ארויסגעווארפן מיט ריכטער גרעהעמס אורטייל

די קלאגעס קעגן איבער 200 היגע גראָסערס, פאר ברעכן דעם סטאטיקן "ביילאָו" צו שליסן זייערע קראמען א האלבן טאג מיטוואך וועלן ארויסגעווארפן ווערן, נאכדעם ווי ריכטער גרעהעם האט אין א "טעסט קייס" דערקלערט די "ביילאָו" פאר ניט געזעצלאך און ניט בינדענד.

די פּגימה אין דער שטאטיקער "ביילאָו" איז געפונען געווארן אין דעם, וואס ער פאָדערט צו האלטן די סטארס געשלאסן מיטוואך "צווישן 12 מיטאג און 5 פארטאג אויף מארגן". דערמיט האט די שטאט איבערגעטראָטן אירע רעכט. — "ווען די "ביילאָו" וואלט געלויטעט "ביז 6 דעם זעלבן נ. מ.." הייסט עס, וואלט זי געווען געזעצלאך, אבער לויט דעם "שאפּ רעגגולייישאנס אקט" האט די שטאט ניט געהאט דאס רעכט צו באשטימען די שלוס צייט ביז אויף מארגן אינדערפרי.

פאר'ן געריכט אין דער "טעסט קייס" איז נעכטן ביי טאג געשטאנען ה. סמיט, פארוואלטער פון דער סייפוויי סטאר אויף אסבארן און מארלי. ער איז פארטיידיקט געווארן פון דזש. א. מעקאולי און א. דזש. ענדריוס.

בעת מר. מעקאולי האט אנגעוויזן אויף דעם דערמאנטן פונקט, וועלכער איז אנערקענט געווארן פונ'ם ריכטער, האט מר. ענדריוס אנגעצייגט אויף אן אנדער שוואכן פונקט אין דער "ביילאָו", — וואס זי שליסט אויס "דזשענעראל סטארס". ערשטענס, איז דאס א דיסקרימינאציע, און, צווייטנס, איז עס דאך ניט גענוי באשטימט, וואס אזוינס איז א "דזשענעראל סטאר." לויט זיין מיינונג קאן די "סייפוויי" סטאר אויך באטראכט ווערן פאר א "דזשענעראל סטאר", ווייל זי פארקויפט, אויסער גראָסעריס, אויך פרוכטן, פלייש, מעדיקאמענטן, קליינקייטן און אייזנווארג און א. וו.

פראצעס קעגן אנטי-שילס דעמאנסטראנטן צוריק-געצויגן

(ספּעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

תל-אביב, אקט. 17 (איטא).— נאכדעם ווי דער פארהער פון די פינף אנגעקלאגטע אין דורכפירן די אנטי-שילס דעמאנסטראציע אין תל-אביב האט אנגעהאלטן נעכטן פון 9 פרי ביז 2 נ. מ., האט דער ריכטער אנאנסירט, אז דער הויך-קאמישאנער האט באפוילן צו באפרייען די אנגעקלאגטע.

דער עולם אויסערן געריכט הויז האט די דערקלערונג אויפגענומען מיט א גרויסער אוואציע.

אידישע אקטריסע, איידא קריימער, טויט

ניו-יארק, אקט. 17 (איטא).— איידא קריימער, וועלכע האט געשאפן די באוואוסטע מוטער ראל אין "אייבים איירישער ראוז", איז דא געשטארבן פון א הארץ-פעלער.

חזן שטיינבערג אין כנסת ישראל שול

די כנסת-ישראל שול בעט אונז צו מעלדן, אז דארט דאווענט חזן שטיינבערג היינט (קבלת-שבת) און מארגן אינדערפרי (שבת מברכים).

אידישער טשעקיסט ווערט הויפט פון סאוועטישן קוילן טראסט

(ספּעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

מאסקווע, אקט. 17 (איטא).— דער אידישער טשעקיסט מאקס דייטש איז באשטימט געווארן צום פאסטן פון פארזיצער פון דער אל-סאוועטישער קאמיסיע פונ'ם קוילן טראסט.

דייטש איז געבארן געווארן אין דווינסק, און ווען ער איז געווען 14 יאר אלט איז ער שוין אריין אין "בונד". אין יאר 1905 איז ער פאראורטיילט געווארן צום טויט פאר דערמארדן צוויי פאליציאנטן, אבער אים איז געלונגען צו ראטן זיך, אנטלויפנדיק פון טורמע.

רבי סער הערמאן גאלאנץ טויט

לאנדאן, אקט. 17 (איטא).— רבי סער הערמאן גאלאנץ איז דא געשטארבן אין עלטער פון 78 יאר. ער איז געווען א באריםטער אידישער געלערנטער און פארשער פונ'ם אריענט.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

פרייטאג, אקט. 18

פארזאמ. און קעסטל-אווענט פון הנוער העובד, 8.30 אווענט, אין פאלקס-שול.

שבת, אקט. 18

טאנץ פאר א גוטן צוועק אין קליינער ת"ת, 9 אווענט.

"סמוקער" פון בני-אברהם אין פרייהייט-טעמפל (אפנעלייגט פון לעצטן שבת צוליב נ. לעווינס טויט)

זונטאג, אקטאבער 19

יערלאכע פארזאמ. און וואלן פון לידיס סאסייטי פון ב"י, 2.30 נ.מ., אין ב"י. באריכטן און מוזיקאלישע פראגראם.

ערשטע טיי פון סעזאן פון לידיס אקז. פון לינת הצדק ביי מרס. אלטמאן, 323 פלארא עוו., 2 ביז 11 נ. מ.

וויסט, ברידזש און טאנץ פון מוטער-פאראיין פון ת"ת, אין ת"ת זאל.

טיי לכבוד מיטגלידערשאפט קאמפּיין פון פוע"צ פרויען קלוב, ביי מרס. ב. מארגאליס, 497 אלפרעד עוו., 2 ביז שפעט.

פארזאמלונג פון בר. 2 פוע"צ, 3 נ. מ., אין פאלקס-שול.

אלגעמ. פארזאמ. פון יונגנט לינקע פוע"צ. פארזעצונג פון שמועס וועגן ארבעטסלאזיקייט.

פארזאמ. פון פרויען ביקור-חולים, 3 נ. מ., אין ליבאוויטשער שול.

טיי פון מוטער פאראיין ביי ארב. רינג פרייהייט טעמפל שול ביי מרס. זארעצקי, 290 אבערדין, 3 ביז 12.

מאנטאג, אקט. 20

"באארד" מיטינג פון כנסת ישראל סיסטערהוד 8 נ. מ. אין תלמוד תורה.

דינסטאג, אקט. 21

דר. הערשפילד ביי פארזאמ. פון בנות ציון פרי לאאן, 8 נ. מ. אין גרויסער ת"ת.

דר. פערלמאן: "היגיענע אין מיטעלע יארן", ביי מוטער פאראיין פון ארב. ר. פ. ס. שול, 8.30 אווענט, אין פרייהייט-טעמפל.

מיטוואך, אקט. 22

פארזאמ. פון מוטער-פאראיין פון פרץ-שול, באריכטן, א פאר ווערטער וועגן ש. דובנאוו, 8.30 אווענט, אין פרץ-אינסט.

...

בלוט - בלבול פראצעס אין טשעכאסלאוואקישן שטעטל

(ספּעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

פּראג, אקט. 17 (איטא).— דעם 21טן אקטאבער ווערט דורכגעפירט א בלוט-בלבול פראצעס אינ'ם שטעטל וואזימערא, אין טשעכאסלאוואקיע. מאריץ שטערינבערגער, א אידישער יונגערמאן, ווערט אנגעקלאגט אין ארויסצאפּן בלוט פאר רעליגיעזע צוועקן פון צוויי קריסטלאכע שולמיידלאך.

דער בלוט-בלבול האט ארויסגערופן א שרעק אויף די אידן פונ'ם שטעטל, וואס לעבן צווישן 1,700 פּויערים. אויך די גאנצע אידישע באפעלקערונג פון דעם דיסטריקט, ארום טויזנט אין צאל, לעבט אין שרעק פאר פאגראמען.

קיין שפור דערוויייל פון טראנסקאנער באנק באנדיטן

עס איז ניטא קיין שפור פון די באנק באנדיטן וואס האבן נעכטן בארויבט די באנק אף טאראנטא אין טראנסקאנא אויף ארום צוועלף טויזנט דאלאר (ניט 10 טויזנט, ווי עס איז נעכטן צוערשט געווען באריכטעט). די פאליציי האט אבער אויסגעשפרייט אירע נעצן איבער'ן גאנצן דיסטריקט, און איבער $5,000 באלוינונג איז אנגעבאטן געווארן פון דער באנק אסאסייישאן פאר איבערגעבן זיי אין די הענט פון דער גערעכטיקייט.

עס זעט איצט אויס צו זיין גאנץ זיכער לויט די באשרייבונגען און לויט די מעטאדען וואס זיי האבן באנוצט, אז די זעלבע באנדע וואס האט בארויבט די באנק אין טראנסקאנא האט דאס אויך גערויבט מיט אן אווענט פריער $2,400 פון דער קאנאדא מאלטינג אפיס.

328 אידן אריינגעקומען קיין ארץ-ישראל אין חודש אויגוסט

(ספּעצ. טעלעג. צו ד.א.וו. דורך "איטא")

ירושלים, אקט. 17. (איטא).— 328 אידן, 62 קריסטן און 70 אראבער זיינען אריינגעלאזן געווארן קיין ארץ-ישראל אין משך פון דעם חודש אויגוסט.

פאר דעם זעלבן חודש האבן פון לאנד ארויסגעוואנדערט: 148 אידן, 128 קריסטן און 45 מוסולמאנער.

דער צוואוקס פון דער אידישער באפעלקערונג פון דעם קוואל איז אזוי געווען 180, און פון דער אראבישער — 35, בעת די קריסטלאכע איז געפאלן אויף 66 נפשות.

לארד מעלטשעט קראנק

לאנדאן, אקט. 17 (איטא).— לארד מעלטשעט נעמט איצט קיינעם ניט אויף און ליגט אין זיין צימער קראנק אויף פלעביטיס, לויט אן אפיציעלער מעלדונג. ווי דער איטא ווערט באקאנט, איז לארד מעלטשעט געווען קראנק זינט ער האט זיך צוריקגעקערט פון קאנאדע.

קאמפּיין פון יונייטעד היברו רעליף היינט אין פולן שוואונג

דער יערלאכער קאמפיין פון דער יונייטעד היברו רעליף האט זיך היינט אנגעפאנגען, און איז איצט אין פולן שוואונג.

די נויט איז דאס יאר, צוליב דער שווערער עקאנאמישער לאגע, גרעסער ווי אלע יאר, און דאס וויניפעגער אידנטום ווערט גערופן ביי צוטראגן צום קאמפּיין מיט א ברייטער האנט און העלפן דער ארגאניזאציע צו שטיצן די וואס געפינען זיך אין דער אומגליקלאכער לאגע צו דארפן אנקומען צו שטיצע.

הנוער העובד אונטערנעמונג

דער הנוער העובד קאמיטעט האט באשלאסן דורכצופירן א חנוכה מאסקאראדן באל אין תלמוד-תורה ארום 18טן-20טן דעצעמבער. פארשיידענע טיפּן מאס קעס ווערן צוגעגרייט. פריינטלאכע ארגאניזאציעס זיינען געבעטן צו נעמען עס אין אנבאטראכט.

מייק מאנעטאסקי אנגעקלאגט אין טויט-שלאג

מייק מאנעטאסקי, דער מאן פון מרס. מערי דופקא, 40 יאר אלט, וועלכע איז געפונען געווארן א טויטע לינגדיק אין איר בעט אין איר היים, 294 דזשארוויס עוועניו, מיט צען טעג צוריק, איז אנגעקלאגט געווארן אין טויט שלאג אין פארבינדונג מיט דער פרוי'ס טויט.

דער באשולדיקטער איז נעכטן דערשינען אין געריכט און זיין פראצעס איז אפּגעלייגט געווארן אויף א וואך צייט.

די ברידער טעסלער אין אן ערנסטן אוטאמאביל עקסידענט

אזוי ווי איינער פון די שווער-פארוואונדעטע איז געווען ערנסט קראנק ביז איצט, האט מען געהאלטן די גאנצע געשעעניש מער ווייניקער בסוד אבער מאריס טעסלער פילט זיך איצט בעסער, און מיר קאנען דאס פארעפנטלאכן.

געשעען האט עס נאך מיט 2 וואכן צוריק. פיר פון די ברידער טעסלער, ישראל, נתן, מאריס און טאם און א קינד האבן זיך אומגעקערט פון א לוסט רייזע אין דעם אוטאמאביל פון לעאו בראון. נתן האט געטריבן די קאר אויף דעם וועג פון פארטעדזש-לא-פרייריע קיין וויניפעג. ארום 30 מייל פון וויניפעג, וואו דער וועג איז געווען באשאטן מיט נייעם גראוועל האט דער טרייבער פארלארן דעם קאנטראל פון ...

בעת ווינטערדיקע זאווערוכעס בושעווען אין די פּריירים, מאכט אנטאריא דורך 2טן פרילינג

טאראנטא, אנט., אקט. 17. — אין דער צייט ווען אין מערב קאנאדע בלאזן קאלטע ווינטן און די פּריירים זיינען מיט שניי באדעקט, בליען בוימער אין דער פראווינץ אנטאריא, און פון די דריי פארשיידענע דיסטריקטן קומען אן באריכטן, אז די פראווינץ מאכט דורך היינטיקן יאר א צווייטע יונגנט און צוליב דעם ווארימען וועטער וואס הערשט דא אין פארלויף פון די לעצטע עטלאכע וואכען, האבן זיך פרוכט בוימער ווידער צעבליט.

עס האט נעכטן אפּגעבאקן א דאזן "פּאיס", און זי האט זיי אנגעפילט מיט סטראבעריס וואס זי האט נעכטן אנגעריסן אין איר גארטן.

אן עפּל בוים ארום פארט קרעדיט, וואס איז צעשעדיקט געווארן פון א שריפה לעצטן פרילינג, האט צונעצווינגען אלעמענס אויפמערקזאמקייט צוליב דעם פאקט וואס פון איין זייט בוים היינגען שיינע, רייפע עפּל און פון דעם צווייטן זייט האט זיך דער בוים ווידער צעבליט.

מרס. דזש. קלאני פון וועסטברוק.

הערי לוקאוו פלוצלונג געשטארבן

הערי לוקאוו, פון 466 באיד עוועניו, ארום 50 יאר אלט, איז נעכטן ביינאכט פלוצלונג געשטארבן אין זיין היים.

דער פארשטארבענער איז געקומען אהער פון שפאלע, רוסלאנד, מיט 24 יאר צוריק. ער לאזט איבער זיין פרוי, אייך פארהיירעטע טאכטער, דריי מיידלאך און פיר זין.

זיין לויה קומט פאר היינט צוויי אזייגער פון זיין היים. ער וועט באערדיקט ווערן אויפ'ן היברו סיק בענעפיט ביתעלמין.

א פעלער אויסבעסערונג

אין אן אדווערטייזמענט פון דער וויניפעג פיאנא קאמפּאני וואס איז נעכטן דערשינען אין "דאס אידישע ווארט" האט זיך אריינגעכאפּט א פארדריסלאכער טעות. עס איז געווען אפּגעדרוקט "קנויב" די פיאנא 95 סענט. עס האט ריכטיק געדארפט זיין 95 דאלאר.

א וויכטיקער קולטור טוער קומט קיין וויניפעג

ווי מ'גיט אונז איבער, וועט היינטיקן זונטאג אדער מאנטאג אנקומען אהער פון פוילן דער לערער און קולטור טוער ה' מענאכאווסקי.

ה' מענאכאווסקי קומט איצט דירעקט פון בריסק, וואו ער איז יארנלאנג געווען איינער פון די וויכטיקסטע לערער אין די דארטיקע ציש"א שולן.

אלס געזעלשאפטלאכער און קולטור טוער, האט ער זיך באטייליקט אין פארשיידענע געזעלשאפטלאכע ארבעטן און איז אויך געווען ראטמאן (אלדערמאן) פון בריסקער שטאטראט.

ה. מענאכאווסקי קומט אהער צו באזעצן זיך און ארבעטן אלס לערער אין דער היגער פרץ-שול.

מיט ה' מענאכאווסקין באקומט די פרץ-שול און דאס אידישע וויניפעג א וויכטיקן קולטור טוער און לערער.

מעקס שטיינקאפ רעדט אין וואנקאווער וועגן וויניפעג

פון וואנקאווער מעלדעט מען, אז מר. מעקס שטיינקאפ האט דארטן נעכטן אדרעסירט א פארזאמלונג ביי דעם "מאנטזייאן קלוב" אויף דער טעמע: "די געשעפט אויסזיכטן אין וויניפעג".

דער פארזיצער פון דער קאנאדער דעלעגאציע האט געבעטן מר. שטיינקאפ, אז ער זאל האלטן א רעדע פאר "טשעמבערס אף קאמערס" פון יאפאן ביי א קאנווענשאן אין טאקיא אויף דער טעמע: "וואס מערב קאנאדע קאן אנבאטן אינ'ם האנדל מיט דעם אריענט", מר. שטיינקאפ גרייט איצט צו מאטעריאל פאר אזא פארטראג.

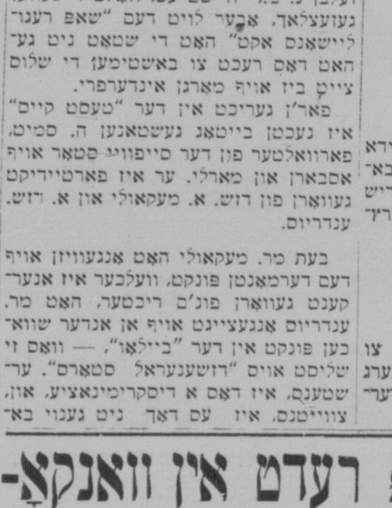

מעקס שטיינקאפ

מר. שטיינקאפ איז דער דעלעגאט פון דער וויניפעגער "באארד אף טרייד", מיט דער קאנאדער "טשעמבער אף קאמערס" פארטיע און ער פארט אפ היינטיקן מאנאט צום אריענט מיטן אויסזיכט צו דערהויבן דעם קאנאדער האנדל מיט יאפאן און כינע. ער איז אפגעפארן פון וויניפעג זונטאג ביינאכט, צום פאסיפישן ברעג.

קאנצלער ברונינג שטרעבט צו פארגרעסערן דייטשלאנדס באוואפנטע קרעפטן

היטלעריסטן שלאגן פאר אין רייכס-טאג עקסטרעמע אנטי-אידישע געזעצן

אנגעפירט פונ'ם לערער פארבאנד פון די פאלקס-שולן

וואָס איז בעסער?

פון מ. פאגעל

בערל איז שוין היינט א גרויסער. ער גייט שוין אין "סקול" אליין. נאָר די מאמע גייט נאָך פון הינטן. ער ווייסט שוין אפילו וועלכן שוך אויף וועלכן פוס אָנצוטאָן און ער שפּילט זיך שוין אליין אין דרויסן מיט שניי און מיט גרויסע קינדער.

און בערל טראכט, אז ווען ער וועט זיין נאָך א גרעסערער, גאָר א גרויסער וועט ער זיין א "פּאָליסמאן."

די מאמע, אז זי דאַרף אריבערגיין די גאס מיט אים, האלט זי אים אין איין שרעקן: "היט זיך, אָט פאָרט אן אווטאָמאָביל. ער וועט דיך נאָך איבערפאָרן ווארט א ווײַלע". די מאמע האָט זייער מורא פאר אן אווטאָמאָביל.

און אָט שטייט אין מיט'ן גאס א גרויסער, גראָבער פּאָליסמאן און ער האָט גאָר קיין מורא נים. נים פאר דער סטריט קאר, נים פאר קיין אווטאָמאָביל. ער שטייט און מאכט מיט די הענט, און די אלע אווטאָמאָבילן פאָרן אהין און אהער און אים פאָרן זיי נים איבער. בערל ווייסט שוין אז א פּאָליסמאן קען מען נים איבערפאָרן. מסתם דערפאר, ווייל ער איז אזא גראָבער. אינגלאך דערציילן אים, אז מ'קאָן אים נים איבערפאָרן, ווייל אז ער הויבט נאָר אויף די האנט, מוז דער אווטאָמאָביל בלייבן שטיין. נו, טאָ ווי אזוי קאָן מען אים איבערפאָרן.

איינמאָל האָבן זיך ביי זיי אין גאס צעשלאָגן א פּאָר גרויסע אינגלאך. איינעמס מאמע איז געשטאנען און האָט אים געריסן. ער זאָל אויפהערן און אוועקגיין. איז ער אוועקגעגאנגען מיט איר, אָבער ער האָט זיך באלד אויסגעריסן, איז צוריקגעלאָפן און האָט זיך ווידער אמאָל גענומען שלאָגן. ערשט א פּאָליסמאן גיים. ווי די אינגלאך האָבן אים דערזעען זיינען זיי אנטלאָפן.

"אָט א בריה א פּאָליסמאן", — האָט בערל געטראכט — "ער האָט פאר קיינעם קיין מורא נים, און אלע האָבן מורא פאר אים". יאָ, אז ער וועט זיין א גרויסער, וועט ער זיין א פּאָליסמאן.

איינמאָל אין א ווינטער פארנאכט איז בערל געווען אין דרויסן. עני...

[illegible]

לידער

שפיל

פון עזרא גוטמאן

תלמיד פון שלום-עליכם מיטל-שול, 12 יאר

[illegible]

א מעשה אזא

[illegible]

בריוו-קאסטן

[illegible]

קינדער!!!

[illegible]

קינדער פון פראווינץ

[illegible]

א בריוו צו ש. דובנאוו

[illegible]

ווען מען געפינען די פארשווינדענע לופט-פליער?

[illegible]

זויערקייט צושטאנד

די פשוטע ארויא פון וויטיק און אומבאקוועמלעכקייט נאכן עסן —

[illegible]

דער אפשיד בריוו פון דער ארבעטער דעלעגאציע

[illegible]

איך באקומט איירע כחות צוריק פיל שנעלער אויף אוואלטין

[illegible]

אוואלטין ראסקס

[illegible]

'OVALTINE'

TONIC FOOD BEVERAGE

Builds up Brain, Nerves and Body

A. Wander Limited - 455 King Street West, Toronto, Ont.

פאר

די קינדערס אוועגט מאלציים קענט איהר זיי נים געבען קיין בעסערן מאכל ווי קעלאגס קארן פלייקס מיט מילך אדער קרים. אזוי לייכט צו פארדייען. זעהר גוט פאר

קינדער

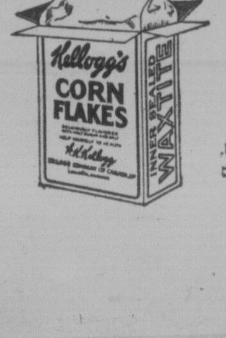

Kellogg's

CORN FLAKES

נח לעווין

ניט קיין טרער אויף זיין קבר, נאר א א שבח זיין ליכטיקן אנדיינק

פון מאריס גוסין

געשטארבן נח לעווין. פרייטאג דעם 10טן אקטאבער, 1930, י"ח תשרי, תרצ"א, צווישן 2 און 3 אזייגער ביי טאג האט זיין לעצטע שטונדע געשלאגן; מיט זיינע לעצטע כחות האט ער מיט זיינע הענט דעם לעצטן שוויס, וואס האט ארויסגעשלאגן אויף זיין שטערן נאך א לאנג יאריקן קאמף פאר א וועלט פון אמת, צדק און יושר, אפגעווישט. און ער האט זיין לעצטן אטעם אויסגעהויכט, — אויף אייביק איינגעשלאפן.

געשטארבן נח לעווין, דער אלטער לעווין, ווי אלע האבן אים גערופן. ארונטערגעפאלן אין דער לעצטער פארהאנג פון אן עקסטרעם-קעמפערישן לאנג-יאריקן ספעקטאקל, אנגעפירט פון א קעמפער און באקעמפער.

נח לעווין, — א קאמבינאציע פון א תלמיד-חכם און קאמוניסט, א פארטיידיקער און אנגרייפער, אן עקסטרעמער אנהייגער פון דער אידישער קאלאניזאציע אין סאוועטן רוסלאנד, פאר וואס ער האט זיין לעבן מקריב געווען.

אכט-און-זעכציק יאר איז ער אלט געווען, אבער ווי יונג און פייערדיק, ווי גלייביק און האפענונגספול ער האט געהאלפן מיטדרייען דעם קעמפערישן ראד פאר סאציאלן יושר. ער איז געווען א מוסטער-מענש. א מענש, וועלכער האט גע־זוכט צו געבן און קיינמאל ניט צו נעמען; א מענש, וועלכער האט קיין כבוד ניט גע־זוכט; א מענש, וועלכער איז שטענדיק גרייט געווען אוועקצוגעבן זיין צייט, זיין געזונט, זיין לעצטן גראשן און זיין לעבן פאר דעם אידעאל אין וועלכן ער האט גע־גלויבט און — ער האט אוועקגעגעבן!

מיט ארום צען יאר צוריק האב איך זיך מיט אים צום ערשטן מאל, דא אין וויניפעג, באגעגנט. מען האט אים מיר פארגעשטעלט פאר א "ראדיקאלן אידן" מיט דער צייט האב איך אים ליב באקומען — פאר זיין אמת, פאר זיין גוטסקייט, פאר זיין חכמה און פאר זיין ברויזנדער קעמפערישקייט.

* * *

דער אלטער לעווין, — א ברויזנדע, יונג-קעמפערישע נשמה איינגעפאסט אין אן אלטן אפגעשוואכטן קערפער. א צדיק אין זיין גלויבן, א פריינט צו זיינע מיט־מענשן און א חבר צו זיינע קינדער, — א געלייטערטער איז ער פון אלעמען אוועק.

נח לעווין. ווער קאן זיך דען פארמעסטן זיין פלאץ צו פארנעמען אויף דער וויניפעגער אידישער ראדיקאלער גאס? ווער האט דען דעם מוט אזוי שארף דעם אמת ארויסצוזאגן? ווער האט דען די השגה אזוי באשיידן צו לעבן, — אן אלטער אנצוג, א העמדל אן א קאלנער, א לייכטן צוביים און דאס איבעריקע — פאר דער באוועגונג . . .

א פארזאמלונג. מען אפעלירט פאר געלט, פאר'ן איקאר, פאר דער קאמוניסטישער פרעסע א. א. וו. נח לעווין שטופט דער ערשטער זיינע אלטע, צעטריקנטע הענט אין די קעשענעס פון זיינע אלטע הויזן, נעמט זיין ארום בייטעלע ארויס, און ער גיט א באדייטנדן טייל פון זיין שווער פארהארעוועט געלט. שטענדיק אזוי — אלע מאל דער ערשטער. פאר אים איז דאס ניט שווער, דאס איז זיין גלויבן, זיין חיות.

נח לעווין איז געווען דער איינציקער אין וויניפעג, וועלכער האט זיך דערלויבט אויף די עלטערע יארן אוועקצוגעבן זיינע לעצטע פאר גראשן, כדי אנצוקוקן דאס נייע לעבן אין סאוועטן רוסלאנד, און ער האט מיט זיין שוואכן געזונט איבערגעשפאנט די ריזיקע ים-כוואליעס, כדי אנצוקוקן דעם ריזיקן אויפקום פון דער פלאמענדער זון וואס האט טיף אין זיין הארצן געלויכטן און געווארימט. א שווערע נסיעה איז דאס פאר אים געווען, וואס האט אין א גרויסער מאס אונטערגעבראכן זיין געזונט, ער איז אבער צוריקגעקומען פון דארטן א באגייסטערטער, און ער האט מיטגעבראכט נייעם מוט און גלויבן, און ער האט זיך מיט פרישער ענערגיע ארייגעווארפן אין דעם גרויסן פלאמיקן קאמף, פאר דעם אידעאל וואס ער האט ביז דער לעצטער מינוט פון זיין לעבן אין זיין הארצן געטראגן.

— איך האב געמיינט, אז איר וועט דארטן פארברייננגען א צוויי, דריי יאר, אידער איר וועט זיך צוריקקערן קיין וויניפעג, — האב איך אים געזאגט, ווען איך האב זיך מיט אים באגעגנט נאך זיין צוריק קומען פון סאוועט רוסלאנד.

— ווי עס ווייסט אוים ווייסט איר ניט, אז איך בין קרוב צו די זיבעציקער, — האט ער מיר געענטפערט מיט א שמייכעל. דאס וואס איך האב געוואלט זעען, האב איך געזעען אין דעם קארגן יאר וואס איך בין דארט געווען. לייננגער זיין דארטן, האב איך מורא געהאט, טאמער וועל איך דארטן פארנעמען דריי ארשין ערד, א שאד, זאלן אידישע קאלאניסטן דעם שטיקעל ערד בעסער צעאקערן און פארזייען, וועלן זיי ברויט עסן, שטארבן איז פאר מיר גוט אין וויניפעג אויך" — האט ער מיר געענטפערט.

* * *

א באזאר פאר'ן איקאר. נח לעווין האט אויסגעהאנגען עטלאכע מאפעס פון די דיסטריקטן וואו אידישע קאלאניסטן האבן זיך באזעצט אין סאוועטן רוסלאנד.

איך קום אריין אין זאל. דער אלטער לעווין קומט מיר אנטקעגן אן "אויסגעפוצטער", אונטערגעשארן אביסל דאס בערדל, א נייע העמדל אנגעטאן, אבער פון א קאלנער און שניפס איז נאך אלץ קיין סימן ניטא. ער באגעגנט מיך מיט א שמייכל, מיט אויגן אנגעפילט מיט יום-טוב פייער.

— העלא גוסין! קומט, איך וועל אייך עפעס ווייזן.

ער פירט מיך צו צו די מאפעס:

— איר זעט? — זאגט ער צו מיר, — דאס האב איך מיטגעבראכט פון רוסלאנד, אט דא בויען אונזערע אידן א ניי לעבן — א געזונט לעבן.

איך שטיי און באטראכט די מאפעס און ער פירט מיך מיט זיינע פינגער איבער זיי: — איר זעט? דאס זיינען אלץ אידישע קאלאניעס, אין קרימער ראיאן, אין כערסאנער, אין ווייס-רוסלאנד, אוקראינער, — פיינע לאנד, זייער, זייער פרוכטבארער באדן, אונזערע אידן באארבעטן דאס אליין מיט זייערע אייגענע הענט, איך בין אומעטום געווען, אליין גערעדט מיט זיי, שיינע אידן, געזונטע אידן, גוטע אידן — אונזערע אידן... נאר וואס דען... טראקטארס, זיי מוזן האבן טראקטארס, וואס מער טראקטארס אלץ מער קאלאניסטען... מיר מוזן שאפן טראקטארס... מיר מוזן זיי העלפן...אונזערע אידן...

* * *

נאכט. ערב א טעג-טאג פאר'ן איקאר. יוגנט גרייט זיך ארויסצוגיין זאמלען געלט, אבער דער אלטער לעווין איז שוין אין דער ארבעט. צו טאן עפעס פאר דער אידישער קאלאניזאציע, ווארט ער ניט אויף מארגן. ער איז מקיים די מצווה באצייטנס, ער נעמט אן דעם יום טוב פאר פרי. ער גייט ארוים ביינאכט. זונטאג זיינען די געשעפטען געשלאסן, נעמט ער א פושקע, נעמט מיט נאך א אידן און ער לאזט זיך אוועק איבער די אידישע קראמען זאמלען געלט פאר'ן איקאר. ער בעט ניט, נאר ער מאנט... און געבויגן אין דרייען קערפערלאך, אבער שטאלץ גייסטיק, שפאנט ער ארום אין היץ, אין שטורעם, אין בליץ און אין דונער, אין פראסט און זאווערוכע, אין רעגן און אין בלאטע און ער קלאפט פון טיר צו טיר — "העלפט די אידישע קאלאניסטן אין סאוועטן רוסלאנד — זיי מוזן האבן טראקטארס... אבער די ערשטע ביישטייערונג אין פושקע איז שטענדיק געווען זיינע.

* * *

א איקאר פארזאמלונג. זיצן מענשן, מען פארהאנדלט פראגן. נח לעווין זיצט און הערט. עס געפעלט אים עפעס ניט, הויבט ער אן צו האמערן און דונערן, בייזערן זיך מיט פלאם-פייער. איבערהויפט ביי די פארזאמלונגען אין פארלויף פון לעצטן יאר, ווען עס זיינען פארגעקומען געוויסע שטרייטן און קאמפן צווישן א טייל מיטגלידער צוליב פאליטישע טעמים.

— וואס ווילט איר האבן פון מיין לעבן! פארוואס ווילט איר מיך קוילענען! וואס האט איר צום איקאר! וואס האט איר צו מיינע אידן! — אזעלכע און ענלאכע אויסגעשרייען האט מען לעצטנס געהערט פון דעם אלטן לעווינען, ביי איקאר פארזאמלונגען.

גוטער, אלטער נח לעווין! ער האט אפשר אויסגעשריען זיין הארץ און לונגען צוליב דער אידישער קאלאניזאציע אין סאוועטן רוסלאנד. ער האט אין איר א גרויסן חלק... ער האט זי פאראקערט מיט צער און פרייד און מיט זיין לעבן. זיין לעצטן נחת פון דער אידישער קאלאניזאציע האט ער געטיילט מיט דעם אלטן ראובן ברייניו. יענעם צו לענגערע יאר, ווען ער האט זיך מיט אים צעקושט ביי א באנקעט אין וויניפעג. דאס איז אפשר געווען דער איינציקער און לעצטער קוש פון איינעם וועלכער האט אים ווי געהעריק אפגעשאצט . . .

* * *

נח לעווין איז געווען א גרויסער עקסטרעמיסט. איז ער אמאל געווען רעליגיעז, איז ער געווען באמונה שלומה. איז ער געווארן א ציוניסט, איז ער עס געווען מיט דעם פולן פייער פון זיין נשמה. איז ער געווארן א סאציאליסט, האט ער איבערגעריסן די פעדים פון זיינע פריערדיקע אידעאלן און ער האט מיט שטאלץ געטראגן אויף זיך דעם שטעמפל פון סאציאליזם. זיין נייסטער און לעצטער אידעאל איז געווען קאמוניזם, און אין 1922טן יאר, ווען די מיטארבעטער פון דעם "לינקן פליגל פון "פארווערטס", מיט משה אלגין בראש, זיינען אוועק פון יענער צייטונג און האבן געגרינדעט די קאמוניסטישע צייטונג "די פרייהייט", האט נח לעווין איבערגעריסן זיינע פארבינדונגען מיט דעם "פארווערטס" פון וועלכער צייטונג ער איז געווען דער לאקאלער אגענט, און מיט דער סאציאליסטישער פארטיי, און ער האט זיך ארייגעווארפן אין דער קאמוניסטישער באוועגונג. צו יענער צייט איז ער שוין כמעט אלט געווען זעכציק יאר. אבער זיין עלטער האט אים ניט צוריקגעהאלטן צו מאכן דעם דאזיקן שריט און ער איז פארבליבן א קאמוניסט ביז זיין טויט.

עס איז כדאי צו פארצייכענען, אז איבערריסנדיק זיינע פארבינדונגען מיט'ן "פארווערטס", האט ער פארלארן א מאנאטלאכע הכנסה פון ארום $175, און עס האט אים גענומען א לייגערע, צייט ביז ער האט געקראגן סובסקרייבער פאר דער 'פרייהייט' און ער פארדינט דערביי קוים $40 א מאנאט. און פון דעם געלט האט ער געדארפט מאכן א לעבן און געבן פארשיידענע ביישטייערונגען. מיט דעם פארבאט אויף דער "פרייהייט" ארייננצוקומען אין קאנאדע, איז ער אינגאנצן געבליבן אן פרנסה, אבער אין זיינע שווערסטע עקאנאמישע צייטן האט ער ניט געוואלט אנקומען צו זיינע קינדער, און ער האט געלעבט פון זיין איינענער ארבעט ביז מיט א פאר מאנאטן פאר זיין טויט.

נח לעווין האט אין זיך פארמאגט אן אומגעהויערן קוואל פון מוט אין קאמף, און גלויבן אין זיין אידעאל.

ביים לעצטן איקאר באזאר אין גרויסן תלמוד תורה זאל, בין איך ארויפגעקומען אין אן אוונט. אזוי איך האב דארטן געטראפן בלויז א פאר צענדליק באזוכער.

— עס קוקט מיר אויס, אז דער היינטיקער באזאר איז ניט אזוי געראטן ווי די איקאר באזארן אין די פריערדיקע יארן, איך גלויב, חבר לעווין, — האב איך געזאגט. — אז דאס איז אן אפקלאנג פון די לעצטע געשעענישן אין דער איקאר ארגאניזאציע....

אבער דער אלטער לעווין האט גלויבן, ער איז א בעל בטחון, און ער האט מיר האסטיק געענטפערט: "וואס זשע מיינט איר, אז צוליב דעם וואס דער היי־יאריקער איקאר באזאר איז ניט געראטן אין וויניפעג, וועט דורך דעם פאלן די סאוועט רעגירונג, אדער די אידישע קאלאניזאציע וועט זיך דארטן אפשטעלן? נשקשה, דער סאוועטן פארבאנד איז רייכער פון אונזערע וויניפעגער קעגנער, — האט ער געזאגט מיט א שמייכל.

* * *

ביי יעדער פאליטיש-קעגנערישער רעדע, אדער לעקציע אין וויניפעג, איז נח לעווין שטענדיק געשטאנען אויף דער וואך און ער האט מיט שטאלץ פארטיידיקט זיין אידעאל. אין די מייסטע פאלן האט ער אין זיינע ארגומענטן זיך באנוצט מיט פסוקים פון תלמוד, און עס איז ניט געווען דער פאל, אז דער לעקטאר זאל נאך דער לעקציע ניט זוכן פערזענלאך צו באקאנען זיך מיט אים און פירן מיט אים א געמיטלאכן געשפרעך.

נח לעווין האט שטענדיק געמאכט א גוטן איינדרוק מיט זיינע ארגומענטן און דיסקוסיעס און ביי די מער אינטעליגענטערע פאליטישע קעגנער זיינע איז ער שטענדיק געווען געאכטעט פאר זיין ערלאכקייט און אויפריכטיקייט. פון זיינע חברים איז אפגערעדט.

קלמן מרמר, האט שרייבנדיק וועגן וויניפעג אין דער "פרייהייט", נאכדעם ווי ער האט דא געהאלטן א סעריע לעקציעס, באצייכנט נח לעווינען, אלס א פנים פון א תלמיד-חכם איינגעפאסט אין א שיין בערדל.

* * *

זונטאג, דעם 12טן אקט., 1930, כ" תשרי, תרצ"א, איז פארגעקומען זיין לויה פון זיין היים, 382 אלפרעד עוועניו. זיין קערפער איז געטראגן געווארן צום פרייהייטס טעמפל, און איז נאכגעפאלגט געווארן פון זיין פרוי, זין, טעכטער, איידעמס, שניר און אייניקלאך, צוזאמען מיט הונדערטער געוועזענע חברים, פריינט און באקאנטע.

ביים פרייהייטס טעמפל האבן אייניקע חברים פון זיין פארטיי געהאלטן רעדעס וועגן זיין טעטיקייט אין דער קאמוניסטישער באוועגונג.

פון דארטן איז זיין קערפער אפגעפירט געווארן אויף דעם היברו "סיק בענעפיט בית עלמין, וואו ער איז אוועקגעלייגט געווארן אויף זיין אייביקער רו.

* * *

מיט דעם טויט פון נח לעווין, איז פארשוואונדן געווארן פון דער וויניפעגער אידישער ראדיקאלער גאס די שענסטע פערזענלאכקייט, דער ברויזנדסטער קעמפער. די וויניפעגער איקאר ארגאניזאציע האט פארלארן איר טרייסטן מיטגליד.

נח לעווין האט אין זיין פאמיליען לעבן דורכגעמאכט שרעקלאכע טראגעדיעס. אין פריוואטן לעבן איז ער געווען א גוטער מענש, א גרויסער בעל רחמנות. ער איז געווען א "נותן בסתר" און ער האט עפנטלאך מקריב געווען זיין לעבן אויפ'ן מזבח פאר א נייער, פרייער וועלט.

נח לעווין איז געווען א כבוד פאר אלע זיינע געוועזענע גוטע פריינט און נאענטע באקאנטע, און א דאפלטער כבוד פאר זיין פרוי, קינדער און קינדס-קינדער און פאר זיין גאנצער משפחה, און אט דער כבוד זאל זייער אלעמענס טרייסט זיין אין זייער איצטיקן שווערן מאמענט.

כבוד זיין ליכטיקן אנדיינק!

—(::)—

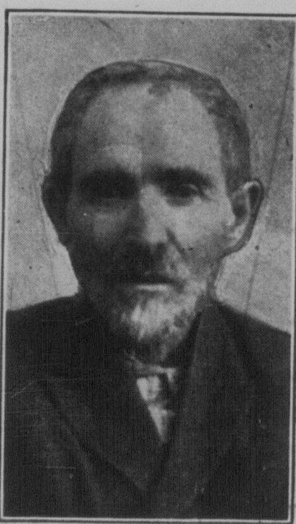

א חברישן טרייסט צו דער פרוי און קינדער פון אונזער פארשטארבענעם חבר

נח לעווין

זאל זיין קאמף אין די רייען פונם רעוואלוציאנערן פראלעטאריאט דינען אלס מוסטער אין אונזער וויטערדיקער טעטיקייט.

לייבאר ליג בראנטש 4

מוטער פאראיין ביי דער ארב. רינג פרייהייטס טעמפל שול

פרייהייטס טעמפל

ארבעטער רינג פרייהייטס טעמפל שול

מיט א נידערגעשלאגענעם געמיט און טיפן טרויער אין הארץ שטייען מיר ביים פרישן קבר פון אונזער איבערגעגעבנסטן פריינט און אומערמידלאכן, מוטיקן טוער פאר דער אידישער קאלאניזאציע — פון אונזער באליבטן און אומפארגעסלאכן אלטן חבר

נח לעווין

גרויס איז דער פארלוסט, טיף איז דער ווייטיק. זאלן אלע זיינע פריינט און נאכפאלגער געפינען א טרייסט אין דער איבערגעגעבענער ארבעט פאר דער זאך, פאר וועלכער דער פארשטארבענער חבר לעווין האט זיין גאנצן לעבן אוועקגעגעבן.

וויניפעגער איקאר קאמיטעט

נח לעווין ע"ה

אין טיפן צער און טרויער שטייען מיר ביי זיין פרישן קבר און מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו זיין פרוי און קינדער און צו דער גאנצער משפחה אין זייער גרויסן פארלוסט.

אונזער ארגאניזאציע וועלכע האט שטענדיק געשעצט דעם "איקאר", פילט באזונדערס דעם פארלוסט פון דעם טרייסטן און איבערגעבנסטן פריינט פון דער אידישער קאלאניזאציע אין סאוועטן רוסלאנד.

מיט כבוד און רעספעקט וועלן מיר שטענדיק זיין נאמען דערמאנען. מיר ווינשן דער גאנצער פאמיליע געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

בני אברהם פרי לאאן אסאסיאיישאן

נח לעווין ע"ה

צו זיין פרוי און קינדער און צו דער גאנצער משפחה דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער גרויסן פארלוסט די צייט זאל היילן אייערע צעבראכענע געמיטער און איר זאלט שוין מער פון קיין צער ניט וויסן

מר. און מרס. ל. סימקין
און פאמיליע
317 סט. דזשאנס עווע.

נח לעווין ע"ה

צו מר. און מרס. פאפעסקי, און צו דער גאנצער פאמיליע דריקן מיר אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל אין זייער גרויסן פארלוסט. זייט אלע געטרייסט און איר זאלט שוין מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. דזש. סילווער

נח לעווין ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיל צו דער אלמנה און יתומים אין זייער שווערן פארלוסט. מיר ווינשן זיי און דער גאנצער משפחה געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. א. פרעסקי
280 רעדוואוד עווע.

נח לעווין ע"ה

מיט געבויגענע קעפ שטייען מיר ביי זיין פרישן קבר און מיר דריקן אויס אונזער טיפסטן מיטגעפיל צו זיין פרוי און קינדער און דער גאנצער משפחה אין זייער שווערן פארלוסט. מיר ווינשען אייך אלעמען געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. נ. דראפקין
475 ראפערין עוועניו

נח לעווין

טיף איז די וואונד אין מיין הארץ . . . אוועקגעריסן האט דער טויט איינעם פון מיינע באליבטסטע חברים . . . נח לעווין.

צוזאמען מיט זיין גאנצער משפחה טרויער איך אויף דעם גרויסן פארלוסט. אייביק וועל איך זיין ליכטיקן אנדיינק אין מיין הארצן טראגן.

זייט אלע געטרייסט אין דעם איצטיקן שווערן מאמענט.

ה. מורי
279 אלפרעד עווע.

נח לעווין ע"ה

מיר דריקן אויס אונזער טיפסטען מיטגעפיל צו דער פרוי און קינדער אין זייער שווערן פארלוסט. מיר ווינשן זיי געטרייסט צו ווערן און מער פון קיין צער ניט וויסן.

מר. און מרס. וואגיל
שעלמאוט, מאנ.

בריוו פון וואנקאווער

(שלוס פון זייט 7)

טען צד. דער עולם האט זיך זייער ווארים אפגערופן און ארויסגעוויזן אינטערעס.

אויף דער דעבאטע זיינען אויך אויסגעפירט געווארן אייניקע מוזיקאלישע נומערן דורך מיס ראס (פיאנא) און מיס ר. ליוואי (סאקסעפאן).

ימים נוראים

א אויפלעבונג האט זיך נעפילט אין אידישן ישוב היינטיקס יאר אין דער צייט פון ימים-נוראים. די שול "שערי־צדק" איז געווען איבערפולט מיט מענשן. דער קהל'שער צענטער האט אויך פארמאגט א שול. פיל צוגעגעבן דער פייערלאכקייט און יום-טוב'דיקייט אין שול האט רעוו. פאסטינסקי מיט זיין הארציקן דאוונען און שיין איינגעארדנטן כאר. עס איז באמת א וואונדער וואס אין אזא קורצער צייט האט דער באר ארויסגעוויזן איינגעשטודירטקייט און פיינעם טאן. רעוו. פאסטינסקי האט ווידער אמאל איבערצייגט, אז ער איז א גוטער מנגן און אויך ארגאניזאטאר.

אין ביידע שולן זיינען פארגעקומען אפילס פארן נאציאנאל פאנד און נייעם "בית החיים". מיט ווארימע אפילס פארן נאציאנאל פאנד זיינען ארויסגעטרעטן דער פרעזידענט פון דער ציוניסטישער ארגאניזאציע ס. ראטשטיין און וויס־פרעזידענט מ. סאסקין. עס איז געשאפן געווארן טויזנט דאלאר.

אין אזא שווערן יאר — איז דאס איינע פון די בעסטע באווייזן, אז וואנקאווער אידן זיינען ניט פארהארטעוועט. דעם הויפט פארדינסט פאלט אויפן פרעזידענט ס' ראטשטיין, וועלכער האט גאארבעט ענערגיש פאר דער זאך און האט געווירקט אז דער אפיל, וואס האט היינטיקס יאר ניט געזאלט פארקומען, זאל דורכגעפירט ווערן און האבן דערפאלג.

* טעט באהאנדלונג אין פרינטינג ביי דאס אידישע ווארט *

אויפגעקיין. עס קאן ווערן ערגער! פאר וואס אפלייגן הילף?

פילט שלעכט?

זייט ניט הילפלאז ווען איר קריגט פלוצלונג א קאפווייטיק. נעמט ארוים פון אייער פאקעט שנעלע הילף. אויב איר האט ניט קיין אספירין מיט אייך, קויפט עס אין דער ערשטער דראג סטאר וואו איר קומט אריין. נעמט א טאבלעט אדער צוויי און ווערט פטור פון דעם ווייטיק. נעמט שנעל. מען געווינט גארניט דורך ווארטן צו זעען אויב דער ווייטיק וועט אליין ניט

עס זיינען דא א סך צייטן ווען אספירין טאבלעטס וועלן "פארהיטן דעם טאג". זיי וועלן שטענדיק פארלייכטערן א צעוווייטיקטן קאפ. איינשטילן א צעוווייטיקטן צאן. וועלן באפרייען פון פלאגנדע ווייטיקן פון ניוראלדזשיא אדער ניורייטיס. אדער וועלן אפשטעלן א פלוצלונגע פארקילונג. אפילו רומאטיזם האט פארלארן אירע טעראר פאר די יעניקע וועלכע האבן זיך אויסגעלערנט צו פארלאזן זיך אויף די דאזיקע טאבלעטס.

שווינקט מיט אספירין טאבלעטס ביי דעם ערשטן פארדאכט פון א קראנקע האלז, און פארקלענערט די אנשטעקונג. גיט אכטונג פאר אספירין אויף דער באקס — און דעם ווארט ע כ ט ע אין רויט. עכטע אספירין טאבלעטס דריקן ניט דאס הארץ.

BAYER ASPIRIN

די באגעגענישן

(שלוס פון זייט 6)

די אימיגראנטן, וועלכע האבן ניט געהאט ווער ס'זאל זיי באגעגענען אין מאנטרעאל. ס'איז געווען א גרויסער נחת רוח אויסצוהעלפן די אימיגראנטן, וואס פארן ווייטער און וועלן מיט אייניקע טעג שפעטער זוכה זיין איבערצולעבן דאס, וואס האבן איבערגעלעבט די מאנטרעאלער אנגעקומענע קרובים.

די מייסטע אימיגראנטן זיינען אנגעקומען מיט דער שיף "פאלאניא". זיי האבן אונז דערציילט, אז די "באלטיק אמעריקא ליין" האט פאר זיי ראש השנה איינגעארדנט אויפ'ן שיף א מנין מיט א ספר תורה, און זיי האבן זיך געפילט דארט אמת יום טוב'דיק.

אלע אימיגראנטן, וואס זיינען ניט געווען באשטימט פאר מאנטרעאל, זיינען דעם זעלבן אוונט אפגעפארן ווייטער. די וועלכע זיינען געפארן אין די וועסט, וועלן זיך אפשטעלן אין טאראנטא, כדי ניט אנצוקומען קיין וויניפעג יום־כפור אוונט. דאס אלעס האט באזארגט די ספעציעלע קאמיטע פון אידישן אימיגראנטן הילפס פאראיין.

מאנטרעאל, סעפט. 29טן, 1930.

סאלאדא טיי

סטאנדארד בראון לייבל 70c. א פונט

נייער געלער לייבל 60c. א פונט

פרעגט אייער גראסער פאר איינעם פון די דאזיקע בלענדס זיי זיינען אין א גרויסער מאס די פיינסטע וואס איר קאנט קויפן צו די דאזיקע פרייזן

פילט אן אייער קוילן "בין" מיט

סורים

די עקאנאמישע

קוילן

פון דעם בענפייט דיסטריקט

גוט ברענענדע קוילן פאר היימישן געברויך

לאמפ סייז

$7.00 א טאן

פון אלע ראיעלע דילערס אין אייער נאכבארשאפט

SOURIS COAL DISTRIBUTORS LIMITED

העלפט אייערע קינדער אין זייער שול ארבעט — ניט זיי

פערלמאנס קוואליטי ברויט

ברויט איז די הויפט נויטווענדיקייט פארן לעבן, אבער ניט געקוקט אויף דעם פאקט וואס יעדער בעקער באקט ברויט, האבן מיר אבער דערגרייכט אן אויסצייכענונג פון א ברויט וואס האט אויפריכטיק גאר אן אנדער געשמאק. מיר באקן יעדן טאג פרישע ברויט, ראלס און סוויט באנס. אויב איר קאנט ניט קומען פערזענלאך אין בעקעריי, טעלעפאנירט אונז און מיר וועלן אייך פארזארגן מיט פרישע געבעקס.

אויב אונזער דרייווער איז ביי אייך נאך ניט געוועזן, טעלעפאנירט אונז

PERLMAN'S QUALITY BAKERY 16 P.Q.B. OZ 510 SELKIRK AVE. PHONE 51488

Perlman's Quality Bakery
JULIUS PERLMAN, Manager
514 Selkirk Ave. Phone 51 488

א. ע. סמית
דזשענעראל סעקרעטאר פון דעם קענעדיען לייבאר דעפענס ליג
וועט ריידן ביים
קאנצערט
אין דעם אוקראינער לייבאר טעמפל
זונטאג דעם 19טן אקטאבער
סענטראל קאמיטע, ק. ל. ד. ל.

סקאטט'ס
ליידיס רעדי-טו-ווער און פארס

אייער נייע ווינטער העט פריי

מיט יעדער געקויפטער דרעס, קאוט אדער פאר קאוט

נייע סטייל דרעססעס

זעלטן איז אזא קוואליטעט און סטייל קאמבינאציע אנגעבאטן געווארן אזוי ריזאנאייבל. דאס פלאץ דערלויבט ניט די באשריי-בונג — פיינסטע דזשאר-דזשעטס, קענטאן קרייפס פלעט קרייפס א.א.וו. און א נייע ווינטער העט פריי מיט די דאזיקע דרעסעס.
רעג. $22.50 איצט **14.75**

שיינע אפטערנון פראקס מיט אלע נייסטע דעטאלן — אין קענטאן קרייפ, סאטינס, פלעט קרייפס. אלע סייזעס. א נייע ווינ-טער העט פריי מיט די דאזיקע דרעסעס.
רעג. $15. איצט **$8.95**

פאר געטרימטע קאוטס

פיינע קוואליטעט קלאט קאוטס פאר ביזנעס אדער דרעס — סעמי-פיטער, פליירד. איינציקע מיט בעלטס. פרינסעס ליינד. געטרימט מיט פרענטש ביווער, מאסקרעט, טשיינים מינק. א נייע ווינטער העט מיט דיזע קאוטס.
רעג. $29.50. איצט **$17.95**

קאוטס פון קלאט, רייפל-שין א.א.וו. באלערס, פליירס און עס איז אין זיי אריינגעגעבן געווארן דאס בעס-טע וואס וועלן צופרידן שטעלן די קונים. די ליינינגס זיינען סילק. פארס—פאקס פאו, סקוואירל פאו, מאסקרעט און לעפארד. א נייע ווינטער העט פריי מיט דיזע קאוטס
רעג. $39.50 ביז $49.50. איצט **$29.50**

אלע קאוטס זיינען געליינט און שעמי אונטערליינט

פאר קאוטס

עלעקטריק סיל בלויז 2 קאוטס
געטרימט מיט סויבל. א נייע ווינטער העט מיט די דאזיקע קאוטס
פאר **$129.50**

עכטע לאסקאן לעם בלויז 12 קאוטס
סילק ליינד. א נייע ווינ-טער העט מיט די דאזיקע קאוטס
פאר **$49.50**

סקאטט'ס גאראנטיע מיט יעדן גארמענט
א קליינער דעפאזיט וועט האלטן יעדן גארמענט ביז פארלאנגט

SCOTT'S
LADIES' READY-TO-WEAR AND FURS
427 Portage Ave.
בען ניומאן, מענעדזשער
אנטקעגן פאוער בילדינג. טעלעפאן 86 289

ברודער מאָרד

העכסט אינטערעסאנטער און שפאנענדער ראמאן

(פאַרזעצונג)

— וואס זאל מען טאן? — האט דער פראפעסאר זיך געהאלטן אין פארענטפערן — אזוינע פיינע מענשן ווי מיר זיינען, קאנען אמאל באקומען א באזוך פון אומ-אנגענעמע געסט, וועלכע ווערן נייגעריק צו וויסן, וואס עס טוט זיך ביי מיר. איך מוז פון זיי לויז ווערן און איך לערן זיי שווימען.

אין דער דאזיקער מינוט האט זיך באב אויפגעהויבן פון זיין שטול און האט צו-פעליקערווייזע א קוק געטאן אין פענ-סטער. דארט איז געשטאנען דער אומ-גליקלאכער געערג. באב איז געווארן בלייך ווי קאלך און האט א געשריי גע-טאן.

— א גייסט!

דער שיינער דזשעק האט אויך א קוק געטאן אין פענסטער און האט אויך דער-זעען געערגס בלייכן געזיכט. ער האט זיך אויך דערשראקן און האט אויסגערופן:

— דארט שטייט ווירקלאך א גייסט אדער א מענש.

נאר דער פראפעסאר איז געבליבן רו-איק. ער האט נאר אויפגעהויבן זיינע פייערדיקע אויגן און האט געווארפן א שרעקלאכן בליק אויפ'ן פענסטער, לעבן וועלן געערג איז געשטאנען.

— דער גייסט וועט באלד פארשוואונ-דען — האט ער געזאגט רואיק.

מיט די דאזיקע ווערטער האט ער א קוועטש געטאן א קנעפל און האט געזאגט.

— גוער דארט איז געוועזן ווייס איך ניט און וויל ניט וויסן. ער האט אבער געהערט וואס מיר האבן גערעדט, און דער-פאר דארף ער מאכן א רייזע איבער דער טעמזא. דארט זיינען די פיש שטום און זיי דערציילן ניט וואס זיי האבן גע-הערט.

8טער קאפיטל
לארד דערבי

עס איז פיר אזייגער ביינאכט. אין דעם שלאס פון לארד דערבי איז אלעס שטיל און רואיק. דער אלטער לארד האט זיך צו-געקילט מיט א פאר טעג צוריק און דער דאקטאר האט אים געהייסן זיצן אין דער-היים. ער זיצט איצט ביי זיין שרייב טיש און זיין אינגערער זון לעזט פאר אים די אוונט צייטונגען.

א דינער איז אריינגעקומען און האט דערלאנגט אויף א זילבערנער טאץ צוויי בריוו. דער יונגער לארד האט זיי גענומען און האט באטראכט די אדרעסן. אויף איי-נעם איז געשטאנען אויפ'ן קאנווערט דאס ענגלישע ווארט "ארדזשענט", — איי-ליק, — זייער נויטיק. די האנטשריפט איז געווען אן אומבאקאנטע. ער האט געוויזן די בריוו צו זיין פאטער.

— עפן אויף, הערבערט, און לעז אים דורך, — האט לארד דערבי געזאגט צו זיין זון.

דער יונגערמאן האט געעפנט די בריוו און האט געלעזן:

"לארד דערבי!

"דורך א צופאל בין איך אומשטאנד אייך מיטצוטיילן, אז א באנדע רויבער און מערדער האבן אפגערעדט צו קומען היינט ביינאכט אין אייער שלאס און אייך בארויבן. עס זיינען געפערלאכע מענשן, וועלכע זיינען פעאיק אויף אלעס. מער קאן איך אייך ניט שרייבן, איך ווארן אייך.

אן אומבאקאנטער פריינט

דער יונגערמאן האט אנידערגעלייגט דעם בריוו און האט א קוק געטאן אויף זיין פאטער.

— איך האלט באמת ניט פון א בריוו אן א אונטערשריפט, — האט לארד דער-בי געזאגט. ווען איינער איז מיין פריינט מעג ער דאך אונטערשרייבן זיין נאמען. פונדעסטוועגן דארפן מיר זיין פארזיכטיק. גיב איבער דעם בריוו צו אונזער פארוואל-טער. ער וועט שוין וויסן, וואס ער האט צו טאן. דערצייל ניט העלענען פון דעם דאזיקן בריוו, זי קאן זיך נאך דערשרעקן.

הערבערט איז אוועקגעגאנגען איבערגע-בען דעם בריוו צום פארוואלטער פונ'ם שלאס. אין איינקע מינוט ארום איז ער צוריק געקומען.

— זאל איך אייך לייענען דעם צווייטן בריוו פאטער? — האט ער געפרעגט.

— פון וועמען איז ער?

— פון וויליאם, — האט דער יונגער לארד געזאגט שטילערהייט.

א פינסטערער וואלקן האט זיך באוויזן אויף דעם לארדס געזיכט.

לעז איבער דעם בריוו פאר זיך, — האט ער געזאגט, — דו וועסט מיר אן אנדערש מאל דערציילן וואס ער שרייבט.

דער יונגערמאן האט איבערגעלעזן דעם בריוו און איז געווארן זייער אומרואיק.

— פאטער! הער, וואס וויליאם שרייבט, — האט ער געבעטן.

— איך ווייס שוין וואס דיין ברודער שרייבט, — האט דער אלטער מאן גע-ענטפערט בייז, — ער האט ווידער גע-שפילט אין קארטן און דארף מסתמא נאך געלט.

— יא... ניין... — האט געשטא-מעלט דער יונגערמאן, — ער איז אין אן אומגליק, — ער האט פארשפילט און האט צוגענומען דאס געלט פון דער רעגימענטס קאסע — ער איז אומגליקלאך — ווען דו וועסט אים איצט ניט העלפן, מוז ער זיך שיסן, אדער אנטלויפן פון ענגלאנד.

— זאל ער טאן, וואס ער וויל! — האט דער אלטער מאן אויסגערופן אויסער זיך, ער איז א פארלארענער מענש. דאס געלט פון דער באנק אוו ענגלאנד וועט אים אויך ניט העלפן. איך האב געטאן פאר אים אלעס וואס א פאטער קאן טאן פאר א קינד, עס העלפט אבער ניט. ער האט שוין פארשפילט דריי פערטל פון מיין פארמעגן. איך קאן ניט לאזן דיך און הע-לענא אלס בעטלער אין דער וועלט.

— אך, גאט! — האט געזיפצט דער יונגערמאן, ער געפינט זיך אבער דאך אין אזא נעפאר? באדעכן פאטער, וואס פאר א סקאנדאל דאס וועט זיין, ווען...

אין דער דאזיקער מינוט האט זיך גע-עפנט די טיר און א הויכער, שיינער יונ-גערמאן אין א מונדיר פון אן ענגלישן אפי-צער איז אריינגעקומען אין צימער. מיט אים איז אריינגעקומען א מיידל פון א יאר פופצן.

דער אפיצער איז געבליבן שטיין אין דער מיט צימער, גלייך ווי ער האט זיך איבערגעלייגט וואס ער זאל ריידן. די יונ-גע מיידל איז צוגעלאפן צו לארד דערבי און האט אים ארומגענומען.

איינקע מינוטן האבן אלע געשוויגן, ענדלאך האט דער אפיצער געזאגט:

— פאטער! זאג מיר ניט אפ מיין ביטע. העלף מיר נאך דאס מאל און איך גיב דיר מיין ערן-ווארט, אז איך וועל דיר שוין מער קיינמאל ניט באאומרואיקן.

לארד דערבי'ס געזיכט האט זיך אנגע-צונדן. זיינע באקן האבן אנגעהויבן צו ברענען ווי גליענדיקע קוילן.

— ארויס פון דאנען! — האט ער גע-קייכט, — איך וויל דיך ניט זעען! קאר-טען-שפילער!

דער אפיצער האט געוואלט עפעס ענט-פערן, פלוצלונג האט דער לארד פאר-ווארפן זיינע הענט און איז אראפגעפאלן פון שטול: זיינע קינדער זיינען צוגעלאפן צו אים, האבן אים אויפגעהויבן און האבן אנגעהויבן צו שרייען:

— א דאקטאר! רופט דעם דאקטאר!

די דינער זיינען זיך צונויפגעלאפן און מען איז אוועק נאך א דאקטאר, וועלכער איז אויך באלד געקומען, ער האט אבער געפונען א טויטן. לארד דערבי איז גע-שטארבן פון אפאפלעקסיע.

דער אפיצער וויליאם דערבי איז ארויס-געגאנגען פון צימער, ווען ער האט געזעען, אז זיין פאטער איז טויט און אז ער איז געווען די אורזאך פון זיין טויט. הערבערט און העלענא אבער זיינען געבליבן ביי זיי-ער פאטער. זיי האבן געוויינט, געקלאגט און געבראכן מיט די הענט. זי האט גע-ליבט איר פאטער און זיין טויט איז געווען אזוי אומגעריכט, אז דאס ארימע קינד האט עס גארניט געקאנט גלויבן און האט אלץ געשריען:

— פאטער, ענטפער מיר! רעד א ווארט צו מיר, ליבער פאטער!

עס זיינען באלד אנגעקומען פריינט און באקאנטע און האבן מיט גוואלד אפגעריסן ביידע קינדער פון זייער טויטן פא-טער.

אין שלאס דערבי האט מען צוגעבראכט אן אומרואיקע נאכט. מען האט באלד צו-אויפגעצויגן אויפ'ן טורעם פון שלאס א שווארצע פאן, א צייכן פון טרויער. דער פארוואלטער פונ'ם שלאס האט אונטער-דעסן זיך געזארגט פאר אלעס נויטיקעס צו דער באערדיקונג פון אזא גרויסן מאן.

לארד דערבי איז געווען אן אנגעזעענער מאן ניט נאר אין לאנדאן, נאר איבער גאנץ ענגלאנד. ווער ער האט אים געקאנט, דער האט אים ליב געהאט און האט אים זייער געשעצט. זאגאר די קעניגין וויקטא-ריא פלעגט זיך אמאל מיט אים בעראטן און האט אים פארטרויט זייער וויכטיקע פאליטישע אנגעלעגנהייטן.

דער טויט פון לארד דערביי האט אלזא אנגעמאכט א רעש אין לאנדאן. גראפן, לארדן, און פירסטן זיינען געקומען אים באזוכן, א קוק טאן אויף דעם, וואס איז געבליבן פון דעם גרויסן און בארימטן לארד.

מען האט אריינגעלייגט דעם טויטן קער-פער פון לארד דערבי אין א רייך פארציר-טען קאסטן און מען האט אים אוועקגע-שטעלט אין א רייכן זאל פונ'ם שלאס. די טירן זיינען געווען אפן פאר יעדן.

(ווייטערס קומט)

ניי-געבארן קינד שטערבט מידן אפיס ארבעטער

בלויז עטלאכע וואכן אלט איז ער געווען זייער פארשטאפט פון מיין מילך", האט געזאגט א מוטער פון נעבראסקא". ער פלעגט אונז ניט לאזן שלאפן. מיין מאן פלעגט איינפאך שלאפן ביי זיין דעסק אין אפיס. מיין דאקטאר האט מיר געהייסן געבן דעם קינד קאסטאריא און אויפ'ן צווייטן טאג האט ער געפילט א סך בע-סער. זיין מאגן און שטול-גאנג האבן אנ-געפאנגען גוט ארבעטן און מיר האבן פון אים מער ניט געהאט קיין טראבל". היט אייך פון אימיטאציעס פון קאסטאריא. די פלעטשער אונטערשריפט באצייכנט די ריכטיקע, ריינע-גרינציג אומשעדלאכע קאסטאריא. דאקטוירים איבעראל רעקא-מענדירן עס פאר די דאזיקע קראנקהייטן ביי בייבים און קינדער, אזעלכע ווי, בויך-וויטיק, פארשטאפונג, פארקילונגען, שלעכטמוטיקייט און א. וו.

קריסטי, בראון וועט בויען אין וויניפעג א נייע בעקעריי

אסטין דזש. בארדלי, סיילס מענעדזשער פון דער קריסטי בראון און קאמפאני לי-מיטעד האט היינטיקע וואך אנאנסירט אז זיין קאמפאני וועט אויפבויען אין ווי-ניפעג, אויף נאטער דיים עוועניו, וועסט איינע פון די מאדערנסטע ביסקוויט בע-קערייען אין מערב קאנאדע. די ארבעט וועט זיך אנפאנגען אויף דער געביידע אזוי שנעל ווי די אראנזשמענטס מיט די קאנ-טראקטארס וועלן פארענדיקט ווערן, און עס ווערט דערווארטעט, אז די נייע בע-קעריי וועט זיין אין פולער אפערירונג אין 9 מאנאטן ארום. די גאנצע געביידע וועט קאסטן ארום 750 טויזנט דאלאר. צוויי-דריטל פון דער אויסגעגעבענער סומע אויף דער בעקעריי וועט אויסגעגעבן ווערן אין וויניפעג, און קאנאדער פראדוקטן וועלן גענוצט ווערן אין יעדן מעגלאכן פאל.

מר. בארדלי האט דערקלערט אז אין דעם וויניפעגער פלענט וועלן זיין באשעפ-טיקט ארום הונדערט מענשן, אויסער די טעכנישע דירעקטארן וועלכע זיינען אריי-נגעקומען אין וויניפעג פון אנדערע קריסטי בראון בעקערייען. אלע אנגעשטעלטע וועלן זיין לאקאלע.

"עס איז די אמביציע פון די דירעקטארן פון קריסטי בראון און קאמפאני, לימיטעד, צו פראדוצירן אין זייער וויניפעגער בע-קעריי פיינערע ביסקוויטס, איידער זיי האבן ווען עס איז פריער אנגעבאטן צו דער קאנאדער באפעלקערונג", — האט מר. בארדלי געזאגט.

דער פלענט וועט פארנעמען א שטח פון 121,836 סקווער פוס. מר. דזשא. פ. טי-טער, פון וויניפעג, איז דער לאקאלער אר-כיטעקט. די געביידע וועט אנטהאלטן 460 פוס ביי 120 פוס. א זייטיקע ליניע פון דער סי. פי. אר. וועט זיין ביי דער נארט זייט פון דער בעקעריי. רויטער ציגל וועט גענוצט ווערן פאר דעם דרויסן. די האלצ-ארבעט וועט זיין פון הארטן מייפל.

די הויפט טייל פון דער געביידע וועט זיין איין שטאק די הויך און וועט באלויכ-טען ווערן פון סקיי-לייט. קריסטי, בראון און קאמפאני, האבן דערקלערט, אז די וויניפעגער בעקעריי וועט ניט נאר זיין די פיינסטע אין קאנאדע, נאר די סאמע מא-דערנסטע אין איר אויסשטאטונג און דע-זיין אין צפון און דרום אמעריקע.

אין דער נייער וויניפעגער בעקעריי וועט זיין דער ערשטער אויוון אין קאנא-דע, און איינער פון די ערשטע אויף דעם קאנטינענט, פון דעם ענגלישן טייפ בא-וואוסט אלס די "אויטאמאטיק בעיקינג און קולינג פלענט". די דאזיקע וואונדערבארע מאשין פארקערפערט אין זיך דאס בעס-טע און מאדערנסטע אין ביסקוויט און קו-קיס בעקעריי.

ניט געקוקט אויף דעם וואס דער וויני-פעגער פלענט וועט פארטרעטן דאס סאמע נייסטע אין די סאמע מאדערנסטע אידיי-עס אין בעקעריי קאנסטרוקציע, האט קריסטי, בראון און קאמפאני א געשיכטע הינטער זיך פאר איבער א דריי פערטל יארהונדערט. "קריסטיס ביסקוויטס זיינען אלעמען באקאנט אין וויניפעג און איבער גאנץ קאנאדע אזוי גוט ווי אין אויסלאנד און דער לאזונג פון דער קאמפאני, — "דער סטאנדארד פון קוואליטעט זינט 1853" — דערציילט איר אייגענע גע-שיכטע.

די קאמפאני מאנופעקטשורט א קאמ-פליט ליין פון ביסקוויטס, קרעקערס, קו-קיס, פעטיט ביורעס, צוויבאק, טיי-קייקס, אזוי גוט ווי אנדערע ווארייעטיס פון "אייסד, קאטעד און פראסטעד קייקס". כאטש די קריסטי פעקעדזשעס זיינען גוט באקאנט און זעען זיך ארויס אין יעדער גראסערי סטאר, זיינען די "באלק ווארי-עטיס" פון קוקיס און פליין קרעקערס נאך מער אין צאל, און מען קאן זיי זעען אין גראסערי סטארס אונטער גלאז און מעטא-לענע קאווערס טראגנדיק דעם קריסטי נאמען און לאזונג. די קריסטי ווארייעטיס פון קרעקערס און קוקיס זיינען איבער 200 אין צאל. זייער סייל אין דער טערי-טאריע, איז פאר א סך יארן בעהענדלט געווארן פון דער גוט באקאנטער פירמע פון "סקאט באטגייט און קאמפאני, לי-מיטעד."

א רעפרידזשירייטינג פלענט וועט אריינגעשטעלט ווערן אין דער נייער בע-קעריי מיט א קאפאסיטי פון 40 טאן אייז.

די באקוועמלאכקייט פון די אנגעשטעל-טע איז ניט פארזעען געווארן. אין די פלע-נער פון דער געביידע זיינען איינגעשלאסן א "רעסט-רום" פאר די מיידלאך און "שאוער באדס" און סמוקינג רום פאר די מענער און פלאץ פאר א קאפעטעריע.

מיט דער דאזיקער גרויסער בעקעריי וועט וויניפעג בארייכערט ווערן מיט נאך א גרויסער אינדוסטריע וואס איז זייער ווינשענסווערט פאר דער שטאט.

די אפשוואכנדיקע אגאניע פון פיילס (העמאראידס) האט זיך געענדיקט

טויזנטער בענטשן דעם דאזיקן בארימטן געוויקס אוינטמענט

פיילס אדער העמעראידס פאראורזאכן פיינלאכן וויטיק און אפט ערנסטן פארלוסט פון בלוט. דער בארימטער זעם-באק אוינטמענט לאסטשעט וואונדערבאר געשוואלענע אדערן און צעווייטיקטע גליי-דער. זעם-באק נעמט איר היילונג און איינפלוס פון מילדער איינגעשאפט, פון געוויקס עקסטראקטן פון ספעציעלן ווערט אין דעם אפשוואכנדיקן אנט-צינדונג קאמפליינט. זעם-באק האט א וואונדער-בארן רעקארד פון דערפאלג.

די בעסטע איבערצייגונג

מרס. ר. ל. נארבער, פון 2545 אהייא עוועניו, סאוטגייט, קאליפארניא, א נורס, שרייבט ווי פאלגט:—"מיין מאן האט געליטן פון פיילס פאר יארן, אבער מיט א יאר צוריק האבן זיי דער-גרייכט א שרעקלאכן צושטאנד און ער האט ניט געקאנט שלאפן אדער טאן זיין ארבעט. ער האט געהאט עצות פון דאקטוירים, פרובירט אלע סארטן בערער, הייסע "פעקס", און היילמיטלען וואס האבן אים געקאסט הונדערטער דאלארן און איז ניט געהיילט געווארן. ענדלאך האט אים א פריינט געגעבן א באקס זעם-באק; נאכדעם ווי ער האט עס אנגעווענדעט איין טאג איז ער ביינאכט גוט גע-שלאפן. ער האט פארגעזעצט די באהאנדלונג און ווען ער האט געענדיקט דאס צווייטע באקסל איז ער פולשטענדיק באפרייט געווארן פון זיין אנט-צונדענער קראנקהייט און האט געקאנט ווידער טאן זיין ארבעט".

מרס. פ. בארעט, פייאניר, אלבערטא, שרייבט:—"מיר האבן גענוצט זעם-באק זינט איך בין געווען א יונגע מיידל און ס'איז אלעמאל גוט. מיין מאן, וועלכער האט געהאט טראבל מיט צעווייטיקטע פיילס פאר יארן, זאגט אז די לאסטשענדיקע הילף וואס זעם-באק האט געבראכט איז וואונדערבאר".

דער אומפארגלייכבארער דערפאלג פון זעם-באק ליגט אין איר אריגינעלער און ווערטפולער פאר-מולע: זעם-באק איז צוזאמענגעשטעלט פון געוויסע געוויקס עקסטראקטן פון אן אויסערגעוויינלאכער היילונג, לאסטשענדיקער און אנטיסעפטיק נאטור. זעם-באק שטעלט שנעל אפ אלע וויטיקן. עס דער-גרייכט אינ'ם ווארצל פון אזעלכע טראבלס ווי עק-זעמא, סאלט רעאום, קראנקע פיס, אלסערס, שארבן קראנקהייטן, פארניסטעטע וואונדן און א. וו. און איז אויך א פיינער שטענדיק-גרייט ערשטע הילף פאר וואונדן. זעם-באק אוינטמענט 50 סענט א באקס, זעם-באק מעדיצינישער זייף 25 סענט א שטיקל.

זאמלט די

"פאוקער הענדס"
"POKER HANDS"

נעפאקט מיט "טורעט" דין געשניטענעם טאבאק
TURRET FINE CUT TOBACCO

זיי קאנען אויסגעביטן ווערן אויף ווערטפולע פרעזענטן

"פאוקער הענדס"
"POKER HANDS"

ווערן אויך נעפאקט מיט די פאלגענדע פאפולערע ברענדס

DIXIE PLUG SMOKING TOBACCO
דיקסי פלאג רויכער-טאבאק
STONEWALL JACKSON CIGARS
סטאנוועל דזשעקסאן סיגארס
(געפאקט אין פעקלאך פון 5)
OGDENS CUT PLUG TOBACCO
אגדענס קאט פלאג טאבאק
BIG BEN CHEWING TOBACCO
ביג בען קיי-טאבאק
TURRET CIGARETTES
טורעט סיגארעטס
WINCHESTER CIGARETTES
ווינטשעסטער סיגארעטס
MILLBANK CIGARETTES
מילבענק סיגארעטס
OLD CHUM TOBACCO
אלד טשאם טאבאק
REX CIGARETTES
רעקס סיגארעטס

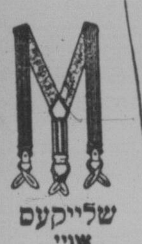
שלייקעס
צוויי קאמפליט סעטס "פאקער הענדס"

שייווינג בראש
4 קאמפליט סעטס פון "פאקער הענדס"

ליאלקע
אכט קאמפליט סעטס "פאקער הענדס"

טארטש לייט
פינף קאמפליט סעטס פון "פאקער הענדס"

קארטן
איין קאמפליט סעט פון "פאקער הענדס"

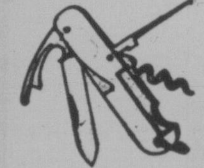
פראבקע ציער
צוויי קאמפליט סעטס "פאקער הענדס"

טשייניק
צען קאמפליט סעטס פון "פאקער הענדס"

וועק זייגער
פינף קאמפליט סעטס פון "פאקער הענדס"

קאנפערענצן פון פייערסטאן סיילסלייט ווערן אפגעהאלטן אין מערב קאנאדע

דזש. א. ליווינגסטאן

"די פייערסטאן קאמפאני האט געהאט א גוטן יאר," — האט געזאגט מר. ליווינג-סטאן, — און קוקט פאראויס פאר נאך א בעסערן יאר אין די קומענדיקע צוועלף מאנאטן. אין אנטעריא איז געווען א גר-טער "קראפ" מיט מעסיקע פרייזן און גע-שעפטן זיינען אין אלגעמיין צופרידנשטעל-לענד. אווטאמאבילן ווערן גענוצט יעדן טאג און אלע אקסעסארים ווערן פאר-לאנגט.

אין אלע טיילן פון קאנאדע הערשט א טיפער אינטערעס אין דעם אויפבוי פון א טראנס-קאנאדער האיוועי, דאס איז אן ענין וואס איז נוגע אלע קאנאדער מאטא-ריסטן.

מר. ליווינגסטאן האט גערעדט וועגן דעם צושטאנד פון די וועגן אין דער פרא-ווינץ אנטעריא, און ער האט געזאגט אז די "באארד אף טרייד" אין האמילטאן, וועט זיך היינטיקן ווינטער בעסער באקא-נען מיט וויניפעג און מאניטאבא. פאר דעם צוועק וועט יענע "באארד אף טרייד" אראנזשירן א דינער, צו וועלכן פרעמיער ברעקען און אנדערע מיטגלידער פון מאני-טאבער קאבינעט און דער מעיאר פון ווי-ניפעג און פון אנדערע שטעט און שטעט-לאך וועלן איינגעלאדן ווערן. ענלאכע די-נערס וועלן געמאכט ווערן פאר די אנדערע פראווינצן מיט'ן זעלבן צוועק.

דזש. א. ליווינגסטאן, פון האמילטאן, טריידס סיילס מענעדזשער פון דער "פיירסטאן טייר און ראבער קאמפאני לימיטעד"; וויליאם מעקיילוועג פון וויני-פעג, דיסטריקט מענעדזשער פאר דער פיירסטאן קאמפאני, און וויליאם בעל, פון וויניפעג, מענעדזשער פון קענעדיען אוי-טאמאביל עקוויפמענט לימיטעד, האבן לעצטן פרייטאג אפגעהאלטן א קאנפע-רענץ אין ראיאל אלעקסאנדרא האטעל, מיט סיילסלייט פון דער מאניטאבער טע-ריטאריע, און זיי האבן פארהאנדלט פראגן וועגן אראנזשירונגען פאר די קומענדיקע צוועלף מאנאטן.

אנדערע ענלאכע קאנפערענצן קומען פאר אין רעדזשיינע, סאסקאטון עדמאנ-טאן, קאלגארי און וואנקאווער מיט דער אנוועזנהייט פון מר. ליווינגסטאן און מר. מעקיילוועג.

ניי מאשינען

אויף זייער קליי-נע אויסצאלונ-גען קאנט איר קריגן ביי מיר. 15 יאר דערפא-רונג. דער עלט-סטער אידישער אגענט. איך קאן אויך פאררעכטן אייער מאשין.
טעלעפאנירט 52 501

JOS. LITMAN
465 Dufferin Ave. Phone 52 501

עס וועט זיך אייך באצאלן צו אדווערטייזן אין "דאס אידישע ווארט"

דאס קינד פון זינד

די געפאלנסטע מענשן און די העכסטע אידעלע געפילן ווערן ארויסגעבראכט אין דעם דאזיקע מערקווירדיקן און העכסט שפאנענדן ראמאן.

פון א. ד.

(פארטזעצונג)

— איך פעלט צעשטרייאונג, מרס. שענהאלץ, — האט חנה באמערקט, — א יונגע פרוי ווי איר דארפט האבן ערנ־סטע באשעפטיקונג, וואס וואלט אייך גע־בען א באזונדערע באפרידיקונג.

— פון וואנען ווייסט איר דאס ? — האט סערע בייז געלאכט, — האסטו עס שוין פרובירט ?

—איך בין נאך יונג און אומדערפא־רען, — האט חנה געענטפערט ערנסט. — אבער פון דאס וואס איך האב געלע־זען און געהערט, גלויב איך, אז אייער לאגע איז ווי פון א סך אנדערע רייכע פרויען, וועלכע טוען קיין אנדער זאך און נאר זיי גריבלען זיך שטענדיק אין זייער איינגענעם לעבן און געפינען שטענדיק פעלערן. אן ארימע פרוי, וועלכע מוז העלפן דעם מאן צו מאכן א לעבן און מוז אליין הארעווען אירע קינדער, האט קיין צייט פאר אזעלכע גע־יאנקען און דער־פאר הערט מען ביי די רייכע פון מער אומצופרידענע פאמיליען לעבנס, ווי ביי די ארימע.

סערע האט געוואלט ענטפערן, אלס פון האל האט זיך דערהערט א טומל.

— איר קאנט ניט אריינקומען ! — האט זיך געהערט די שטימע פון דער דינסטמיידל, — איר מוזט ווארטן ביז איך וועל אייך מעלדן צו דער מרס.

— איך בין דער מיסעס'עס אן אלטער באקאנטער, — האט גערעדט א מענערשע שטימע — און איך קאן צו איר ארייג־קומען ניט געמאלדן.

סערע איז אויפגעשפרונגען, אלס זי האט דערהערט דעם שטריט, כאטש זי האט ניט געוואוסט וועגן וואס עס האנ־דעלט זיך, און אויך חנה האט זיך אויפ־געהויבן ווען אין דעם דאזיקן אויגנבליק האט זיך געהערט א פאל, ווי אימיצער וואלט געקראגן א שטויס. די טיר איז אויפגעריסן געווארן און אויפן שוועל פון דער דיינינג רום איז געשטאנען דזשייק סאליוואן.

קאפיטל 21

א געמישטער געשריי פון איבערראשונג, פון שרעק און פון צארן האט זיך ארויסגעריסן פון די העלזער פון די ביידע פרויען און פון דעם יונגן מאן.

סערע איז געווען פריידיק איבערראשט, דערזעענדיק איר פריידיקן געליבטן, נאך וועלכן זי האט ווידער געבייגט, זייט זי איז געווארן אומצופרידן מיט איר שוואכן און עלטערן מאן, די יונגע ליי־דענשאפטלאכע פרוי האט אין דעם דא־זיקן אויגנבליק פארגעסן איר גאנצן כעס קעגן ים, וואס ער האט איר אויסגעביטן אויף אן אנדערער. זי האט אים איצט געזעען נאענט לעבן זיך און עס האט אין איר פון דאס ניי דערוואכט דער באגער צו ווערן פון אים געליבט.

חנה'ס געשריי איז געווען פון שרעק און פארצווייפלונג אלס זי האט דערקאנט דעם מאן, דורך וועלכן זי האט אזוי פיל געליטן, און וועלכער איז שולדיק אין אלע אירע אומגליקן. איז דאס ניט דער אוים־ווארף, וועלכער האט איר דורך שווינדל פארפירט פון עלים איילענד ? איז ער ניט דער באנדיט, וועלכער האט געוואלט רואינירן איר מיידלשע ערע און האט אוועקגעריסן פון איר איר מוטער ? און ווי אזוי קומט ער איצט אהער ? האט ער אויסגעפונען וואו זי איז, אום ווידער צו וועלן אויספירן זיין שענדלאטן פלאן ? איז גאר פון די דאזיקע מע־שן גאר ניטא קיין רעטונג ?

און די יונגע מיידל האט געפילט א קאלטן שווייס ארויסטרעטן אויף איר שטערן.

און אויך דזשייק סאליוואן האט זיך ניט געקאנט צוריקהאלטן און ניט ארויס־צולאזן קיין געשריי׳ אבער דאס איז גע־ווען א געשריי פון צארן קעגן זיין פריי־ערדיקער געליבטע. ער האט געקאנט סע־רען מיט איר פארדארבענעם און ליי־דענשאפטלאכן כאראקטער, וועלכע איז געווען א געטרייע קאפיע פון דעם פעטער־יאנקל, און ער האט פארשטאנען, אז זי מיינט ניט קיין גוטס מיט דער גרינער און שיינער מיידל. נאך דאמאלסט ווען ער האט געהערט די אפגעריסענע ווער־טער פון דעם גוסס׳דיקן דזשים : — סע־רע — דו פאר דיר" — האט ער, דזשייק, שוין פארשטאנען, אז עס איז געווען סע־רעס פלאן אפצוראמען חנה האלפערן פון וועג, און אז זי האט פאר דעם דאזיקן צוועק געזוכט די הילף פון דעם גאנגסטער זשים.

זייט דאמאלסט האט ער, דזשייק, גע־זוכט סערען, אום אויסצוגעפינען פון איר וואו חנה איז, און איצט מוז ער די שיינע מיידל, וועלכע ער ליבט ערנסט, זעען אין הויז פון איר שונא !

די דריי מענשן זיינען איצט געשטא־נען ווי פארשטיינערט, אנקוקנדיק איי־נער דעם אנדערן מיט ווילדע בליקן.

סערע איז געווען די ערשטע, וועלכע האט איבערגעריסן דעם פיינלאכן שווייגן.

ווערייקאס, אלסערס, רינענדיקע וואונדן, עקזעמא

און אלע אנדערע הויט קראנקהייטן געהיילט אין דער צייט ווען איר ארבעט. לייכטע זעלבסט היימישע באהאנדלונג. נעגוצט מיט אויסגעפר־בירטן דערפאלג ווו אלע אנדערע הייל־מיטלען האבן ניט געהאלפן. א סך באשטעטיקונגען, שרייבט צו

NURSE DENCKER
610½ Portage Ave., Winnipeg

מיסס. וו. סטיינאקער, מעטיסקאו, אלבערטא, שרייבט: איך בין אזוי דאנקבאר צו אייך וואס איר האט אויסגעהיילט מיינע פיס. איך האב גע־האט צוויי זייער שלעכטע וואונדן אויף זיי, איך וואלט זיי קיינמאל ניט אויסגעהיילט, איך בין אבער געהיילט געווארן אזוי שנעל ווי איך האב אנגעווענדעט אייער אוינטמענט און א. וו.

מיט אויסגעשטרעקטע הענט איז זי צו־געלאפן צו דעם יונגערמאן און זי האט אויסגערופן :

— א, דזשייק׳ וואס פאר אן אומ־דערוואַרטעטער גאסט ! קום אהער, זעץ זיך !

אבער דזשייק האט זיך ניט גערירט פון ארט און ער האט געקוקט אויף איר מיט פינסטערע בליקן.

— קום אהער, דזשייק ! — האט די שיינע שלאנג גערעדט מיט איר קלינגענ־דיקער שטימע. קום, איך וועל דיר פאר־שטעלן פאר מיין בעסטער פריינדין — חנה האלפערן !

— ניין, ניין, — האט די דערשרא־קענע חנה איצט זיך א כאפ געטאן, — איך בעט אייך לאזט מיך אפ, לאזט מיך גיין אין מיין צימער !

און אירע פיס האבן זיך געבויגן פון איגערלאכער אויפרעגונג אלס זי האט מיט שנעלע טריט אנגעהויבן צו פארלאזן דעם צימער.

— ווארט, מיס האלפערן ! — האט דזשייק געשריען מיט אימפעט, — איך קום נאר צו אייך ! פון אייער טובה זוע־נען, ווארט !

און ער האט איר געוואלט נאכלויפן, אבער די אומגליקלאכע חנה וועלכע האט געקאנט דעם דאזיקן מענשן אלס שענד־לאכן אנגרייפער, האט זיך נאך מער דער־שראקן, הערנדיק, אז ער קומט צוליב איר, און זי איז אן אן אטעם אריינגע־לאפן אין איר צימער און זי האט פאר־האקט די טיר.

ער איז געבליבן אליין מיט זיין גע־וועזענער געליבטער.

— דזשייק, — האט די יונגע פרוי גערעדט מיט א שמאכטענדן טאן, — אט אזוי באצאלסט עס מיר פאר מיין לי־בע ? ! דו קומסט אין מיין הויז זוכן די ליבע פון אן אנדערע.

— איך האב דיר קיינמאל ניט גע־ליבט, — האט דזשייק געענטפערט גראב, — און איך ווייס׳ אז ביי דיר איז די ליבע איבערהויפט גאר ניט אזא היי־ליקע זאך. דו האסט דאך אויך געליבט דעם דיקן דזשים, די איבעריקע גאנג־סטערס, און אפילו דעם אלטן שענהאלצן אויך.

אין סערעס אויגן האט עס אויפגע־בליצט.

—איך בין פאר דיר ניט ערלאך גע־נוג׳ — האט זי געזאגט מיט גאל, — און דערפאר האסטו געפונען אן ערלאכע געליבטע, יענע תמ׳עוואטע גרינהא־רען ?

היימאן און העסטרין

באריסטערס, סאליסיטארס און א. וו.
216 — מעקאינטייר בלאק — 216
טעלעפאן 627 21
מר. העסטרינס וואוינונג:
306 סט. דזשאנס עווע., טעל. 133 53

שינביין, מאראזניק און ראבלין

Shinbane, Morosnick & Roblin

Barristers, Solicitors and Notaries
באריסטערס, סאליסיטארס, נאטאריוס
Office: 207-8 Confederation Life Bldg.
457 Main St. Opposite City Hall
טעלעפאן 6—345 21

טשערניאק, קאפשטיין און ספיוואק

Barristers. Solicitors. Etc.
460 מיין סטריט
טעלעפאן 591 24 און 666 24

א. ע. קאנטאר

אדוואקאט און נאטארי
A. E. CANTOR
אפיס: 210 נאטר דיים עווענין
טעלעפאן 223 89
רעזידענס:
103 בענערמאן עווע., טעל. 353 51

ח. שולמאן

אדוואקאט און נאטארי
נעלט צו לייען אויף 6½% פראצענט
שולמאן און ניטיקמאן
213 קאנפעדערעישאן לייף בילדינג
457 מיין סטריט, אנטקעגן סיטי האל
טעלעפאן 462 88

מ. אווערבאך

באריסטער, סאליסיטאר, נאטארי א.א.וו.
8—824 ראיאל בענק בלדג.
טעלעפאן 200 86
רעז. 435 אבערדין עווענין, טעל 354 53

פאר איבער א דריטל יארהונדערט זיינען דאדד'ס קידני פילס אנערקענט געווארן ווי א רפואה פאר רוקן־ווייטאג, ניש, רומאטיזם, פענכער טראבלס און אלע אנדערע קראנקהייטן פאראור־זאכט פון פעלערהאפטע נירן. צו בא־קומען ביי אלע דילערס פאר 50 ס. א באקס, אדער 6 באקסעס פאר $2.50, אדער דירעקט, ווען איר שיקט צו דעם פרייז, פון
THE DODDS MEDICINE CO. LTD.
Toronto 2, Ont.

— וועגן מיין ליבע צו יענער גרינער מיידל דארף איך דיר ניט אפגעבן קיין דין וחשבון, — האט דזשייק געענטפערט בייז, — נאר אויב דו ווייסט ניט ווער יענע גרינהארן איז, וועל איך דיר זאגן, אז זי איז דיין שוועסטער, דיין פעטער יאנקלס טאכטער.

— הייסט עס, אז דו ווילסט זיך טיילן מיט דיין ליבע צווישן די ביידע שוועס־טער ? — האט זי געפרעגט ציניש.

— עס איז אמת, — איר זייט ביידע שוועסטער, אבער איר זייט דאך גאנץ פארשיידן איינע פון דער אנדערע. מען קאן ליבן דיין שוועסטער, אבער ניט דיר; פון א געפאלענער פרוי דערווארט מען פארגעניגן, אבער מען ליבט זי ניט.

— בין איך א געפאלענע פרוי ! — האט זי געענטפערט און אירע באקן האָ־בען געפלאמט, — ביסטו א קאדעט, און נאך מער — א מערדער, אדער דיינקסטו, אז מיר ווייסן ניט׳ דאס דו האסט אפ־גערארמט פון וועג דעם דיקן דזשים ? און איז דען ניט א קאדעט און א געפאלענע פרוי א פאסנדע פאר ?

דזשייק איז געווארן בלאס, און עס איז געווען קאנטיק אז ער איז גרייט ארויפ־צוווארפן זיך אויף איר, אבער ער האט זיך צוריקגעהאלטן.

— פאלג מיך, דזשייק, האט די שיינע פרויענצימער ווייטער גערעדט, — עס איז ניטא קיין פאסיקערע פאר ווי מיר ביידע, און אויב איך האב דיר אמאל געקאנט געבן נאר מיין ליבע, קאן איך דיר איצט אויך געבן רייכטום׳ דען מיין מאן איז זייער רייך און איך וועל אויס־פירן, אז זיין פארמעגן זאל ביסלאכווייז אריבער אין דיינע קעשענעס. מיר קא־נען ביידע געניסן פריי די פריידן פון לעבן. איך בין א פארהייראטע פרוי און דו אליין האסט דאך מיר געלערנט, אז א פארהייראטע פרוי קאן אומגעשטערט זיך אלעם דערלויבן.

און זי האט אים ליידנשאפטלאך גע־וואלט אומארמען, אבער ער האט איר גראב אפגעשטויסן פון זיך.

— עס איז צווישן אונז אלעם אוים, סערע, — האט דזשייק סאליוואן געזאגט ערנסט, — איך ליב דיין שוועסטער, קע־גן וועלכער איך בין באגאנגען א גרוי־סע אומרעכט׳ און איך האף, אז זי וועט מיר נאך פארצייען, און דערפאר בין איך אהער געקומען אום דיר צו ווארענען, אז דו וועסט זיין פאראנטווארטלאך פאר איר, אויב עס וועט איר געשען בייזעס. איך פארשטיי גאנץ גוט, אז דו האסט איר אריינגענומען צו זיך אין הויז ניט אוים פריינטשאפט, נאר ווייל דו טראגסט זיך ארום מיט שווארצע פלענער. געדיינק, אז חנה האלפערן איז אונטער מיין שוץ !

די דאזיקע ווערטער האבן שרעקלאך אויפגעקאכט דער ליידנשאפטלאכע פרוי מיט איר ווילדן, אומגעצוימטן כאראק־טער. דער געדאנק׳ אז ער, נאך וועמעס ליבע שמאכטעט, איז איבערגעגעבן צו זיך א ווארף געטאן צו דער יונגער פרוי און ער האט איר געכאפט ביים גארגל.

"ה — — — " — האט ער געברומט, ווערנד זיינע אויגן זיינען פארלאפן גע־ווארן מיט בלוט, — איך מאך פון דיר א סוף אזוי ווי איך האב געמאכט מיט דזשים׳ען ! אבער וועמען האט ער צו פאר דאנקען זיין טויט, אויב ניט דיר !

די שיינע און צארטע פרויענצימער האט זיך געצאפלט אונטער זיינע הענט ווי א הון אונטער די הענט פון דעם שוחט, ער האט צוגעדריקט איר האלז אלץ פעסטער׳ און איר געזיכט איז גע־ווארן גאנץ בלוי און עס האט אויסגעזוע־ען, אז זי הויכט שוין אוים איר לעצטן אטעם.

דער עלעקטרישער גלאק האט פלוצ־לונג א קלונג געטאן און דזשייק סאלי־וואן האט שנעל אפגעלאזן די האלב דער־שטיקטע פרוי.

— מיין מאן ! — האט זי אויסגע־רעדט אן אטעם און זי האט זיך אנגע־הויבן שטארק רייבן דאס געזיכט, אום צוריק צו קריגן די פריערדיקע פארב.

דזשייק האט זיך געזעצט צום טיש אזוי רואיק ווי עס וואלט גארניט פאסירט, ווערנד די יונגע פרוי איז געלאפן איר מאן באגעגענען.

— מיינער א קאזין פון דער מאמעס צד, דזשייק סאליוואן, — האט זי פאר־געשטעלט דזשייק׳ן פאר איר מאן.

דער אלטער לענדלארד האט נאר א נייג געטאן מיטן קאפ און ער האט דעם "קאזין" אריינגערוקט א ברייטן שלום עליכם.

דזשייק איז געזעסן ווי אויף הייסע קוילן און ער האט זיך באלד אויפגעהוי־בען.

— איך וועל נאך קומען, סערע ! — האט דער פאלשער קאזין געזאגט, — איך מוז נאך באזוכן אנדערע קרובים.

— קום׳ דזשייק, דו וועסט זיין א גו־טער גאסט, — האט זי געענטפערט, שוין פאלשטענדיק רואיק און זי האט אים בא־גלייט ביז צו דער טיר פון דעם צי־מער.

קאפיטל 22

שפעט אין דער נאכט נאך דעם טאג, אין וועלכן ס׳ האט זיך אפגעשפילט די פריער דערמאנטע סצענע, איז אין א בעד רום ביי דעם פעטער יאנקל אפגע־האלטן געווארן א קריגס־ראט פון אלע פי־רער פון דער גיינג.

ווארום אין דער לעצטער צייט האט דער פעטער יאנקל מיט זיין באנדע זיך געפילט, אזוי ווי זיי וואלטן געשטאנען אויף א ווולקאן. דער גרויסער רויב אין נייטאנ׳ס פאון שאפ און דער מארד אויף סעקאנד עוועניו וואו דער דיקער דזשים איז געפאלן א טויטער, האט געקאכט אין גאנץ ניו־יארק ווי אין א קעסל. די צייטונגען האבן ניט אויפגעהערט צו דער־ציילן אלערליי רויבער־געשיכטעס, די גאנצע מאשינערי פון דער פאליציי און פון דעם דיסטריקט אטארני׳ס אפיס האָ־בען אנגעהויבן מאכן אבלאוועס אויף אלע געמבלינג פלעצער׳ און סתם פאר־דעכטיקטע הייזער, און עס זיינען גע־מאכט געווארן פילע ארעסטן, און כאטש פון פעטער יאנקלס באנדע איז נאך ביז איצט קיינער ניט ארעסטירט געווארן׳, זיינען זיי אבער ניט געווען זיכער אז היינט־מארגן ווערט ניט איינער פון זיי ארעסטירט און דאן מוז עס נעמען א שנעלער סוף פון דער גאנצער באנדע, ווא־רום אן ארעסטירטער גאנגסטער ווערט כמעט אימער א "סקווילער".

אין דער דאזיקער שלעכטער צייט האט דער פעטער יאנקל געפונען פאר נויטיק צוזאמענצורופן א קריגס־ראט פון אלע זיינע פירער. דא איז געווען דער "לאנ־גער בען", א קינסטלער אין אופרייסן סייפס, דער "גאטשיקער דען", א בארימ־טער איינברעכער; "ראקי נאז", א בא־וואוסטער קאדעט. דא זיינען געווען ספע־ציאליסטן פייערמאכער, פערד סמ׳ער, פיקפאקעטס און צווישן זיי איז אויך גע־זעסן די שיינע און רייכע מרס. שענ־האלץ.

(פארטזעצונג קומט)

וואלן אין עטרת ישראל שול

א גוט באזוכטער מיטינג איז פארגעקו־מען אין עטרת ישראל שול, זונטאג, אק־טאבער דעם 12טן. א באריכט איז אפגע־געבן געווארן פאר דעם פארגאנגענעם יאר פון פרעזידענט מר. מ. וויינשטאק. עלעק־שאנס זיינען פארגעקומען און מר. מ. מא־גילעווסקי איז דערוויילט געווארן אלס פרעזידענט פון דער שול פאר דעם קומענ־דיקן יאר, מר. א. יאנאווסקי אלס וויים־פרעזידענט, ש. גרינבערג אלס קאסירער, מר. מאגיד, מר. הירשפילד, מר. גייבער און מר. ראבער — טראסטים; מר. טשא־ראשני און מר. באנאטש — קאנטראלערס. מיר וויגשן דעם עקס־פרעזידענט מר. וויינשטאק, וויים־פרעזידענט, מר. מאגיד, און דעם גאנצן קאמיטעט א געזונט און גליקלאך יאר פאר דער איבערגעגעבנהייט און פאר דער גוטער ארבעט וואס זיי הא־בען אויף געטאן לטובת דער שול.

תצלחו בכל אשר תפנו.

מר. מ. מאגילעווסקי. פרעז.

—(::)—

וואלן אין בית יעקב שול

אויף א גוט באזוכטן מיטינג זיינען דערוויילט געווארן אין בית יעקב שול פאלגנדע אפיסערם : דזש. בריקמאן, פרע־זידענט, וויים־פרעזידענט, מ. ראמאוו., קאסירער, ב. ראזנבלאט, טראסטים : יע־קב ריצמאן, א. ש. שאצקי, יעקב מינישין, ש. קאוואלעוויטש און מרדכי הענדעלמאן. אלע ביי אקלימיישאן.

—(::)—

וואלן אין כנסת ישראל שול

מיטוואך, דעם 8טן אקטאבער. איז פארגעקומען א פארזאמלונג אין כנסת יש־ראל שול און וואלן זיינען דורכגעפירט גע־ווארן.

פאלגנדע זיינען דערוויילט געווארן : מ. ראזען, פרעזידענט, פ. שולמאן, וויים־פרעזידענט, דזש. זאמפיר, קאסירער; אפי־סערם : א. יוסטער, ד. ראזנבוים, י. אלט־מאן און ל. וואלטש; קאנטראלערס : י. ווייסמאן און מ. מארקאוויטש.

אלע מעמבערם באדאנקען די אלטע אפיסערם און ווינשן ברכה והצלחה פאר זייער ארבעט פאר דעם לעצטן יאר, און ווינשן אויך זיי זאלן זוכה זיין שטענדיק צו טאן גוטע ארבעט פאר דעם כלל ישראל.

די קאמיטע פון
כנסת ישראל שול

ריכטיקע פארבן גיבן בעסטע רעזולטאטן

דיימאנד פארבן אנטהאלטן פון דריי ביז פינף מאל מער אנילין ווי אנדערע פארבן אויפ׳ן מארקעט. דעם נעקסטן מאל ווען איר ווילט פארבן, פרובירט זיי. זעט ווי לייכט עס איז צו נוצן זיי. נ א כ ד ע ם פ א ר ג ל י י כ ט ד י ר ע ז ו ל ט א ט ן. באמערקט די אפגעזונהייט פון דעם איבער־געפארבטן אויסזעעס: פון שטרייפן אדער פלעקן. זעט ווי ווייך, ליכטיק, ניי אוים־זעענד די קאלירן זיינען; און ווי ניט אפקריכנד. אויב איר זייט ניט איינשטימיק אז דיימאנד פארבן זיינען בעסערע פארבן, וועט אייער דילער אייך צוריקקערן אייער געלט.

דער ו ו י י ס ע ר פ ע ק ע ד ז ש פון דיימאנד פארבן איז דער אריגינעלער "אלע־צוועקן" פארב פאר יעדן און אלע סארטן מאטעריאלן. עס וועט פארבן אדער שא־טירן סילק, וואל, קאטאן, לינען, רייאן אדער יעדן צוזאמענשטעל פון מאטעריאלן. דאס ב ל ו י ע פ ע ק ל איז א ספעציעלער פארב, בלויז פאר סילק אדער וואל. מיט דעם קאנט איר פארבן אייערע ווערטפולסטע ארטיקלען פון סילק אדער וואל מיט רעזולטאטן פארגלייכבאר צו דער פיינסטער פראפעסיאנעלער ארבעט. ווען איר קויפט — געדיינקט דאס. דאס ב ל ו י ע פ ע ק ל פארבט בלויז סילק אדער וואל. דאס ו ו י י ס ע פ ע ק ל וועט פארבן יעדן סארט שטאף, סילק און וואל אריינגערעכנט. אייער דילער האט ביידע פעקעדזשעס.

DIAMOND DYES

לייכט צו נוצן —— פערפעקטע רעזולטאטן
אין אלע דראג סטארס
15¢

אוקבארן, מאנ.

"דאס אידישע ווארט".

חשוב'ע פארוואלטונג : —

צוליב פארשיידענע סבות האבן מיר היינטיקס יאר קיין מנין פאר ימים נור־אים אין אקבארן, מאנ., ניט געקאנט הא־בען. עס איז מיר כמעט ווי קלאר געווען אז היינטיקס יאר וועלן מיר אין אוקבארן ניט קאנען זאמלען קיינע געלטן פאר פאר־שיידענע געזעלשאפטלאכע צוועקן, ווי מיר האבן עס געטאן פאריקע יארן.

ערב יום כפור אבער האבן די אידן פון ראזבוירן, מאנ., מיך איינגעלאדן צו זייער מנין. מוצאי יום כפור, ווען דער עולם האט גוט פארבראכט ביי טישן געדעקטע מיט כל טוב, האב איך פארגעלייגט, אז עס זאל געזאמלט ווערן א פאר דאלאר פאר געזעלשאפטלאכע צוועקן.

31 דאלאר זיינען בייגעשטייערט גע־ווארן פון די פאלגנדע פערזאנען : מר. וואלדמאן, $5.00, מר. ספיוואק, $3.00, — ביידע פון איינגיסוויל מאנ.; מר. מע־לאף, $5.00 מר. מעליק פייקאוו, $2.00 מר. שולמאן, $2.00 אייזיק מיניוק, $2.00 מר. מ. פויזנער, $2.00, מר. ל. פויזנער, $2.00 — פון ראזבוירן מאנ.; מר. רעבינ־סקי, $2.00, — פון בערטייל, מאנ.; מר. גודמאן, $1.00, מר. מ. מיניוק, $2.00. —

פון ווויסטא; מר. נ. יוניקאוו, $3.00. — אוקבארן, מאניטאבא.

ביטע, צעטיילט דאס געלט, ווי פאלגט : בית יתומים, $10.00, קרן קימת, — $10.00 און מושב זקנים — $11.00.

נפתלי יוניקאוו

—(::)—

נארט באטלפארד

ווערטער הער רעדאקטאר : —

מיר שיקן צו אייך $20 וואס מיר האבן געזאמלט מוצאי יום־כפור אויף דעם אפיל פון עלסי פרידמאן פון מיימאנט סאסק. מיר בעטן אייך אזוי גוט זיין איבערצוגע־בען דאס געלט צום וויניפעגער מאונט כרמל קליניק.

פאלגנדע האבן בייגעשטייערט צו $1.00 : עלסי פרידמאן, א ווערבי, סינאל, וואגל, קאפמאן, דזש. פאלסקי, ה. פאלסקי, גראבמאן, סמיט, געמבערג, קארבען, איי־ראן, פון נארט באטלפארד; ריידער, מי־טשעל פון האפארד; פערנאמענט, בראון, רעבעטלייק, סאסק; פון דער קאמיטע (?) $1.50; צו 50 סענט, לאטשינאוו (?) קיין און קאגאן פון נארט באטלפארד.

מיר דאנקען אלע ביישטייערער פון נארט באטלפארד און אומגעגנט.

מרס. עלסי פרידמאן,
מיימאנט, סאסק.

כרופקע, קראסטעד דינער ראלס

זיינען בעסער ווען געמאכט מיט

ראיאל איסט קייקס

פרובירט די דאזיקע רעסיפי

1 פיינט ליקוויד ראיאל איסט*
1 טייעלעפל זאלץ
1 טישלעפל צוקער
4 טישלעפל צעשמאלצענעם פוטער
1 איי גוט צעשלאגן

*רעסיפי פאר דעם אין ראיאל איסט קייק בוך.

צו דעם פליסיקן הייוון גיט צו די זאלץ, צוקער, פוטער און איי. מישט אוים גוט און גיט צו מעל גענוג צו קענען גלאטן. רעקט צו גוט און לאזט שטיין אין א ווא־רימען פלאץ ביז עס גייט אויף אין צווייען וואס דארף געדויערן ארום 1½ שטונדן. קנעט לייכט און פארמירט אין ראלס. לייגט זיי לייכט באזונדער אויף א גוט אנ־

דינער ראלס ... כרופקע און ... "טרים" ... מענשן קאנען ווידערשטייען.

מאכט עס דאס נעקסטע מאל ווען איר וועט באקן ... ראיאל איסט קייקס ... ליכטיקן, כרופקע, קראסטעד פארם וואס איז אזוי געשמאק.

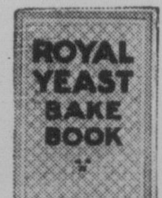

STANDARD BRANDS LIMITED
GILLETT PRODUCTS
Toronto Montreal Winnipeg

אונזער נייע און מאדערנע איינריכטונג

צו פאסטעריזירן מילך באשיצט יעדן טראפן וואס איר נוצט

פארלאנגט

מאדערן דיירי מילך

פון אונזער דרייווערס אדער טעלעפאנירט 101 201

טעלעפאנירט צו באזוכן אונזער פלאנט

MODERN DAIRY LTD.

St. Boniface

איר קאנט אויך באשטעלן קרים, פוטער און קעז ביי "ביטן" אונזער מילך.

Dentists Directory — דענטיסטען

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
51 560	41 652	דר. י. בן עזרא, ב.א. 962½ מיין סט. קאר. סעלקירק — DR. I. BEN EZRA, B.A.
53 720		דר. מ. א. ברעגמאן, סוויט 1 סט. דזשאנס בלאק, 984 מיין סט. — DR. M. A. BREGMAN
86 115		דר. ס. אי. גרינבערג, 414 באיד בילדינג. — DR. S. E. GREENBERG.
52 744	39 829	דר. א. גארדנער, 409 סעלקירק עווע., קאר. סאלטער (איבער דער ראיאל באנק) — DR. A. GARDNER
56 056		דר. ס. טשוירטשיל, סוויט 1, טריק בלאק, 972 מיין סטריט — DR. S. H. CHURCHILL

צוליב אייער געזונט

ווען איר דארפט מעדיצינען, קומט אדער שרייבט צו אונז. מיר האבן א פולשטענדיקן סטאק פון פרישע דראגס און מעדיצינישע מיטלען צו מע־סיקע פרייזן. מיר האלטן אויך א פולשטענדיקן סטאק פון פעטענט מעדיצינען און אלע נויטיקע ארטיקלען וואס פאדערן זיך פאר קראנקע. מיר ספעציאליזירן אין דאקטארס פרעסקריפשאנס.

שיינעם דראג סטארס

842 MAIN STREET cr. Dufferin PH. 56213 | 410 SELKIRK AVE. Cor. Salter PH. 55 888

קאנטרי ארדערס פינקטלאך אטענדעט

Doctors' Directory — דאקטוירים

IN ALPHABETICAL ORDER

Office	Residence	
53 578	51 250	דר. ס. דזש. בערמאק, 834 מיין סטריט; אפיס שטונדן פון 2—4 און 7—8 — DR. J. C. BERMACK
54 107	54 107	דר. דזש. ברענער, 402 סעלקירק עווענין; אפיס שטונדן: 3—5, 7.30—8.30 — DR. J. BRENER
26 947	53 422	דר. א. גוטמאן, 5—304 עווענין בלאק; 265 פארטעדזש עווענין; אפיס שטונדן: 10—12, 2—6 און ביי אפאינטמענטס — DR. A. GUTTMAN
22 717	54 429	דר. ס. דזשאוויש, 404 באיד בלדג. שטונדן: 11—12 און 3—6 און ביי אפאינטמענטס — DR. SIMON JAUVOISH
26 600	28 153	דר. וו. הערשפילד, 576 מיין סט. קאר. אלעקסאנדער עוו.; אפיס שטונדן 11—1, 2—5 און 7—9 — DR. H. HERSHFIELD
52 744	51 772	דר. ב. א. וויקטאר, קאר. סעלקירק און סאלטער (איבער דער באנק); אפיס שטונדן פון 3—5 און 7—8 — DR. B. A. VICTOR
53 720	52 278	דר. א. מאיס, סט. דזשאנס בלאק, פריטשארד און מיין; אפיס שטונדן פון 2—4.30 און 7—9 — DR. A. MOYSE
	52 376	דר. דזשא. בי. מעקטעוויש, שטונדן 2—5 און 7—9; פרויען און קינדער קראנקהייטן; 500 קאלעדזש־עווע., רעז. 504 קאלעדזש עווע. — DR. GEO. B. McTAVISH
53 181	53 181	דר. י. פערלמאן, 291 בעראוס עווע., קאר. טשארלס; אפיס שטונדן פון 3—5 און 7—8 — DR. I. PEARLMAN
54 866	51 968	דר. ס. קאברינסקי, סוויט 2 קראמפ בלאק (מיין און דאפערין עווע.); אפיס שטונדן פון 3—5 און 6.30—8 — DR. S. KOBRINSKY
24 480	49 763	דר. מעקס ריידי (עקס רעי); 283 פארטעדזש, קאר. סמיט (100 פאראנטע דזשענ. טראסט בלדג.), לעבן איטאנס; שטונדן: פון 2—6 אוונט און ביי אפאינטמענטס — DR. MAX RADY
53 915	52 614	דר. סעם ראדין, ראיאל בענק בילדינג (מיין און סעלקירק); אפיס שטונדן פון 3—4 און 6—8 — DR. SAM RODIN
88 916	59 473	דר. א. ל. שובין, אפיס שטונדן 11—12 און 2—6; אפיס: בענק אף קאמערס בלדג., מיין און אלעקסאנדער; רעזידענס : 375 מעקרעי עווע. — DR. A. L. SHUBIN

אויגן, אויערן, נאז און האלז

Office	Residence	
28 281	51 848	דר. י. ה. בעקמאן, 800 באיד בילדינג — DR. J. H. BECKMAN
24 465	51 359	דר. ד. מ. דזשענאף, 2-830 סאמערסעט בלאק — DR. D. M. GENOFF

קינדער קראנקהייטן

Office	Residence	
88 018	53 320	דר. ה. מעדאווי, 904 באיד בלדג. 3—5; 332 מאניטאבא עוו. 11—12 — DR. H. MEDOVY

THE ISRAELITE PRESS
The only Jewish Newspaper of Western Canada.
אידישע ווארט
Office and Place of Business: New Israelite Press Bldg., 165 Selkirk Ave. East
Published daily except Saturday and Sunday
ENTERED AS SECOND-CLASS MAIL MATTER AT OTTAWA
Subscription: $6.00 per year.
Est. 1910 Phones: 55 409—52 213
Winnipeg — Manitoba

היטלערס דערקלערונג

און אזוי קומט עס אויס, אז אדאלף היטלער, דער פירער פון דער פאשיסטישער און אנטיסעמיטישער נאציאנאל־סאציאליסטישער פארטיי פון דייטשלאנד, האט גארנישט וואס אויסצוזעצן קעגן "אנשטענדיקע" אידן; אז ער איז אלעמאל געווען קעגן פאגראמען, און אז אויב אימעצער פון די מיטגלידער פון זיין פארטיי זאל געפונען ווערן שולדיק אין האבן צו טאן מיט די לעצטע אנטי־אידישע עקסצעסן, וועט ער אן איינזעניש ארויסגעווארפן ווערן פון דער פארטיי!

ווייל, — ווי היטלער פארזיכערט, — זיין באוועגונג איז א שטרייננג דיסציפלינירטע, און יעדער מיטגליד פון זיין פארטיי ווייס גוט, אז אזעלכע עקסצעסן זיינען שעדלאך פאר דער פארטיי און זיינען קעגן די פאראָרדענונגען!

דאס איז באמת א מערקווירדיקע, איבערראשנדיקע דערקלערונג מצד דעם זעלבן היטלער, וואס האלט אין איין העצן זיינע נאכפאלגער, ווי עס האט אונז תמיד אויסגעזעען, קעגן אידן, און ביי וועמען דער ווילדסטער אנטיסעמיטיזם איז אייגנטלאך דער סאמע תמצית פון זיין פאליטישן פראגראם.

מילא. וועלן מיר גלייך אפווארפן היטלערס באהויפטונג, אז ער איז אלעמאל געווען קעגן אנטי־אידישע גוואלדטאטן. דאס איז זיכער שקר. אבער אפשר איז ער געווארן א בעל־תשובה? אפשר האט ער איצט, ווערנדיק א פירער פון א גרויסער און איינפלוסרייכער פאליטישער פארטיי, דערפילט די געזעלשאפטלאכע אחריות וואס זיין פאזיציע לייגט אויף אים ארויף און ער האט באשלאסן פון היינט אן און ווייטער צו האלטן אין צוים אי זיך, אי זיין נאכפאלגערשאפט?

ליידער גיט נאך דערווייל זיין דערמאנטע דערקלערונג ניט קיין גענוגנדיקן גרונט פאר אזא אפטימיסטישן אויספיר. מיר מוזן געדיינקען, אז די דאזיקע דערקלערונג האט ער געמאכט ניט פאר זיינע נאכפאלגער און פאר די דייטשן בכלל, נאר פאר אויסלאנד, — פאר א קארעספאנדענט פון לאנדאנער "טיימס".

דאס קאן בלויז דערווייזן, אז היטלער, וועלכער רייסט זיך צו מאכט, הייבט אן צו פארשטיין, אז די עפנטלאכע מיינונג אין אויסלאנד, באזונ־ [illegible]

דער יונייטעד היברו רעליף קאמפיין

[illegible]

צארישע געזעצן אין פוילן פארבלייבן

[illegible]

דער ווייץ־פול און "די אייזערנע געזעצן"

פון ר. קון

[illegible]

די באגעגעניש

פון ש. קאפלאן

[illegible]

אין אידישן וועלטל

פון מ. קארפ

[illegible]

כאראקטעריסטישע עפיזאדן פון דעם ניט־לאנג פארגאנגענעם רוסיש־אידישן לעבן אין רוסלאנד

דער

בלוט בלבול

פון מ. פייקאוו

באארבעט פון פ. זאלף און א. לאפין

דער יאריד

אין מיין דארף, יאנאוושינע, פלעגט יעדן יאר אין חודש יוני פארקומען א גרויסער יריד, וואס פלעגט אנהאלטן גאנצע 4 טעג פון 12טן ביז'ן 16טן.

דער יאריד פלעגט זיך אויסשטעלן אויף א גרוים פעלד אין מיט'ן דארף. דער דאזיקער יאריד איז געווען באוואוסט אין דעם גאנצן געגנט ארום אין פאלטאווער גובערניע, א גאנצן יאר האט זיך דער ארומיקער עולם געהאלטן אין גרייטן זיך: צו־גרייטן אלערליי אויסארבעטונגען און כל המינים פארטיקע סחורות.

נאך מיט עטלאכע טעג פריער, פלעגן שוין נעמען זיך ציען גאנצע קאראוואנען מיט פורן. וועגענער מיט כל המינים איינגעפאקטע סחורות, און אין משך פון יאריד האט מיין דארף אויסגעקוקט ווי א גרויסער מלחמה פלאץ. אנגעפילט מיט מענשן, אבאזן פערד און בהמות; טויזנטער מענשן פון ארבע פנות העולם, זיינען זיך צוזאמענגעפארן; א טומל, א מיש־מאש פון פארשיידענע שפראכן און פיל־פארביקע רוסישע קליידער.

די קולות און געזאנגען האבן הילכיק פארקלונגען די לופט פון ארום.

געשרייען פון מענשן, קוויטשערייען פון חזירים און בהמות, דאס הירזשען פון פערד, געזאנגען פון אויסגעלייגטע בעט־לערם, און ווילדע געלעכטערם פון שיכור'ע ציגיינער האבן זיך אויסגעמישט אין איי־נעם ווי דאס רוישן פון א וואסער פאל, וואס האט פארקלונגען מיילן ארום, ממש טויב צו ווערן. אין דעם גוואלדיקן טומל פלעגן געשלאסן ווערן געשעפטן צווישן וואלד־סוחרים, תבואה־סוחרים, אקסן און פערד הענדלער אויף צענדליקער טויזנטער רובלם.

ניט געקוקט אויף דעם, וואס דער יאריד האט אינגאנצן נאר אנגעהאלטן עטלאכע (4) טעג, דאך האט יעדער סוחר אדער בעל מלאכה זיך איינגעארדענט אויפ'ן יריד־פלאץ, ווי זיי וואלטן געדארפט שטיין דא מי יודע ווי לאנג;

יעדער פארפאקטער וואגן איז געווארן אויסגעפאקט אויסגעשטעלט און צעלייגט אין בעסטער ארדענונג, ווי אין א שענסטן מאגאזין, יעדער איינציקער האט זיך באַ־מיט צו באווייזן פאר'ן אויג, דאס שענ־סטע, וואס ער האט געבראכט פאר'ן יא־ריד. יעדע קאטעגאריע סחורה האט געהאט איר באזונדערן פלאץ; מאנופאקטור —ביידלאך מיט שיינע מאסקווער קריטאנעז, סאטינען, אלע מינים לייווענטן, פארשיי־דענע בונטע פארביקע טיכלאך וואס האבן ממש געררייצט די אויגן פון די אוקראינער פויערטעס. אביסל אפגערוקט האבן פאר־נומען א פלאץ שניידער, טאנדעטניקעס מיט זייערע פארטיקע סחורות: קורטקעס, הויזן רובאשקעס, און אויך ווייבערשע קליידלאך פארטיכער, ווייטער אביסל — טישלאך אויסגעלעגט מיט גאלאנטעריי זא־כען, זאקן, כל המציאות פון קעמעלאך, שפיגעלאך, נאדלען און עכט שמעקעדיקע זייפלאך, וואס מיט זייערע רוחות האבן זיי געריסן ביי דער נאז. דע־נאך זיינען אין א לאנגער שורה געגאנגען אויסגע־שטעלט: קירזשנער מיט פארטיקע היט־לען מיט גלאנציקע קאזירקעס און עכט שטרויענע זומער היט; שוסטערס מיט הוי־כע הילצערנע געשטעלן, וואס זיינען גע־ווען ארומגעהאנגען מיט כל המינים מע־נערשע און ווייבערשע שטיוול און קאמא־שען. באנדארעס — מיט פעסער, באליי־עס, מולטערס, זיפן און שפין־רעדלאך. לעבן זיי אין שכנות האבן פארנומען א גרויסן פלאץ שמידן מיט נייע וועגענער, רעדער פלוגן, בראניעס, קאסעס, סערפּס, היי־גאפלען, העק און מעסערס וכדומה.

דערביי טעפער מיט כל המינים ליימע־נע טעפ און טעפלאך און טשייניקעס. בלע־כער מיט זייערע סחורות: עמערס, קריג־לאך, טיי־קענדלאך, קווערטלאך, ריב־איי־זענס און סאמאווארן. דאס איז אלעס גע־ווען פארנומען פון איין זייט מיט רואיקע סחורה וואס ווען ניט זייערע צעהיצטע באלעבאטים, וואס פלעגן שיעור ניט צע־רייסן זייערע העלזער לויבנדיק זייערע מציאות, וואס זייערע פרייזן זיינען כמעט בחנם, וואלטן זייערע סחורות געלעגן גאנץ רואיק. דערפאר, אבער אין צווייטן זייט פעלד — אויפ'ן פערד און תבואה מארק — דארטן איז געווען אן אמת'ער גהינום: דא האט איר געקאנט אנטרעפן כל המינים לעבעדיקע סחורה: פערד, חזירים, אקסן און אנדערע בהמות וואס די פעטע אוק־ראינער האבן אויסגעהארעוועט. אויסער דעם גרויסן מענשן טומל, האבן זיי זיך אויך געלאזט גאנץ נשקשה'דיק הערן מיט זייערע הירזשערייען און קוויטשערייען.

איך אליין דער ארענדאטאר פון פעלד האבן פארנומען א גאנץ בכבוד'יקן פלאץ: איך האב אויסגעבויט פון ברעטער צוויי גרויסע קלייטן: איינע פאר מאנופאקטור, און די אנדערע — א גרויסע שפייז־קראם. די דאזיקע קלייטן זיינען געווען פאראיי־ניקט. א חוץ מיינע שטעניקע פי פרי־קאזשטשיקעס, האב איך צום יאריד צוגע־נומען נאך זעקס, און אלע זיינען געווען שטארק פארנומען. לעבן איין קראם איז געשטאנען א גרויסע קאראמיסל־וואג, וואס האט כסדר געוואויגן פארשיידענע תבו־אה, וואס איך פלעג אויפקויפן אויפ'ן יאריד.

מיין ווייב איז געשטאנען צווישן ביי־דע קראמען ביי דער קאסע, געפירט די חשבונות, צוגענומען דעם פדיון און אויס־געצאלט פאר דער תבואה. אויסער דער גרויסער שפע, וואס האט אויסגעמאטערט אונזערע צוועלף מענשן ביז איך נאך דערצו געווען באזונדער פארנומען:

אין משך פון יאריד פלעג איך ארומ־גיין מיט א גרויסן לעדערנעם בייטל צווי־שען די פורן און אויפמאנען ביי די סוח־רים דעם אפצאל פאר'ן פלאץ. איך פלעג מאכן ממש געלט; ביי יעדער ארומגאנג פלעג מיין בייטל ווערן אנגעפילט מיט געלט, און ברייינגען צו דעם ווייב דאס געלט, אויסשיטן עס אומגעציילטערהייט אין דער גרויסער שקאטולקע אריין וואס האט דאן פארנומען ביי אונז דעם פלאץ פון א היינטיקן מאדערנעם רעדזשיסטער, און מיט א ליידיקער בייטל פלעג איך זיך לאזן מאכן א צווייטע הקפה און ווייטער אויסשיטן, און דערנאך א דריטע הקפה. א פערטע, און אזוי ווייטער ביז'ן־שפעטן פארנאכט, — און אזוי פלעג עס זיין אלע פיר טעג.

די לעצטע פאר טעג פון יאריד, זיינען מיר שוין געווען כמעט אויסגעשעפּט פון די כוחות. עס האט נאך אין אונז געאר־בעט דער אימפעט און דער כישוף פון דער גרויסער שקאטולקע, וואס פלעגט ווערן אלס ווייטער שווערער און שווערער, שעפנדיק געלט ווי פון א קוואל.

צום סוף פון יאריד, פלעגט מיין גע־טרייער גוטער פריינט, מיין פריץ האלאור־ניא (גאגאלם שוואגער) צושיקן זיינע פא־רובקעס מיט גרויסע פורן איינגעשפאנטע מיט אקסן און העלפן איבערפירן די סחור־רה און תבואה צו מיר אהיים. מיין פרוי פלעגט שוין דעמאלט זיין אין דערהיים און איך מיט די מענשן — אויפ'ן יאריד ביים אנלאדן אויף די וועגענער.

האלטנדיק דאמאלט אין דער רעכטער ארבעט, קומט פלוצלונג צולויפן א שגץ, א פארסאפּעטער, אז אן אטעם און קוים מיט די לעצטע כחות שרייט ער אויס: מענדל, לויף שנעלער אהיים, אן אומגליק, באנדיטן זיינען באפאלן דיין ווייב!... און דערציילט אויף גיך וואס עס האט פּאַ־סירט: ווי צוויי באנדיטן זיינען אריין אין קלייט, און געהייסן דער ווייב דער־לאנגען א פעקל ביסקוויטס, וואס איז גע־לעגן אויף דער העכסטער פאליצע. מיין ווייב וואס איז געווען אין אנדערע אומ־שטענדן האט זיך פארזיכטיק געשטעלט אויפ'ן טיש דערלאנגען די געפאדערטע סחורה, אין דער זעלבער צייט האבן די באנדיטן אויסגענוצט די גוטע געלעגנהייט, — וואס זיי האבן געוויס פריער אויסגע־פלאנט — אין כהרף עין א כאפּ געטאן די שווערע שקאטולקע מיט'ן געלט און זיי־נען אנטלאפן...

איך האב זיך ניט פארלארן, געכאפט גלייך דעם סאטסקי און אוריאדניק און גע־לאזט זיך לויפן נאך די באנדיטן. פון וואַ־נען ס'האט זיך צו מיר גענומען אזוינע כוחות — ווייס איך נאך עד היום ניט. נאך צוויי מייל לויפן האבן מיר זיי אנ־געיאגט. די באנדיטן האבן זיך צעטיילט: איינער איז גלייך פון אויג פארשוואונדן געווארן, אריין צווישן די הויכע זאנגען און ווי אין וואסער אריין. דעם אנדערן האבן מיר געכאפּט, אבער לײדער די שקאטולקע איז פארבליבן ביי יענעם, און אונז איז געווען באשערט צו כאפן גראדע דעם באנדיט אן דעם געלט. מיר האבן אים גלייך געבונדן, און געבראכט אהיים. אויסגעפונען זייערע נעמען: פערימאק און מיטענקע, — שכנים פון דארף שי־שאק.

דערפילנדיק, אז אונזער גרויסע, שווערע הארעוואניע, אויף וואס מיר האבן א גאנץ יאר־נעלייגט אזויפיל האפענונג, איז מיט אמאל דורך אים און זיין חבר אוועקגע־רויבט געווארן האב איך און מיינע בני־בית זיך ניט געקאנט קאנטראלירן און אים געשלאגן מכות רצח. ווער עס האט נאר געהאט גאט אין הארצן האט געהאקט, גע־קלאפט געטראטן מיט די פיס. וואס דער קרבן האט מערער געשריען אלץ מער האט ער גערייצט ביי אונז די אכזריות.

אויף זיינע גוואלטיקע וויי־געשרייען זיינען זיך צוזאמענגעלאפן כמעט דער גאנצער דארף שכנים. ווי דער באנדיט האט זיי דערזעען איז ער אנטשוויגן גע־ווארן, זיך געמאכט טויט. מיר האבן דאן אפגעלאזן, די שכנים האבן אים אריינגע־טראגן אין א דערבייאיקן הויז, און גע־מינטערט, געטאן אלע מיטלען אים אפצו־ראטעווען.

דער גלח, מיין שונא, דערוויסנדיק זיך וועגן דעם. האט גלייך צוזאמענגערופן דעם גאנץ דארף אין קלויסטער, אפגעריכט א ספעציעלע תפלה פאר'ן געזונט־ווערן פון קריסטלאכן קרבן, וואס איז געווארן גע־פייניקט דורך די "זשידעס" פאר ריטועלע צוועקן, און זיך גענומען צו דער ארבעט . . .

די פלאטפארמע פון דער ארבעטער פארטיי אין דער "סקול בארד"

פון מ. א. גרעי

מיטגליד פון סקול בארד און קאנדידאט פאר אלדערמאן

די סקול בארד אין וויניפעג באשטייט פון 15 מיטגלידער. 5 פון יערן ווארד — זיי האבן דעם אויפזיכט איבער אלע שו־לען אין שטאט, וועלכע באשטייט פון ארום 70 געביידעס וואס גיבן א דערצי־אונג צו איבער פערציק טויזנט קינדער פון גרייד 1 ביז 12, אדער א יאר אוני־ווערסיטעט. איבער טויזנט לערער, און א בודזשעט פון ארום פיר מיליאן דא־לאר. אונזער פלאטפארמע אין די וואלן באשטייט פון די פאלגנדע — צו די פי־לע פונקטן וואס אונזערע פארטרעטער האבן שוין דורכגעפירט. אונזער אידעאל איז צו פארבעסערן די דערציאונג קינד אין די ראמען פון אונזערע מעגלאכקייטן (ווייל ווי איר ווייסט זיינען מיר בלויז אן אדמיניסטראטיווע קערפערשאפט — די סיסטעם פון לערנען האט צוטאן מיט דער פראווינציאלער רעגירונג), נעמענדיק אין אכט דאס נאר א גוטע דערציאונג — גייסטיק און קערפערלאך קאן געשאפן ווערן א צוקונפט פון יושר און גערעכטי־קייט.

1. פרייע טעקסט ביכער אין אלע קלא־סען. ווי איר ווייסט האבן ביז איצט באַ־קומען פרייע לערע־ביכער שילער ביז גרייד 8. אונזער פאדערונג — אז אלע גריידס — צו געבן אלע קינדער א מעג־לאכקייט צו קריגן די דערציאונג וואס די סקול בארד גיט אן ספעציעלע שטערונ־גען.

2. די איינצאלונגען פון די נאכט שו־לען זאלן אומגעקערט ווערן ווען די וואס גייען אין די נאכט שולן פארענדיקן זיי־ער קורס — און אטענדן אלע לעקציעס.

3. ווייניקער קינדער אין יעדן קלאס צימער. נעמענדיק אין אנבאטראכט אז דער לערער קאן געבן מער פערזענלאכע אויפפאסונג ווען ווייניקער קינדער זיינען אין קלאס צימער, און אויסגעפינען די פייאיקייט אדער די אינטערשטעליקייט פון יעדן קינד באזונדער. צוליב דעם איז נויטיק מער סקול געביידעס און דאס איז אונזער אויפגאבע.

4. אלע ארבעטער אין דער שול פאר־וואלטונג ווי לערער, קערטייקערס און אנ־דערע זאלן האבן דאס רעכט צו ארבעט־ריכט — ווען זיי האבן וועלכע עס איז פראגע צו שליכטן מיט דער סקול בארד וואס רירט אן זייער פערזענלאכע לאגע, ווי געהאלט און אזוי ווייטער. מיר אנער־קענען אז אום דער לערער זאל קאנען גע־בען דאס קינד די גאנצע אויפמערקזאמ־קייט, מוז ער אדער זי, זיין פאלשטענ־דיק צופרידן פון דער באהאנדלונג וואס זיי קריגן פון די וואס האבן דעם אויפ־זיכט איבער זיי.

5. א פענסיע פאר אלע אנגעשטעלטע — די סוקול סיסטעם אין וויניפעג עק־זיסטירט איבער פערציק יאר. פילע לע־רער און אנגעשטעלטע ווערן אלט און מיר פילן אז ווען א לערער האט אוועקגעגעבן דעם גאנצן לעבן פאר דער דערציאונג פון די איינוואוינער פון שטאט איז ער אדער זי, בארעכטיקט צו א פענסיע, און זאל ניט דארפן ליידן נויט אין די עלטערע יא־רען.

6. אלע קינדער וואס ווילן נעמען א קאמערציעלן קורס — ווי טייפּרייטינג, סטענאגראפיע, בוקקיפינג און א. וו. זאל דער קורס זיין קאמפליט, און דער באַי אדער מיידל זאל ניט דארפן גיין און צאלן גרויסע סומען צו די "ביזנעס קא־לעדזשעס".

7. די עטאבלירונג פון א סיסטעם אז נאכדעם ווי דאס קינד ענדיקט פאבליק סקול זאל באשעפטיקונג געפונען ווערן פאר אים אדער איר — און אויב נויטיק צו פארענדיקן וועלכע עס איז פאך פאר־וואס זיי האבן גענומען אין סקול — זאל דאס געטאן ווערן ביי דער סקול סיסטעם.

8. א ספעציעלע סיסטעם פאר הינטער־שטעליקע שילער — איצט זיינען שוין דא פאראן אזיינע קלאסן אין אייניקע סקולס — אונזער פאדערונג איז אז די סיסטעם זאל פארבעסערט ווערן און סענ־טראליזירט ווערן.

9. א סיסטעם פון סקאלארשיפּס וועל־כע זאלן געבן א מעגלאכקייט פייאיקע אבער ארימע קינדער צו גיין אין אוני־ווערסיטעט.

דאס איז אין קורצן די פלאטפארמע פון דער סקול בארד — וועלכע וועט ברייטער דיסקוטירט ווערן אויף דער פלאט־פארמע אין די קומענדיקע וואלן — פון די קאנדידאטן פון דער ארבעטער פאר־טיי פאר דער סקול בארד. — וועלכע זיינען א. א. מאקדאנעל און מיס האנט: דערוויילט זיי — צוזאמען מיט די קאנ־דידאטן פאר אלדערמאן — סימפסאן און גרעי.

אן אינטערעסאנטער פראצעס קעגן א אידן אין ווארשע

פון ווארשע מעלדעט מען:

פאר'ן ווארשעווער קרייז געריכט איז געשטאנען דער 26־יאריקער גנב יהודה יוסף באלענדער, וועלכער איז אנגעקלאגט געווארן פאר וועלן אומשטירצן די עק־זיסטירנדע מלוכה ארדענונג:

באלד ביים אנהויב פונם פראצעס האט דאס געריכט פעסטגעשטעלט, אז דער באשולדיקטער איז שוין עטלאכע מאל געווען פאר'משפט פאר גנבות. דער באַ־שולדיקונגס אקט האט פארגעווארפן דעם גנב, אז ער פארקויפט ספעציעלע בלאק־לאך פאר קאמוניסטישע צוועקן.

אויף דער פראגע פונם געריכט, צי דער אנגעקלאגטער איז זיך מודה, אז ער האט געוואלט איינפירן א קאמוניסטישע מלו־כה, האט דער גנב דערקלערט, אז זיין פאך איז פון שטענדיק אן געווען גנבה און ניט קיין פאליטיק. די קאמוניסטישע בלאקלאך האט ער ניט פארקויפט, ער האט בעסערע געשעפטן. און זיין ארעסט וועגן דער זא דאיז בלויז א מיספארשטענ־דעניש. דערביי האט דער גנב דערציילט, אז אין צוזאמענהאנג מיט דער דאזיקער באשולדיקונג האט מען אים אריינגעזעצט אין טורמע צווישן פאליטישע ארעסטאנ־טען. ער האט זיך אבער צווישן די פא־ליטיקער ניט געפונען קיין ארט, עס האַ־בען אים דערעסן זייערע רעדעס, און ער האט זיך געווענדעט מיט א ביטע צום שעף פון דער טורמע, אז מען זאל אים איבערזעצן צווישן די קרימינאלע פאר־ברעכער, און דא ערשט, צווישן איינענע, האט ער זיך אנגעהויבן גוט פילן. דער פראקוראר האט אונטערגעשטיצט זיין באשולדיקונג קעגן אים, אנווייזנדיק דער־רויף, אז קאמוניסטן דערקלערן זיך גאנץ אפט פאר קרימינאלע פארברעכער, כדי אזוי ארום אויסצומיידן זייער שטראף.

דאס געריכט האט פונדעסטוועגן גע־נומען אין אכט די קרימינאלע פארגאנ־גענהייט פון דעם אנגעקלאגטן, און דעם גנב פרייגעשפראכן פון דער באשולדי־קונג אין קאמוניסטישער טעטיקייט.

עפנט לאו אפיס

ש. מילער, בי. איי., על. על. בי.

ש. מילער, וועלכער איז איצט צוגעלאזט געווארן צו דער באר און וועט פראקטי־צירן אין וויניפעג.

מר. שלום מילער איז געבארן געווארן אין רוסלאנד. זיין טראדיציאנעל אידישע דערציאונג האט ער באקומען אין דער באַ־רימטער לידער ישיבה אונטער דער אנפי־רונג פון גאון ר' יצחק יעקב ריינעס. ער האט דארט יארנלאנג פארבראכט אויף גמרא און פוסקים און געקראגן א טיפע וויסנשאפט אין תלמוד און חכמת ישראל צוזאמען מיט א גימנאזיאלן קורס פון וועלטלאכער בילדונג.

קומענדיק קיין וויניפעג האט ער גע־לערנט אין סט. דזשאנס קאלעדזש אין מאַ־ניטאבא אוניווערסיטעט פון וועלכער ער האט גראדואירט אלס בעטשלאר אוו ארטס אין 1926. ער האט נאכדעם באזוכט דעם יורידישן פאקולטעט אין מאניטאבער אר־ניווערסיטעט פון וועלכן ער האט גראדו־אירט אין 1929.

מר. מילער איז באוואוסט אין דער אי־דישער באפעלקערונג פון וויניפעג דורך זיינע לייסטונגען אויף דעם געביט פון דערציאונג ווייענדיק איינער פון די בעס־טע לערער אין תלמוד תורה און אנפירנ־דיק א לאנגע צייט מיט די לימודים אין די העכערע קלאסן אין מיטל־שול, ווי אויך מיט זיין טעטיקייט אויפ'ן געזעלשאפטלא־כען געביט בכלל און פאר ציוניזם בפרט. ער איז אויך באקאנט אין מערב קאנאדע דורך זיינע אפטע ליטעראַרישע ארבעטן אין "דאס אידישע ווארט" און אין די אידיש־ענגלישע זשורנאלן.

מר. מילער וועט פראקטיצירן לאא אין וויניפעג. זיין אפיס איז אין רום 709 גרייט וועסט פערמאנענט לאאן בילדינג, 356 מיין סטריט טעל. 24 963.

ברייוו פון וואנקאווער

פון מם יוד

צעירי ציון

די ארגאניזאציע "צעירי ציון" האט זיך לעצטנס ארגאניזירט. צווישן די יוגנט־רייען אין שטאט, וועלכע גרופּירן זיך ארום דער ארגאניזאציע איז אויסגע־וואקסן א פאדערונג צו פארשטארקן די ארבעט אויפן נאציאנאל קולטורעלן גע־ביט. די ניי געשאפענע אומשטענדן האַ־בען ארויסגערוקט פארשיידענע פּראָב־לעמען, וועלכע דארפן געלייזט ווערן דורך דער ארגאניזאציע. אויף די לעצטע מיטינגען, וועלכע זיינען געווען גוט באַ־זוכט, איז פארגעקומען א איבעררעגי־סטראציע פון די מיטגלידער און א געווי־סע צאל נייע מיטגלידער זיינען צוגעקו־מען. א נייער קאמיטעט איז אויסגעקליבן געווארן און א גענויער פלאן פון ווייטער־דיקער ארבעט איז אנגעצייכנט געווארן.

קודם כל דארף געשאפן ווערן א אי־דישלאכע נאציאנאלע סביבה. די ארגאני־זאציע דארף דינען אלס פאראייניקונג־צענטער פאר אלע יונגטלאכע עלעמענטן וואס האלטן זיך אן דער ציוניסטיש־סאַ־ציאליסטישער אידעאלאגיע. די ארגאני־זאציע דארף דורכפירן א ליניע פון אויפ־קלערונג, פראפאגאנדע און פראקטישע ארבעט. אויפן ארגאניזאציאנאלן געביט: א) ווערבירן נייע מיטגלידער; ב) שאפן א געזונטן פינאנציעלן באזן; ג) קאנטאקט מיטן מרכז און מיט די ארטיקע ציוניס־טישע ארגאניזאציעס. פארטייאיש־קול־טורעלע ארבעט: אלע צוויי וואכן זאלן פארקומען אן אוונט פון קולטורעלן כאַ־ראקטער. די פראגראם זאל באשטיין פון פאלגנדע ענינים: 1) אלגעמיין ציוניס־טישע פּראָבלעמען, 2) פארטיי־פראגן, 3) לעקציעס, רעפעראטן און אפּהאנדלונ־גען איבער ליטעראטור, קונסט און גע־זעלשאפטלאכע ענינים, 4) צייט־פראגן, 5) דעבאטעס און חברים־שמועסן, 6) קעסטל אוונטן, 7) מוזיק און געזאנג. אלע צוויי וואכן זאל פארקומען א פארוויילונגס אוונט.

די ארגאניזאציע דארף דורכפירן אין משך פונם קומענדיקן יאר א געוויסע צאל עפנטלאכע ארויסטרעטונגען: פאַ־רום, דעבאטע, ליטעראַרישער משפּט, און אויך אייניקע פארוויילונג־אוונטן.

צווישן די אונטערנעמונגען וואס דארפן דורכגעפירט ווערן אין דער נאענטסטער צייט, זיינען פאלגנדע:

א) א גרויסער באנקעט פון דער אר־גאניזאציע, וואס וועט פארקומען דעם 25טן אקטאבער אין קהל'שן צענטער. ב) צוויי לעקציעס פון חיים גרינבערג וואס וועט פארקומען אין יאנואר. ג) ארגאניזירן א שטאט כאר ביי דער אר־גאניזאציע.

בנוגע דעם כאר, איז לעצטנס פארגע־קומען א מיטינג, אויף וועלכן דער פרע־זידענט מ. יפה האט רעפערירט וועגן כוחות און אויפגאבן פון כאר און אנגע־צייכנט א גענויען פלאן פון ווייטערדיקער ארבעט. דער כאר, הגם ער טראגט דעם נאמען פון דער ארגאניזאציע דארף זיין א זעלבסטשטענדיקער ארגאן. ער דארף אנגעפירט ווערן דורך א קאמיטעט פון פאלגנדע קערפערשאפטן: צוויי מיטגלי־דער פון "צעירי ציון", איין מיטגליד פון כאר, דירינגענט און איין פארשטייער פון שטאטישע ארגאניזאציעס. דער קאמי־טעט פירט אן מיטן ארגאניזאציאנעלן, פינאנציעלן און קינסטלערישן געביט פון דעם כאר. די ריכטונג — אידיש נאצי־אנאלע. רעפּערטואר: אידיש־העברייאיש. נאציאנאלע, ליטעראַרישע און פאלקס־טימלאכע לידער. דער שטענדיקער דירי־גענט וועט זיין מר. שמערלינג.

דער עולם איז זייער פאראינטערעסירט אז עס זאל געשאפן ווערן דער דאזיקער כאר און ביז 25 מיטגלידער האבן זיך שוין פארגעגיסטרירט. קירצלאך וועט פארקומען די גרינדונג פארזאמלונג.

אויפן לעצטן מיטינג זיינען פארגעקו־מען די וואלן פאר א נייעם קאמיטעט, אין וועלכן ס'זיינען אריין פאלגנדע מיטגלי־דער:

מ. אפּע — פרעזידענט, ב. גארבער — סעקרעטאר (ביידע צום דריטן טער־מין) י. באראך — קאסירער. עקזעקוטיוו: ה. וואלקאוו, י. ראם, ב. שארקאנסקי, ש. שעבטער, מיס. ה. האלצמאן און מיס פ. סיראטע.

"צי זאל ווייצמאן רעזיגנירן?"

דורכפירן עפנטלאכע דעבאטעס איז א וואוילע אויפגאבע. קיין זאך, דוכט מיר, קאן ניט אזוי פאראינטערעסירן דעם עו־לם, ווי אן עפנטלאכע דיסקוסיע וועגן א וויכטיקע פראגע. אבער מיטן אויס־וואל פון טעמעס דארף מען זיין פארזיכ־טיק. מען דארף זיך רעכענען מיט די מעג־לאכקייטן און רעזולטאטן. און דעריבער איז די טעמע "צי דארף ווייצמאן רע־זיגנירן?" א ביסל א צופריאיקע, על כל פנים ביי אונז אין שטאט. קודם כל דאר־פען איינגעארדנט ווערן דעבאטעס וועגן מחות פון ציוניזם בכלל. און די וואס טרעטן ארויס, דארפן זיין באהאוונט אין דער זאך און קומען מיטן נויטיקן מאַ־טעריאל.

עס איז געווען גוט וואס דער "ברית טרומפלדאר" האט גענומען די איניציא־טיוו איינצואורדענען איינע פון די ערשטע אונטערנעמונגען פון דאזיקן כאראקטער. באקענען דעם עולם מיט ציוניסטישע פרא־גען — איז א פארדינסט. אבער . . . ווידער אמאל איז מען געווען צו איליק מיט דער טעמע און מיטן מאטעריאל פון דער דעבאטע. עס האט געקאנט פירן צו ממשות'דיקערע רעזולטאטן.

דער פארזיצער פונם אוונט מ. בראַט־מאן אין אריינפיר און שלום־ווארט האט אונטערגעשטראכן די באדייטונג פון אזעלכע דעבאטעס.

די פארשטייער פון "ברית טרומפּל־דאר" נתן נעמעץ און דוד ראם, זיינען ארויסגעטרעטן מיט'ן באשולדיקונגס־אקט. זייער שיין און טעמפּעראַמענטפול האט גערעדט דער ערשטער. דער צווייטער האט זיין באשולדיקונג געבויט אויף דער אויפקלערונג פונם ציוניסטישן רעוויז בכלל. דער צווייטער צד איז באשטאנען פון די פארשטייער פון א. ז. א. דוד פריד־מאן און מ. שער. די פארטיידיקער בפּ־רט דער ערשטער, זיינען געקומען מיט א פאזיציוו מאטעריאל און האבן עס ניש־קשה באגרינדעט. די ריכטער: נארמאן ס. לעווין און נ. בראון האבן ארויסגע־טראגן זייער ווערדיקט לטובת דעם צוויי־

(שלום אויף זייט דריי)

"דארע" מוטער פון 8 קינדער געווינט 10 פונט אין 4 וואכן

מאן זשאלי, פ.ק.—"ביז געווען דאר, שוואך, אפגעצערט, אכטונג געגעבן אויף 8 קינדער". זאגט מרס. עלאי גאנינאו, רזשוניאר. "האב פרובירט אייראנייזד איסט. געוואונען 10 פונט איז 4 וואכן. פרישע כוחות".

זייט ניט "דאר", שוואך, נערוועז. נייע אייראנייזד איסט גיבן צו 5 ביז 15 פונט אין 3 וואכן. ביינערדיקע גלידער רונדיקן זיך אויס.

פלעקן פון הויט פארשווינדן, "נער־וועז", פארשטאפּונג, אומפארדייאונג. טראגן זיך אפּ איבער נאכט. אז אנדער מענש פון ערשטן טאג. רייכע רויטע בלוטן.

איירענייזד איסט איז צוויי גרויסע טאניקס אין איינעם—בוייענדע וואג מאלץ איסט (הייוון) און קרעפטיקע בלוט־געבנ־דע אייזן. פיל מאל שטארקער ווי ניט מעדיציניש הייוון. רעזולטאטן אין האלב צייט.

הויבט איצט אן נעווינען נעוויכט, גע־זונט, פארמיידט געפאר פון ערנסטע קראנקהייטן. נעמט די דאזיקע אנגענעמע טאבלעטס. קיין הייוונדיקער טעם, קיין גאז. אויב ניט צופרידן מיט די שנעלע רעזולטאטן, וועט איר קריגן אייער געלט צוריק. קריגט היינט איירענייזד איסט פון אייער דראגיסט. פילט גוט מארגן. נאר וואג שנעל.

אן אל קאנאדער פראדוקט

Carillon Cheese

פרייער טעמפל

פרעגט אייער הילער פאר א פרייען טעמפל פון דעם דאזיקן געשמאקן קעז, אויב ער האט עס נישט, שרייבט צו אונז דירעקט.

אזא פיינער, גלאטער טעקסטשור, אזא געשמאקער, שארפער פלייווער, איז זעלטן צו געפינען אין וועלכן עס איז געוויינלאכן קעז.

קאכט עס לויט אייער אייגענער באליבטער רעצעפּי . . . אדער סערווירט עס געזליסט — אדער באשמירט עס אויף געשמאקטע קראקערס — אזוי ווי עס קומט צו אייך פריש פון דער קאריליאן דיירי! . . . באמת א זעל־טענער "טריט" — דער סאמע דערפאַרענע מבינים פרעגט אייער גראסער פאר דעם היינט!

פרעגט אייער גראסער פאר דעם היינט

CARILLON CHEESE COMPANY
OTTAWA - CANADA

דיסטריביוטארס　　　ש. גילפיקס

SAMUEL H. GILFIX & CO., LIMITED
128 JAMES AVENUE　　　WINNIPEG

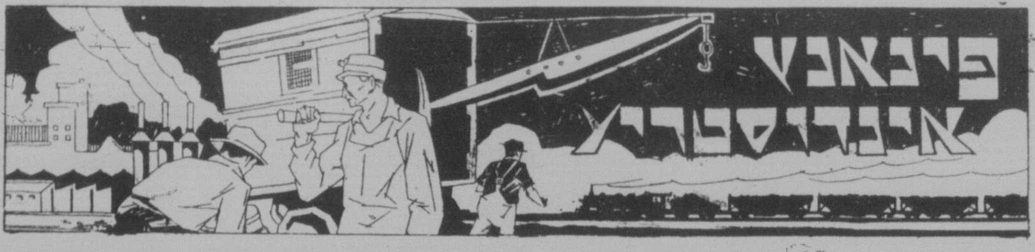

דער וואוקס פון אינדוסטריעס אין מאניטאָבא אנטוויקלט זיך שנעלער ווי אין וועלכער עס איז אנדער פראָווינץ אין קאנאדע

אין פארלויף פון לעצטן יאָר זיינען אין מאניטאָבא עטאַבלירט געוואָרן 42 נייע אינדוסטריעס, 44 פאבריקן האָבן פארגרעסערט זייערע אונטערנעמונגען, און 31 פאבריקן האָבן לעצטן יאָר אָנגעפאנגען צו פראָדוצירן נייע ארטיקלען צו זייערע פריערדיקע פראָדוקטן

(אויסצוגן פון דעם באריכט פון וו. א. קארטער, פארזיצער פון דער אינדוסטריעלער אנטוויקלונג "באָרד" פון מאַניטאָבא, ביי דער פינפטער יערלאכער פארזאמלונג)

ניט געקוקט אויף דעם ערנסטן געשעפט צושטאנד אין דער ערשטער העלפט פון דער באָארד'ס פינאנציעלן יאָר, האָט די פראָווינץ מאניטאָבא ווידער פארצייכנט צוועלף מאָנאטן פון אינדוסטריעלן פראָגרעס.

די אנגעוויזענע באריכטן ווייזן אָן אויף א דערמוטיקטן וואוקס צווישן די עקזיסטירנדיקע אינדוסטריעס און אויף א באדייטנדער צאָל פון ניי־עטאַבלירטע אינדוסטריעס אין דער פראָווינץ. די אלגעמיינע פראָדוקציע פון אלע פעקטאָרים האָט לעצטן יאָר דערגרייכט דעם העכסטן פונקט אין דער געשיכטע פון מאניטאָבא, — א ציפער פון 165 מיליאָן דאָלאַר, און כאָטש אין דער לעצטער העלפט פון לעצטן יאָר זיינען אלגעמיינע געשעפטן אין לאנד געשעדיקט געוואָרן, קאָן מען אָבער מיט צופרידנהייט פארצייכענען די דערגרייכטע רעזולטאטן פון דער דאָזיקער פראָווינץ פאר'ן לעצטן יאָר.

ביי היינטיקן טאָג ארבעטן אין מאניטאָבא 930 פאבריקן; די יערלאכע שכירות באטרעפן פינף־און־דרייסיק מיליאָן דאָלאַר און 29 טויזנט מענשן ארבעטן אין די אינדוסטריעס פון מאניטאָבא.

באזירט אויף דעם נייסטן באריכט, וואָס איז ארויסגעגעבן געוואָרן פון דער רעגירונג, ווייזט זיך ארויס די פאָלגנדע מערקווירדיקע פארגרעסערונג, זינט די "אינדאסטריאל דעוועלאָפּמענט באָארד איז געגרינדעט געוואָרן אין יאָר 1925.

דער אינוועסטירטער קאפיטאל האָט זיך פארגרעסערט אויף 49 מיליאָן, 709 טויזנט און 522 דאָלאַר.

די צאָל ארבעטער אין מאניטאָבער אינדוסטריעס איז זינט יענעם יאָר געשטיגן אויף 10,388 דאָלאַר.

די שכירות האָבן זיך פארגרעסערט אויף 13 מיליאָן, 862 טויזנט און 481 דאָלאַר, און דער אלגעמיינער ווערט פון דער פראָדוקציע איז געשטיגן אויף 57 מיליאָן, 183 טויזנט און 81 דאָלאַר. אין 1924, מיט א יאָר פריער איידער די אינדאסטריעל דעוועלאָפּמענט באָארד איז עטאַבלירט געוואָרן, האָט די אינדוסטריעלע פראָדוקציע באטראָפן 102 מיליאָן, 252 טויזנט און 13 דאָלאַר.

דער דאָזיקער וואוקס פון 63 מיליאָן דאָלאַר אין אינדוסטריעלער פראָדוקציע, און דער וואוקס פון 681 מיליאָן קילאָוואט שטונדן עלעקטריק, וואָס איז פארנוצט געוואָרן אין 1929 מער ווי אין יאָר 1924 זיינען ארויסצייכנדיקע באווייזן אויף דעם פראָגרעס פון מאניטאָבא און זיי ווערן געשטיצט פון דעם וואוקס פון דער שטאָט וויניפּעג און אנדערע היניזיכטען, צום ביישפּיל:

די באפעלקערונג פון גרויס וויניפּעג אין 1924 איז געווען 283 טויזנט און 312 נפשות און ביי היינטיקן טאָג פארמאָגט גרויס וויניפּעג א באפעלקערונג פון 342 טויזנט און 929 נפשות.

די בענק קלירינגס זיינען פאר דעם זעלבן פעריאָד געשטיגן פון צוויי ביליאָן און 682 מיליאָן דאָלאַר, צו דריי ביליאָן און 393 מיליאָן דאָלאַר.

דער פארברויך פון וואסער אין וויניפּעג האָט זיך פארגרעסערט פון פינף ביליאָן און 244 מיליאָן גאלאָן צו זעקס ביליאָן און 772 מיליאָן גאלאָן.

די צאָל טעלעפאָנען איז געשטיגן פון פערציק טויזנט און 828 צו 51 טויזנט און 66.

מוסטערן פונ׳ם וואוקס

אין יאָר 1924 האָט די קאפע און ספייזעס גרופּ געהאַט א פראָדוקציע פון 2 מיליאָן און 488 טויזנט דאָלאַר און אין 1929 האָט די פראָדוקציע באטראָפן פיר מיליאָן און 179 טויזנט דאָלאַר — א וואוקס אויף איין מיליאָן און 731 טויזנט דאָלאַר. די דאָזיקע גרופּע צאָלט איצט אויס יערלאכע שכירות $29,467 און באַשעפטיקט אין אירע זעקס פלענטס מיט 63 מענשן מער.

די 14 מעבל פאבריקן אין מאניטאָבא האָבן געהאַט א פראָדוקציע פון 137 טויזענט און 563 דאָלאַר און די 18 פאבריקן לעצטן יאָר, האָבן פראָדוצירט מעבל אויף 746 טויזנט און 523 דאָלאַר. די צאָל באַשעפטיקטע איצט איז 199 אין פארגלייך צו 50 אין 1924 און צאָלן אויס 204 טויזענט דאָלאַר אין שכירות, אין פארגלייך צו 47 טויזנט דאָלאַר אין 1924.

די פראָדוקציע פון פוטערוואַרג, אַן אינדוסטריע וואָס דאַרף זיך הויך אנטוויקלען אין מאניטאָבא איז אויסגעוואַקסן פון 549 טויזנט דאָלאַר אין 1924 צו איין מיליאָן און 448 טויזנט דאָלאַר אין 1929, — א וואוקס אויף ארום 900 טויזנט דאָלאַר. די צאָל באשעפטיקטע האָט זיך פארצווייפאכט און איז איצט 237, אין פארגלייך צו 110 און די יערלאכע שכירות איז געשטיגן אויף 61 טויזנט דאָלאַר, אָדער איז כמעט צוויי מאָל אזוי פיל ווי עס איז אויסגעצאָלט געוואָרן אין 1924.

א מערקווירדיקער וואוקס איז פארגעקומען אין דער קליידער אינדוסטריע. מיט פינף יאָר צוריק איז די פראָדוקציע פון "מענס פורנישינגס" געווען צוויי און א האלבן מיליאָן דאָלאַר מיט יערלאכע אויסצאָלטע שכירות פון 584 טויזנט דאָלאַר. ביי היינטיקן טאָג באטרעפט די דאָזיקע פראָדוקציע דריי און א האלבן מיליאָן דאָלאַר און די יערלאכע שכירות באטרעפן אכט הונדערט און פופציק טויזנט דאָלאַר.

אין 1924 האָבן דריי פאבריקן פון מענערשע קליידער פראָדוצירט סחורות אויף 145 טויזנט און 218 דאָלאַר און האָבן באשעפטיקט 45 מענשן, וועלכע האָבן פארדינט 38 טויזנט דאָלאַר א יאָר. ביי היינטיקן טאָג זיינען דאָ אזעלכע זעקס פאבריקן מיט א יערלאכער פראָדוקציע פון 311 טויזנט דאָלאַר, מיט 92 ארבעטער וועלכע פארדינען אין יערלאכע שכירות 78 טויזנט און 411 דאָלאַר.

דער זעלבער וואוקס איז אויך פארגעקומען אין דער פאבריצירונג פון פרויען קליידער. אין 1924 זיינען געווען אזעלכע זיבן פאבריקן. היינט זיינען פאראַן אין וויניפּעג 14 פאבריקן פון פרויען קליידער. די זיבן פעקטאָרים האָבן באשעפטיקט 306 פערזאָן, און די איצטיקע 14 פעקטאָרים באשעפטיקן 555 פערזאָן. די זיבן פעקטאָרים האָבן פראָדוצירט קליידער אויף איין מיליאָן און 24 טויזנט דאָלאַר א יאָר און די איצטיקע 14 פעקטאָרים האָבן לעצטן יאָר פראָדוצירט אויף צוויי מיליאָן דאָלאַר קליידער.

העטס און קעפּס, נאָך א נאָדל אינדוסטריע פראָדוצירט איצט סחורות אויף 345 טויזנט דאָלאַר א יאָר און אין 1924 האָט די דאָזיקע פראָדוקציע באטראָפן 99 טויזנט דאָלאַר. די דאָזיקע אינדוסטריע האָט לעצטן יאָר אויסגעצאָלט אין שכירות 72 טויזנט דאָלאַר אין פארגלייך מיט 32 טויזנט דאָלאַר אין יאָר 1924.

ניט געקוקט אויף דעם וואָס מאניטאָבא פארנעמט דערווייל ניט קיין וויכטיקן ארט אין דער אינדוסטריע פון פארם מאשינען, איז אָבער כדאי צו באמערקן, אַז די אינדוסטריע פון פארם מאשינען אין אירע דריי פאבריקן וואָס געפינען זיך אין וויניפּעג, איז געשטיגן פאר דעם פינף־יאָריקן פעריאָד, פון 379 טויזנט דאָלאַר, צו איין מיליאָן און 187 טויזנט דאָלאַר.

די אויבן אנגעוויזענע מוסטערן באצייכענען די אלגעמיינע אויסברייטערונג צווישען די 54 אינדוסטריעלע גרופּעס אין דער פראָווינץ און זיי וועלן דינען צו אילוסטרירן, אז דער וואוקס איז אַן אלגעמיין באדייטנדער וואָס באַציט זיך ניט אויף איינציקע קלענערע אינדוסטריעס.

"די אינדאסטריאל דעוועלאָפּמענט באָארד" פון מאניטאָבא זוכט צו פארבינדן זיך נעענטער מיט דער וועסט; דאָס בעסער איינפארשטיין זיך בנוגע עקאָנאָמישע פּראָבלעמען פון יעדער פריירי פראָווינץ. נאָענטערע פארבינדונגען צווישן מערב קאנאדער ביזנעס לייט; גרעסערער און מער פארשפרייטער האנדל צווישן מערב קאנאדער שטעט; דער געברויך פון מערב קאנאדער פראָדוקטן פון דער מערב קאנאדער באפעלקערונג — דאָס זיינען אלץ זייער וויכטיקע ענינים אין דער דערפאָלגרייכער אינדוסטריאליזאציע פון דער וועסט און דאָס קאָן ווייט דערגרייכן אין דער צוקונפטיקער אנטוויקלונג פון קאנאדע.

די מינעראלן, וועלדער און פיש רעזורסן פון מאניטאָבא, איינשליסנדיק די וואסער קראַפטן, פוטערוואַרג און די צאָלרייכע אנדערע אינדוסטריעס ווערן יעדן טאָג פאקטאָרן פון גרעסערער און גרעסערער וויכטיקייט אין דער אנטוויקלונג אין מאניטאָבא. אין א סך פאלן ווערן די דאָזיקע אינדוסטריעס קאָנקורירט פון אימפּאָרטירטע פראָדוקטן און פאר די אינטערעסן פון מערב קאנאדע דאַרף יענע באפעלקערונג סימפּאַטיזירן מיט די דאָזיקע אינדוסטריעס.

א ליכטיקע צוקונפט

"דער עקאָנאָמישער צושטאנד און שוואַכערע געשעפטן, קאָנען בלויז צייטווייליק צוריקהאלטן דעם פראָגרעס פון מערב קאנאדע, און איך בין איינשטימיק, האָט געזאָגט מר. קארטער, אין זיין באריכט, מיט מר. ע. וו. בעטי, פרעזידענט פון דער סי. פּי. אַר. וועלכער האָט זיך אָנומלטן אויסגעדריקט אז: "מיר רוען זיך איצט אָפּ צווישן איין פעריאָד פון פּראָספּעריטעט צו א צווייטן."

אלס באווייז אויף דער שטאַרקייט פון דער מערב קאנאדער אנטוויקלונג און פאר צוטרויען אין דער צוקונפט דאַרף מען בלויז א קוק טאָן אויף די פּראָיעקטן וואָס ווערן איצט דורכגעפירט ארום אונז, פון די "גרעיט לייקס" ביז דעם פּאַסיפישן ברעג, ניט בלויז אין די באזעצטע שטחים נאָר אויך ווייט אין אונזער צפון לאנד, גייט אָן א פּראָצעס פון אנטוויקלונג, אינדוסטריעלע אונטערנעמונגען, דאָס אויסברייטערונג פון אייזנבאנען, אלגעמיינע קאָנסטרוקציע אין מינען, געביידעס און. א. וו. פארוויקלען איבער צוויי הונדערט מיליאָן דאָלאַר.

אין מאניטאָבא אויף דער הודסאָן בעי, גייט אָן א שנעלע ארבעט אין צוגרייטן די דערעפענונג פון קאנאדעס נייעם אינלענדישן פּאָרט און אַן אייזנבאַן וואָס וועט אָפּעפרירן און פארבינדן פּאָרט טשורטשיל מיט די ווייץ פעלדער, מינען און וועלדער פון קאנאדע און אויף אזא אופן ברייננען דעם צענטער פון דער דאָמיניאָן אזוי נאָענט צו ליווערפּול ווי ניו־יאָרק איז ביי היינטיקן טאָג.

קוקנדיק אביסל ווייטער דרום געפינט מען ארבעט אין פלין פלאָן מינען וואָס דערנענטערט זיך צו א פארענדיקונג. ארום 21 מיליאָן דאָלאַר איז שוין אויסגעגעבן געוואָרן אויף דער דאָזיקער אונטערנעמונג. איצט באַגרייפן א סך פון אונז, אַז אין פלין פלאָן און שעריט־גאָרדאָן פּראָיעקטן זיינען שוין אויף איבער זעקס הונדערט מיליאָן רויע מינעראלן אנגעצייכנט געוואָרן, שכירות פיר מיליאָן און 600 טויזנט דאָלאַר; אין פראַכט איין מיליאָן און הונדערט טויזנט דאָלאַר; אין עלעקטרישע איינריכטונגען: איין מיליאָן און 600 טויזנט דאָלאַר; אין אנדערע איינריכטונגען: צוויי מיליאָן און 150 טויזנט דאָלאַר. אַז דאָרטן זיינען פארנוצט געוואָרן ארום 496 טויזנט זעק צעמענט וואָס איז פראָדוצירט געוואָרן אין מאניטאָבא פון די מאניטאָבער ניט מעטאַלענע רעזורסן.

פון די דאָזיקע אונטערנעמונגען און פון א צאָל קלענערע פּראָפּערטיס וואָס ווערן אנטוויקלט אינ'ם צפון טייל פון דער פראָווינץ, האָבן די וויניפּעגער מאַנופעקטשערערס געהאַט א מיליאָן דאָלאַר יעדן מאָנאַט אין פארלויף פון לעצטן יאָר. דאָס גיט א באגריף וואָס די מינען אינדוסטריע באדייטער פאר דער אנטוויקלונג פון מאניטאָבא.

אין "סליוו פאָלס", זעקס מייל צפון פון "פּאָינט דו באָיס" גיט צו די וויניפּעג הײדראָ 900 טויזנט פערד־קראַפט צו איר איצטיקער קאַפּאַסיטי. דער דאָזיקער פּראָיעקט מיט "טראַנסמישאָן ליינס", וועט קאָסטן 10 מיליאָן און 500 טויזנט דאָלאַר.

אין דעם זעלבן שטח אין "סעווען סיסטערס פאָלס" גיט אויס די "נאָרטוועסטערן פּאַוער קאָמפּאַני", צוואַנציק מיליאָן דאָלאַר אויף א פלענט וואָס וועט האָבן א קאַפּאַסיטי פון 225 טויזנט פערד קראַפט.

אין קאַלגאַרי וועט געבויט ווערן א גיפּס פלענט וואָס וועט קאָסטן א האלבן מיליאָן דאָלאַר און נאָך א פלענט צו מאַכען "זאָנאָליט", א פּראָדוקט וואָס ווערט גענוצט אין דער פאבריצירונג פון גיפּס.

אין סוויפט קאַרענט, עסטעוואַן, אין דרום סאַסקאַטשעוואַן און אין ארמיסטאַן, סאַסק., וועט אויסגעגעבן ווערן איבער 2 מיליאָן דאָלאַר אויף פארשיידענע אונטערנעמונגען ווי עלעקטרישע אנטוויקלונג און מינעראַלן.

די דאָזיקע פּראָיעקטן וועלן ארויסהעלפן צו באלאַנסירן די אנטוויקלונג פון דער וועסט. די פראָווינץ אלבערטאַ האָט אין יאָר 1923 ארויסגעגעבן א פּראָדוקציע אינ'ם ווערט פון 54 מיליאָן דאָלאַר, און לעצטן יאָר, צום ערשטן מאָל אין איר געשיכטע, האָט זי פּראָדוצירט סחורות אויף איבער הונדערט מיליאָן דאָלאַר.

סאַסקאַטשעוואַן האָט אין 1923 פּראָדוצירט סחורות אויף 34 מיליאָן דאָלאַר, פּראָדוצירט איצט סחורות יערלאַך אויף איבער 59 מיליאָן דאָלאַר.

עס זיינען דאָ געוויס פאראַן גרונטן פאר אָפּטימיזם און פאר צוטרוי צו דער צוקונפט פון מאניטאָבא און מערב קאנאדע. די "וועסט" איז אריינגעטראָטן אין א נייער עפּאָכע, אין וועלכער אינדוסטריעלע און אגריקולטורעלע אנטוויקלונגען מוזן גיין האַנט־אין־האַנט.

א פעסטונג פון קראַפט

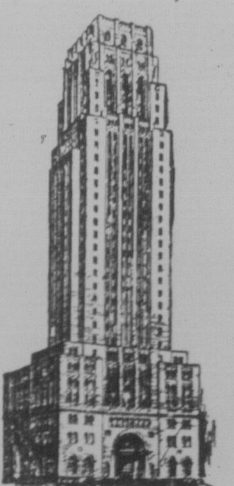

דאָס איז א בילד פון דעם נייעם הויפּט אָפיס בילדינג פון דער קענעדיען באַנק אָף קאָמערס אין טאָראָנטאָ. דאָס איז דער העכסטער בילדינג אין קאנאדע.

די דאָזיקע באַנק האָט ארום 800 בראַנטש אָפיסעס אין קאנאדע און אָפיסעס אין אנדערע לענדער אויך.

די קענעדיען באַנק אָף קאָמערס האָט עסעטס פון ארום $800,000,000 מיט וואָס צו גאַראַנטירן די סעקיורעטי פון אירע דעפּאָזיטאָרס.

מיט א דעפּאָזיט פון $1.00 אָדער מער, קאָנט איר אָנפאַנגען צו שפּאָרן אינ'ם נאָענטסטן צו אייך בראַנטש אָפיס. איר וועט קריגן א באַנק ביכל צו ווייזן אייך וואָס איר לייגט אריין און וואָס איר נעמט ארויס פון צייט צו צייט.

באַקומט איינעם נעקסטן פריי־טאָג.

THE CANADIAN BANK OF COMMERCE

Capital Paid up - - - - - - - $30,000,000
Reserve - - - - - - - - - - - $30,000,000

הילפבאַר

די באַנק אָף מאָנטרעאַל געפינט זיך אין א שטענדיקן און באַהילפיקן קאָנטאַקט מיט טויזענטער קאַסטאָמערס אין קאַנאַדע און אנדערע טיילן פון דער וועלט

BANK OF MONTREAL
עטאַבלירט 1817
טאָטאַל אַסעטס איבער $800,000,000

אינוועסטמענטס אויסגעקליבן ביים העד אָפיס

סעקיוריטיס וואָס באַשיצן דעם פּרינציפּאַל און ברייננען אריין א רעגלמעסיקן איינקונפט — אויסגעקליבן מיט פּאַרזיכטיקייט פון אונזער באַנד דעפּאַרטמענט אין העד אָפיס—קאָנען געקויפט ווערן דורך דעם בראַנטש מענעדזשער.

IMPERIAL BANK OF CANADA

HEAD OFFICE - TORONTO

$150,000,000 אַסעטס

WINNIPEG (Main Office)	A. D. DUNCAN, Manager
	J. F. MacKAY, Asst. Manager
ARLINGTON and WESTMINSTER	R. S. McCLAY, Manager
NORTH END BRANCH	W. M. PORTER, Manager
ST. VITAL, Man.	R. MAVOR, Manager
RIVERTON and GIMLI, Man.	H. M. SAMPSON, Manager

זומען געלט ווען איר דאַרפט

דער בעסטער וועג צו מאַכען זיכער אַז איר וועט האָבען גרייט געלט אויף די הענט ווען איר וועט עס דאַרפען נויטיג האָבען, איז אנצופאַנגען גלייך א סייווינגס אַקאַונט אין דער דאָזיגער באַנק.
קליינע סומען דעפּאָזיטעט רעגעלמעסיג אַזוי לאַנג ווי איר קאָנט זיי אָפּשפּאָרען, וועלען זיך שנעל אַקומולירען צו א באַדייטענדער סומע, וועלכע איר וועט דאַרפען נויטיג האָבען.
איין דאָלאַר עפענט א סייווינגס אַקאַונט אין יעדען איינעם פון אונזערע בראַנטשעס.

THE DOMINION BANK

North End Branch, 678 Main St., Winnipeg, Man.
Main St. and Redwood Ave., Winnipeg, Man.
Regina Branch, Mr. W. A. Radcliff.
Saskatoon Branch, Mr. L. C. Brown, Manager.
King and McNab Streets, Hamilton, Ont.
City Hall Branch, Toronto, Ont.
Bleury and St. Catherine Streets, Montreal, Que.

THE TRADERS TRUST COMPANY

אָפיציעלע אַסיינים, עקזעקיוטאָרס, אַדמיניסטראַטאָרס, פינאַנציעלע אַגענטן

4טער פלאָר, יוניאָן טראַסט בילדינג — טעלעפאָן 26 892

סעקאַנד הענד טיילאָר סיף בלויז $60

אַנדערע צו אויסקלייבן פון צו וויניקער פון האַלב נייע פּרייזן. זעט אונז, אויב איר באַשליסט צו קויפן א סייף, ניי אָדער סעקאַנד הענד

CANADIAN DIEBOLD SAFE CO.
183 Notre Dame Ave. E., Winnipeg — Phone 23 649

מ. ראַסאָף

א דאָקטאָר רעקאָמענדירט

דאָס עקזאַמינירן פון דעם מענשלאַכן קערפּער איין מאָל אין יאָר. אייערע פורנעס מוזן אונטערזוכט ווערן ווינטערסטנס יעדן יאָר.

לאָזט מיך דאָס טאָן פאַר אייך פריי

אַלץ וואָס איר דאַרפט טאָן איז מיר טעלעפאָנירן

STANDARD SHEET METAL & ROOFING CO.
907½ MAIN ST., PHONE 54 770 — RES. PHONE 54 552

דאַנלאָפּ
קלײמעד גריפּ טייערס

גיבן אייך א וועג פון פעסטקייט וואָס איז ניט מעגלאַך מיט קיין וועלכן עס איז אנדער טייער.

פּאַטענטירט — אויסשליסלאַך

דאַנלאָפּ

פאַרקויפט בלויז פון דאַנלאָפּ דילערס

D.C.G.-2

איך בין דער איינציקער אידישער עקסקלוזיוו דאַנלאָפּ דילער. איר קאָנט ביי מיר קריגן אלע דאַנלאָפּ טייערס, נייע אָדער פאַרריכטן די אַלטע טייערס. גאַז, אויל און אלעס פאַר אייער קאַר

ALFRED SUPER SERVICE STATION
מאיר ב. זיפּורסקי
S. W. COR. MAIN AND ALFRED — PHONE 57 921

ללאָיד וועכנטלאַכע פּאַסאַזשירן באַדינונג צווישן

קאַנאַדע
אין
אייראָפּע

ברעמען

באַראַט זיך מיט אונז ווען אייער רייזע צו דער אַלטער היים.
לאָזט אונז אויך אַראַנזשירן די טראַנספּאָרטאַציע פון אייערע פריינט און קרובים פון אייראָפּע. מיר וועלן אייך ארויסהעלפן צו באַקומען די נויטיגע דאָקומענטן.
אויך רעגלמעסיקע וועכנטלאַכע עקספּרעס באַדינונג פון ניו יאָרק אויף די שנעלסטע שיפן.
געלט איבערגעשיקט איבעראַל און אויסגעצאָלט אין אַלע געלטן.
פאַר אינפאָרמאַציע ווענדט זיך צום לאָקאַלן אגענט אָדער צו דער

NORTH GERMAN LLOYD
654 MAIN STREET
WINNIPEG, MAN.
Regina - Edmonton
Vancouver
Montreal - Halifax
Calgary

HOLLAND AMERICA LINE

שיפסקאַרטען

האָלאַנד־אַמעריקאַ ליין

דירעקטער פּאַסאַזשיר פאַרקער צווישן

ראָטערדאַם און האַליפאַקס

גלענצענדע באַדינונג, גוטע באַקוועמלאַכקייטן און א כשר'ע קיך.
מיר וועלן אייך ארויסהעלפן אין באַקומען די נויטיקע קאַנאַדער דערלויבנישן. אָפיסעס און אַגענטורען אין אַלע גרויסע שטעט.

פאַר אינפאָרמאַציע ווענדעט זיך צום לאָקאַלן אַגענט אָדער צו

HOLLAND-AMERICA LINE
673 Main Street
WINNIPEG, MAN.

ל. לודוויג
דזשענעראַל קאַרפּענטער
קאָנטראַקטאָר און בילדער
אַלע סאָרטן אַלטערייִשאַנס
סטאָר פראָנטס און פיקסטשורס
480 באַיד עווע. טעל. 51 431

פיינט אייער הויז איצט

שיין, גוט און ביליק
ראַיעלע ארבעט און צופרידנהייט

MAX GORDON
484 FLORA AVE.

Reliance Ink

100 פּראָצענט קענעדיען
די טינט אויף וועלכער איר קענט זיך פאַרלאָזן.

עס באַצאָלט זיך צו צאָלן פאַר קוואַליטעט

העננעסי
טרי סטאַר
בראַנדי

דער זיכערסטער ספּיריט אין אַלע עמערדזשענסיס

געבאָטלט אין קאָניאַק, פראַנקרייך

INCOME TAX SERVICE
AUDITS, FINANCIAL REPORTS
INVESTIGATIONS
בוקקיפּינג סערוויס
ס. א. פּאָרטיגאַל
— מיט —
דזשאָ. לוס און קאָמפּאַני
Chartered Accountants, Auditors
204 עוועניו בלאָק, טעלעפאָן 23 942
רעזידענס פאָן 24 524

שטויבלאָז
באַהאַנדלטע
קוילן
און
קאָוק

ווערט פּטור אויף שטענדיק פון דעם שטויב

ניט קיין עקספּירימענט נאָר אַן אויסגעפּרובירטער פאַקט

פאַר א קליינעם צוגעגעבענעם קאָסט באַקומט איר די דאָזיקע שטויבלאָזע באַהאַנדלונג

טעלעפאָנירט אונז פאַר ווייטערע אינפאָרמאַציע

J. G. Hargrave
AND CO., LTD.
330½ MAIN STREET
Estb. 1879
25 385 — Phone — 25 386

סטארקיפערם !

אט איז א גרויסע געלעגנהייט צו אנבאטן צו אייערע קאסטאמערס א ריכטיקע קעפ ווערט
מיר באטן אן
ספעשל קלירינג ליינס
פון די גוט־באוואוסטע
דאבס קעפ

מענס	באיס
$8.00 ביז $11.00 א דאזן	$6.00 ביז $7.00 א דאזן

אלע אונזערע קעפס זיינען געמאכט געווארן פון די בעסטע מאטעריאלן, גוט געמאכט אין די נייעסטע סטיילס
שיקט איצט פאר אונזערע סוואטשעס און פרייז ליסטן
DOBBS CAP MFG. COMPANY LTD.
A. DOBBS, President
J. W. PECK BLDG., WINNIPEG — PHONE 89 781

פאר אמת גוטע בילדער
קומט צו אונזער סטודיא
די נייסטע און מאדערנסטע סטודיא אין דער נארט ענד
טעלעפאנירט פאר אפאינטמענטס
Smith Photo Studio
ל. דערעשין, מענעדזשער
405 Selkirk Ave. cor. Salter — Ph. 55 497

נינא טרעפער
לערערן פון פיאנא און טעאריע
146 אבערדין עוועניו — רעז. טעלעפאן 52 637

BILL LOWE — VIC TURLAND
לערערס פון
פיאנא אקארדיען || בענדזשא
ענגיידזשמענטס, פארטיעס, באנקעטן און קאנצערט ארבעט
520 Winnipeg Piano Bldg. — Phone 26 526

איווא נײדיטש
(פיאניסטן)
אנאנסירט די עפענונג פון איר
מוזיק סטודיא
אקטאבער 30טן
זי וועט אננעמען א באגרעניצטע צאל שילער. ניט קיין אנפאנגער
די סטודיע וועט זיך עפענען אין
146 מאקריי עוועניו
טעל. 52 666

קויפט דירעקט
פון די וואס מאכן זיי און באקומט
גרעסערע ווערטן
פאר וויניקער געלט
בילטוועל
סוטס אדער
אווערקאוטס
געמאכט צו אייער אייגענער מאס
$35 - $27
איר קאנט קומען אין סעמפל רום צו
Leon's, Ltd., 449 Portage Ave.
Or TESSLER'S
BILTWELL CLOTHES, LIMITED
5th Floor, Peck Bldg.
Cor. Princess and Notre Dame
Phone 27 951

פאטראניזירט
אלע
הדסה אונטערנעמונגען
קאמפיין פון נאוועמבער דעם ערשטן ביז דעצעמבער 14טן

א היים!
ווען איר זייט אוועק
פון דער היים
אין
לעווינס כשר רעסטאראן
47—49 מארטא סט.
בלויז די סאמע פרישע און בעסטע פראדוקטן ווערן גענוצט אין אונזערע מאלצייטן און שטרייננג כשר בהכשר הרבנים
ליכטיקע ריינע צימערן פאר געסט מיט דער בעסטער באדינונג
פאר חתונות, פארטיעס, באנקעטן אזו א. וו. האבן מיר די פיינסטע אקאמאדיישאן מיט א טאנץ פלאר פאר 100 פארלאך
מיר שטעלן צו מאלצייטן פאר אלע אונטערנעמונגען אויך אויסער אונזער אייגענעם פלאץ
Levin's Commercial Kosher Restaurant
47-49 MARTHA ST. PH. 25 219

נייע
רעמינגטאנס
עטוואס גענוצט אין סטאר פולשטענדיק גאראנטירט
ספעשל
היינטיקע וואך
פון $55.00 און העכער
REMINGTON TYPEWRITERS Ltd.
220 Bannatyne Ave., Wpg.

פרייע באדינונג
מיר וועלן טעסטן די טיובס פון אייער ראדיא
פריי
ברייננט זיי צו אונז
אדער טעלעפאנירט אונז און מיר וועלן קומען צו אייך
Manitoba Drug Store
587 Selkirk Ave — Ph 52 117

זעט אונזערע נייע ספרינג סחורות
א גרויסער אויסוואל פון וואס אויסצוקלייבן
Dominion Furniture Co., Limited
499 NOTRE DAME AVENUE
PHONES: 86 195 — 87 873

אויב איר האט וואס עס איז צו פארריכטן, אדער עפעס איבערצומאכן אין אייער הויז אדער בילדינג, רופט מיך. 35 יאר עקספיריענס אין דער ארבעט. צופרידנהייט גאראנטירט.
מעסיקע פרייזן.
A. B. DESROCHERS
Phone 52 499 — 1226 Main St.

פרובירט אונז אויס פאר אייער ראדיאיטאר קאווער
אוטא טאפס, סייד קורטענס, ראדיאייטאר קאווערס, סיט קאווערס און אפהאלסטערינג
מאנופעקטשורד און פארריכט
פינקטלאכע באדינונג
MURRAY AUTO TOP
280 James St. — Phone 28 061

אין קווינס טעאטער

היינט און מארגן פירט אויף די קווינס טעאטער טרופע, צום ערשטן מאל אין ווינעפעג, "פלאמען פון ליבע", מעלאדראמע אין פיר אקטן פון וויליאם סיגאל, מיט מארים קראנער און דזשאנעט פאסקעוויטש אין די הויפט ראלן, צוזאמען מיט מארים זילבערשטיין, איזידאר קליין, היימי ראפאפארט, מארים אפעל, סעמועל פאגלנעסט און היימי פיינשטיין און עני שאפירא, פוירל פאגלנעסט און פאולין שייפער — אלע אין אינטערעסאנטע ראלן.

די קווינס טעאטער פאטראניזירער וועלן זיך זייער פיין פארוויילן ביי דער דאזיקער פארשטעלונג. זעט "פלאמען פון ליבע". פאטראניזירט אייער אייגענעם אידישן טעאטער, געשפילט אין אייער שפראך, פון אייער אייגענעם לעבן.

זונטאג אוונט, וועט ווידער געשפילט ווערן א שיינער קאנצערט פון איינאקטערס, געזאנג, טענץ א. א. וו.

—(::)—

אין וואקער טעאטער

היינט און מארגן ווערט געשפילט אין וואקער טעאטער "די ראיאל פאמיליע". די גאנצע קאמפאני צייכנט זיך אויס אין די ראלן. נוצט אויס די געלעגנהייט צו זעען די דאזיקע זייער אינטערעסאנטע פארשטעלונג געשפילט פון אן ערשט קלאסיקע קאמפאני.

קומענדיקע וואך, אנפאנגענדיק מאנטאג וועט געשפילט ווערן זייער אן אמוזירנדיקע קאמעדיע וואס וועט אויפשטורמען דעם טעאטער פון געלעכטער. "די שאו אף" איז דער נאמען פון דער קאמעדיע.

די וואקער רעפערטואר קאמפאני וועט ווייזן, אין דער אויפפירונג, נאך א ביישפיל פון זייערע פעאיקייטן אלס קינסטלער אקטיארן און אקטריסעס. "די שאו אף" איז א פארשטעלונג וואס כאראקטעריזירט לעבעדיקע טיפן און איז זייער אינטערעסאנט און אמוזירנד.

דעם נייעם וואקער קאנצערט ארקעסטער פון 9 מוזיקאנטן איז זייער אינטערעסאנט צו הערן. זיי שפילן זייער פיינע מוזיק נומערן.

—(::)—

אין פעלעס טעאטער

היינט ווערט אין פעלעס געשפילט די דורכאויס־ריידנדיקע בילד 'אראונד די קארנער', א העכסט שפאנענדע אמוזירנדיקע קאמעדיע מיט טשארלס מורי, דזשא. סידני און אן אל סטאר קעסט.

דזשא סידני אלס כאראקטער קאמיקער דארף זיך ניט אנשטריינגען ארויסצורופן געלעכטער פון דעם עולם. דאס קומט ביי אים נאטירלאך און דערפאר איז ער אזוי פאפולער צווישן דעם עולם. עס ווערט אויך געוויזן א דורכאויס ריידנדיקע קאמעדיע. זעט און הערט עס אין פעלעס טעאטער.

די ערשטע דריי טעג פון קומענדיקער וואך ווערט געוויזן דאס אמוזירנדיק בילד, "אזוי, דאס איז לאנדאן", מיט וויל ראדזשערס אין דער הויפט ראל, מיט אן אל־סטאר קעסט. מער געלעכטער און מער שפאס ווי ווען עס איז פריער. עס וועט אויך געוויזן ווערן א דורכאויס־ריידנדיקע קאמעדיע און פאקס מאוויטאן נייעס.

—(::)—

מאנאטלאכע פארזאמלונג פון ריטייל גראסערס אסאסיאיישאן אפגעהאלטן

דער סעקרעטאר פון דער ריטייל גראסערס אסאסיאיישאן בעט אונז צו מעלדן, אז לעצטן זונטאג האבן זיי אפגעהאלטן זייער רעגלמעסיקע מאנאטלאכע פארזאמלונג. 300 מענשן זיינען אנוועזנד געווען דארט. צווישן די הויפט רעדנער איז געווען מעיאר וועב. ער האט גערעדט וועגן דער "אוירלי קלאזינג ביי־לאו" און ער האט אנגעוויזן אויף דער וויכטיקייט צו קויפן קאנאדער געמאכטע פראדוקטן.

—(::)—

לימעריק, סאסק.

"דאס אידישע ווארט"

חשוב'ע הערן : —

איך שיק אייך א מאני ארדער אויף $29.25 וואס איז געזאמלט געווארן מוצאי יום־כפור ביי אונזער מנין. מיר בעטן אייך פארטיילן דאס געלט צו די פאלגנדע אינסטיטוציעס : מושב זקנים, $12; בית יתומים $10.75 און נאציאנאל פאנד — $6.50.

פאלגנדע האבן ביינעשטייערט : $4 מר. און מרס. דוב מארקוס, צו $3 מר. און מרס. דוב גורעוויץ, מר. און מרס. ש. גודמאן, מר. און מרס. א. שעכטער; צו $2 : מרס. ח. ש. מילקאווסקי; מר. מ. א. לעוויצקי, מר. און מרס. מ. מארגאליס און מר. און מרס. צבי סילווערמאן; צו $1.50: מר. און מרס. ח. מינעוויץ און מרס. סיגאל; צו $1 : מרס. ש. פרידמאן, מיס ז. לעוויצקי; צו 50 סענט : מרס. ר. גודמאן,, מילקאווסקים קינדער, מרס. פ. ב. קאזמאן; צו 75 סענט : מר. י. מילאווסקי; צו 25 סענט : חנה גודמאן, העניע מילאווסקי, י. גודמאן, דוד מילאווסקי און א. ל. גודמאן.

מיט דאנק און גוטע וואונשן צום נייעם יאר,

מ. א. לעוויצקי

האט איר פארזוכט די געשמאקע עסנס?
האט איר געזען די שיין נעדעקטע טישן וואס ווערן צוגעגרייט פון דעם גוט דערפארענעם אונטערנעמער
דוד שפיגל
מיר דעליווערן איבעראל צו די ביליקסטע פרייזן, בעסטע באהאנדלונג
מיר האבן 200 נייע סעטס סילווער און דישעס
טעלעפאנירט 52 333 — רעז. 52 229
364 דזשארוויס עווע.

די פאמיליע און דער היים

זונטאג דעם 12טן אקטאבער, האבן די קינדער פון מר. און מרס. משה דיטלאוויטש, וועלכער האט זיין ביזנעס אין "סטאר סיטי" און זיין פאמיליע וואוינט אין 166 קאטידראל עוועניו, פאר זיי געגעבן א "סורפרייז" אוונט צו זייער זילבערנער חתונה, אין סטאנס רעסטאראן.

איך האב געהאט דעם כבוד ניט איין מאל צו זיין דער פארזיצער פון פארשיידענע אוונטן, אבער הי דאזיקע שמחה האט געמאכט א באזונדערס גוטן איינדרוק. צווישן די אנוועזנדע געסט איז געווען דער ווירדיקער רב, רבי הורוויץ און איבער פופציק פארלאך, יונג און אלט. זייער א שיינער מאלצייט איז סערווירט געווארן, און אלע אנוועזנדע האבן אויסגעדריקט זייערע בעסטע וואונשן צו דער "זילבערנער פארל", און זיי זיינען פרעזענטירט געווארן מיט א סך ווערטפולע פרעזענטן. ניט געקוקט אויף דעם שלעכטן וועטער זיינען געקומען פון פארשיידענע קאנטרים צוואנציק אויטאמאבילן מיט געסט. דער עולם האט פארבראכט זייער א פריילאכן אוונט מיט געזאנג און טענץ.

משה שנור,
עמערסאן, מאנ.

* * *

זייער א שיינער סאפער פאר יונגווארג איז געגעבן געווארן זונטאג דעם 12טן אקטאבער, פון מר. און מרס. מ. מארגאליס פון טראנסקאנע, פאר זייער זון חיים און זיין כלה דאריס בערקאל. דער עולם האט זייער פיין פארבראכט ביז שפעט אין דער נאכט. חתן־כלה האבן געקראגן שיינע מתנות פון זייערע עלטערן.

* * *

און גוטע באקאנטע זיבעציק אין צאל זיינען אנוועזנט געווען ביי דער שמחה. מר. און מרס. שיינקאראוו זיינען צו דער געלעגנהייט פרעזענטירט געווארן מיט שיינע ווערטפולע פרעזענטן. דער גוטער ווילן און צארטע געפילן פון דער שיינקאראוו פאמיליע צו די בעלי שמחה האבן זיך דייטלאך ארויסגעוויזן אין פארלויף פון דעם דאזיקן אוונט.

מר. און מרס. שיינקאראוו האבן אויסגעדריקט זייער דאנק צו אלע פארזאמלטע און דעם 12טן אקטאבער האבן זיי איינגעלאדן זייערע פריינט צו טיילן דעם "חתונת קייק". אלע אנוועזנדע האבן זיי געוואונשן לאנגע יארן און גליק אין זייער לעבן.

פאלגנדע זיינען אנוועזנד געווען : מר. און מרס. מ. שיינקאראוו, מר. און מרס. ג. זיוואט, מר. און מרס. דזש. סווירסקי, מר. און מרס. נ. באקסער, מרס. א. פראבער, מר. און מרס. ל. פראבער, מרס. ב. קניאזאן, מר. און מרס. ה. עטניקאוו, מר. און מרס. מ. ראזענבלאט, מר. און מרס. דזש. טענענהאוז, מר. און מרס. דזש. קאטלער, מר. און מרס. דזש. געלמאור, מר. און מרס. מ. קאוועלסאן, מר. און מרס. וו. קראפ, מר. און מרס. ד. ווייסמאן, מר. און מרס. ס. טאוו, מר. און מרס. ה. טאוו, מר. און מרס. מ. אווערבוק, מר. און מרס. דזש. דאוועלמאן, מר. און מרס. דזש. פאללאק, מר. און מרס. ע. ביליקאף, מר. און מרס. י. בילינקאף, מר. און מרס. א. מאטואיק.

די פריילינס, טעלמא באקסער, סילוויא פראבער, דזשעני און סאפי ראזענבלאט, רעי סווירסקי, רעי לעווין, קלארא אלטמאן, בעללא ראזען, אסתר אבאווסקי, פאלי שעל, איווא פלעקמאן, העלען קאהען, דזשעני און טילי שיינקאראוו.

די הערן : נייטן פראבער, לואי באקסער, נארמאן פראבער, סעם סווירסקי, נעט סווירס, ביל קאטלער, מעקס לערנער, דזשא טענענהאוז, אסקאר ווייגשטיין און סעם שיינקאראוו.

—(::)—

פאספארט פארלארן

לעצטע וואך איז פארלארן געווארן א פאספארט אויפ'ן נאמען פון לייבל בן יצחק באסמאן. דער געפינער פון דעם דערמאנטן פאספארט איז געבעטן צו מעלדן זיך אדער טעלעפאנירן צום פרייהייטס טעמפל. באלוינונג וועט געגעבן ווערן.

* * *

זונטאג דעם 5טן אקטאבער איז געמאכט געווארן א סורפרייז פארטי פון דער באבראווער סאסייטי לכבוד מר. און מרס. דאקטאראוו צו זייער זילבערנער חתונה. דער סורפרייז איז געווען ביי מרס. מאסימאוויטש, 242 סעלקירק עווע. דער אוונט איז געווען זייער אן אינטערעסאנטער.

דער פארזיצער פונם אוונט איז געווען מר. היגינס. ער האט געהאלטן זייער א שיינע רעדע און ער האט געגעבן יעדערן דאס ווארט; און יעדער איינער האט געוואונשן די חתן־כלה אז זיי זאלן זיין גליקלאך און זיי זאלן דערלעבן זייער גאלדענע חתונה. די חתן־כלה זיינען פרעזענטירט געווארן מיט א שיינער מתנה פון דער סאסייטי און אויך פון א צאל פריינט.

די אנוועזנדע זיינען געווען : מר. און מרס. דאקטאראוו, מר. און מרס. באטקין, מר. און מרס. ה. כאטשינאוו, מר. און מרס. לעווינסאן, מר. און מרס. י. כאטשינאוו, מר. און מרס. הערי קירסאן, מר. און מרס. קאנער, מרס. מאסימאוויטש, מר. און מרס. נעפ, מר. און מרס. גרינבערג, מר. און מרס. טשערי, מר. און מרס. ב. קירסאן, מר. און מרס. קאפלאן, מר. באוען, מר. און מרס. עליק כאטשינאוו, מר. און מרס. שיינין, מר. און מרס. אסטראווסקי, מר. און מרס. היגינס, מר. און מרס. סעים, מר. און מרס. קארבאטי, מרס. טשערי, מרס. סאראקין, מרס. קראגער, מרס. דאקטאראוו, מיס. באטקין, מיס. ווייקער, מיס ראזע דאקטאראוו, איווא סיגעל, עני מארטין, עני דאקטאראוו, מר. מארטין, מר. מארים מארטין, מר. ל. גארדעל און דזש. דאקטאראוו.

* * *

דינסטאג דעם זיבעטן סעפטעמבער האבן די קינדער פון מר. און מרס. שיינקאראוו, 375 אלפרעד עוועניו, פאר זיי געמאכט א סורפרייז פארטי צו זייער זילבערנער חתונה. זייערע נאענטע פריינט

מיר פאטאגראפירן
אלצדינג און איבעראל

חתונה און פאמיליע גרופעס
SHAPIRA'S
228 SELKIRK AVE.
Cor. Main St. — PHONE 53 641

פארגעצויגן וואו דער געשמאק איז א קריטיקער

דערעפנט זיך שבת מאטינע
פלעיהאוז ארטיסטס מאדעלן
סעקס סעקרעטן אנטפלעקט

מענער	פרויען
בלויז אוונטן 50¢	בלויז מאטינעס 25¢

דר. ה. גרינבערג
האט זיך צוריקגעקערט פון זיין וואקאציע און האט ווידער אנגעפאנגען זיין פראקטיק, ווי געוויינלאך, אין זיין אפיס, אויפן קארנער סעלקירק און מיין סטריט. אפיס שטונדן פון 10 אינדערפרי ביז 9 אוונט.

די אפיסערס און מעמבערס פון
כנסת ישראל שול
אנערקענען דאס גוטע דאווענען פון
חזן א. שטיינבערג
וועלכער האט אונז געגעבן אן אמת'ען עונג יו"ט, און עס איז באשטימט געווארן צו פרעזענטירן אים מיט 50 דאלאר אלס אנערקענונג פאר זיין גוטן דאווענען. אויך איז ער אויפגענומען געווארן אלס חזן פאר דעם קומענדן יאר.

מיר ווינשן אים גליק און געזונט.

די קאמיטע פון
כנסת ישראל שול

QUEENS THEATRE
מארים קראנער, דירעקטאר
דזשא. גרינבערג, גענעראל מענעדזשער
דזשייקאב יונגמאן, קא. מענעדזשער
דראמע ! קאמעדיע ! טענץ ! געזאנג !
פרייטאג און שבת אוונט
אקטאבער 17 און 18
מארים קראנער
און
דזשאנעט פאסקעוויטש
צוזאמען מיט דער גאנצער קאמפאני
אין דעם שיינעם שפאנענדן בילד
פלאמען פון ליבע
אין 4 אקטן פון וויליאם סיגעל
אויפגעפירט פון מארים קראנער
אויסגעשטאטעט פון איזידאר קליין
מוזיק פון סעם פויגלנעסט
זונטאג גרויסער קאנצערט
אונזער קאמפאני:
מענער פערסאנאל—מארים זילבערשטיין, איזידאר קליין, היימי ראפאפארט, מארים אפעל, היימי פיינשטיין און סעמועל פויגלנעסט
פרויען פערסאנאל—עני שאפירא, סילי ליפצין, פוירל פויגלנעסט, פאולין שייפער און סארא קראנער

NEW
Palace Theatre
בעסטע ריידנדיקע בילדער
וועסטערן עלעקטריק סיסטעם
סעלקירק און פאועלס
פיינסטער טעאטער אין נארט ענד
היינט און מארגן ווערט געוויזן
(דזשענעראל)
די שפאסיקסטע פאר פון דער סקרין
אין
אראונד די קארנער
מיט
דזשארדזש סידני און טשארלס מורעי
אויך
ריידנדע קאמעדיע, טארזאן דער טיגער און אסוואלד דהי ראביט
קומענדיקע וואך, מאנטאג, דינסטאג און מיטוואך
(דזשענעראל)
וויל ראדזשערס אין
אזוי, דאס איז לאנדאן
מיט מער געלעכטער און מער שפאס ווי ווען עס איז פריער, מיט
אירין ריטש, פריינק אלבערטסאן
אויך ריידנדע קאמעדיע און פאקס מואוויטאן נייעס
באמערקט די נייע פרייזן:
ערוואקסענע —
25c יעדער סיט צו יעדער צייט —
קינדער, 10 און 15 סענט
אינגיכן קומט
הערלאלד לאיד אין "וועלקאם דענזשער"
אויך נייע סעריע פון "איים אף סקאטלענד יארד"

אומפארגלייכבארע
ווערטן
אין
דיימאנדס
BIRKS

טעלעפאן 28 683
WALKER
CANADA'S FINEST THEATRE
היינט און מארגן
"די ראיאל פאמיליע"
קומענדיקע וואך
WALKER REPERTORY COMPANY
נאך א גרויסע קאמעדיע "היט"
"די
שאו אף"
דונערן פון געלעכטער
די זעלבע פרייזן

אוונט	$1	75ס.	25ס.	פלוס
מאטינעס		50ס.	25ס.	טעקס

מאטינעס, 2.30 — אוונט, 8.30
וואקער קאנצערט ארקעסטער
ניין שטיק — בעסטער אין שטאט

קארסעטן
קארסעלעטס
בראזירס
אלע סטיילס און סייזעס.
דאס בעסטע וואס מען קאן באקומען
אויך
געמאכט צו מאס
און לויט דאקטארס
פרעסקריפשאנס.
מעסיקע פרייזן
MDME NEMY
506 SELKIRK AVENUE
אנטקעגן פעלעס טעאטער

BOSTON HAT WORKS
איין טאג באדינונג
מיר זיינען ספעציאליסטן אין קלינען און בלאקן העטס.
ערשט קלאסיקע ארבעט גאראנטירט
מיר קומען און דעליווערן
566 מיין סט. טעל. 25 623

לעזט און פארשפרייט "דאס אידישע ווארט"

אויפרוף

צו דער אידישער באפעלקערונג פון וויניפעג

וועגן דער פלייש פראגע און דעם איצטיקן ועד העיר

זייט איר צופרידן צו צאלן אייערע געלדער וועלכע ווערן מיסמעגעדזשט ביי פארטייאישע מענשן? צי זאלן אונזערע געלדער געמענעדזשט ווערן אויף אזא ארט, אז מיר זאלן קענען אויסהעלפן אונזערע טשאריטי אינסטיטושאנס, און מיר זאלן אין דער זעלבער צייט עסן ביליקער פלייש?

מיר האבן קיינע אייגענע אינטערעסן, נאר די אינטערעסן פון אלע אידן. אויף דעם קאנפערענץ לעצטן זונטאג דעם 12טן אקטאבער, וואו פילע דעלעגאטן פון פארשיידענע ארגאניזאציעס און שולן זיינען געווען פארטראטן, איז באשלאסן געווארן אז עס זאל פארקומען א דזשענעראל קאנפערענץ פון אלע דעלעגאטן וועלכע זאלן ברייננגען קרעדענשלס פון זייערע ארגאניזאציעס, מיט פולע פאוער צו עקטן צו באשליסן און צו אווטאריזירן די נייע שטאט קאמיטע צו נעמען אלע נויטיקע מאסרעגלען פאר די אינטערעסן פון דער אידישער באפעלקערונג פון וויניפעג.

און פאר דעם זעלבן צוועק מאכן מיר דעם אויפרוף צו אלע אידן פון וויניפעג וועלכע זיינען בארעכטיקט צו אויסנוצן זייער מיינונג, צו שיקן צו צוויי דעלעגאטן מיט קרעדענשלס צו פארטרעטן זייערע אינטערעסן ביים מיטינג וועלכער וועט אפגעהאלטן ווערן

זונטאג דעם 26-טן אקטאבער

8 אזייגער אין אוונט

אין תלמוד תורה

קארנער מעגנום און ענדריוס

שטאט קאמיטעט,

ר. דיימאנד, טשערמאן

באמערקונג: מיר בעטן די יעניקע ארגאניזאציעס אדער שולן, וועלכע האבן דורך א טעות אדער ניט ריכטיקן אדרעס ניט דערהאלטן אונזער צירקולאר בריוו, אדער וועלן ניט דערהאלטן דורך וועלכער אנ־דער אורזאך, צו שיקן זייערע דעלעגאטן לויט דעם אויפרוף אין דער צייטונג.

ד. ז.

עס וועט זיך אייך באצאלן צו אדווערטייזן אין "דאס אידישע ווארט"

בריוו אין רעדאקציע

דער צווייטער צד וועגן דעם בשר כשר מיטינג

ווערטער רעדאקטאר:

דערלויבט מיר ענטפערן דורך אייער צייטונג קורץ און אן מליצות אויף דער באשולדיקונג וואס דער קאמיטעט פון דעם מאס־מיטינג לייגט אויף מיר ארויף א צוגאב צו די קלעפ וואס איך האב געכאפט פון זיי — אין זייער בריוו אין רעדאקציע, לעצטן פרייטאג.

ערשטנס בין איך שולדיק, זאגן זיי, "ווייל נאך איידער עס האט זיך אנ־געהויבן די פארזאמלונג האב איך שוין געווארפן שמוץ אויף דער פארזאמלונג", דאס קאן ניט זיין אמת. ווייל דאן וואלט מען דאך מיר ניט געגעבן דאס ווארט פונקט ווי מען האט ניט געגעבן קיין ווארט מר. אווערבוך'ן און נאך אזעלכע וועלכע האבן געוואלט רעדן פון פלאר, ווייל זיי האבן באשלאסן ניט צו געבן קיין ווארט קיין קעגנער פון דעם מאס־מיטינג. און נאר א דאנק דעם וואס זיי האבן מיך פאררעכנט פאר "אן אייגע־נעם" האט מען מיר געגעבן דאס ווארט. וואס אנבאלאנגט דאס וואס קיינער פון די רעדנער האבן ניט אנגערירט די גייס־טיקע פירער, נאר איך בין "געווען פאר־נומען מיט חזר'ן מיין 'ספיטש'" און האב ניט געהערט וואס די רעדנער האבן גע־רעדט" — איז חזרנ'דיק דעם ספיטש האב איך גראד איינגעהערט ווי איינער א מר. בראדסקי האט אפגעשפאט פון די רבנים פאר וואס זיי ווילן צוויי שוחטים אויף קוילענע עופות צוזאמען, — אז דאס מיינט נאך זיין געדאנק נאך . . . . אז איינער זאל האלטן די פיסלאך און דער אנדערער דאס קעפל. — דאן האב איך אויך געהערט "חזרנ'דיק דעם ספיטש", ווי אן אנדערער רעדנער האט דערציילט א מעשה מיט צוויי ישובה בחורים וועלכע האבן פארזוכט דעם טעם פון דעם רובל און האבן ניט געקאנט מער אנפילן די לעבער פון זייערע הערצער מיט געלט. — און אזוי זיינען אונזערע שופטים, — האט ער פארענדיקט.

מיך האט ניט פארדראסן אויף די רעד־נער וועלכע איך דיינק אז זיי זיינען גרוי־סע עקאנאמיסטן. אבער צום באדויערן מוז איך זאגן, אז זיי זיינען גאר קליינע פסיכאלאגן, אזוי, אז זיי האבן ניט גע־קאנט וויסן פריער וואס איך וויל רעדן שפעטער.

מיך האט פארדראסן אויף דעם שע־נערן עולם וועלכער האט דערנאך פראַ־טעסטירט קעגן זיי פאר זייער האנדלונג, וואס זיי האבן ניט אפגעשטעלט אונזערע "עקאנאמיסטן פארזארגערס". מיט דער פראגע, וואס קער זיך אז א יקרות פון פלייש מיט רבנ'אישע חטאים. אבער ווי עס ווייזט אויס, האט דער ברייטער עו־לם געקאנט גוט די פירער און האבן מורא געהאט פאר א פסק, פון וועלכן איך בין געווען דער שעיר לעזאזל. פאר פרעגן גע־ציילטע ווערטער אז אויב מיר וועלן ניט רעספעקטירן אונזערע גייסטיקע פירער, וואס וועלן מיר זיין. אבער איך בין צו־פרידן צו כאפן פיזישע קלעפ איידער צו לייזן גייסטיקע. זאלן אבער די פירער פון דעם מיטינג ניט דיינקען אז מען פאר־שטייט זיי ניט וואס זיי מיינען, אז זייער מחלוקת איז ניט לשם שמים.

דערמיט וועל איך ענדיקן אינגאנצן מיין קאנפליקט מיט זיי דורך אייער ווער־טער צייטונג, און בקהלם אל תחד כבודי.

מיט אכטונג,

יעקב שטיינבערג.

לייזט איר פון פארשטאפונג?

אומצייליקע הייל־מיטלען זיינען אד־ווערטייזט פאר פארשטאפונג. א סך הער־פען פאר דעם מאמענט אבער זיי שאפן א געוואוינהייט וואס מוז פארטגעזעצט ווערן. אנדערע אנטהאלטן קאלאמעל און געפערלאכע מינעראלע דראגס, וואס פאר־בלייבן אין קערפער, באזעצן זיך אין זייגע טיילן און פאראורזאכן ווייטיקן און שמערצן. אייניקע זיינען שלעכטע אפפיר מיטלען וואס פאראורזאכן קראמפן און לאזן איבער א שלעכטע נאכווירקונג.

מיידט אוים לובריקאציע אויל וואס־שמירן בלויז אוים דאס אינגעווייד און דערמוטיקן דער נאטורס מאשין צו ווערן פויל.

א ריינער, גרינציג אפפיר מיטל אזא ווי קארטער'ס ליטל ליווער פילס, בא־האנדלען צארט דעם לעבער, דער מאגן ארבעט גוט, דאס אינגעווייד ווערט אפ־גערייניקט און דער פארשטאפונג גיפט פארשווינדט. דער מאגן, לעבער און גע־דערים זיינען איצט אקטיוו און דער סיס־טעם האט פארגעניגן פון א ריכטיקער טאניק ווירקונג. ביי אלע דראגיסטן 25ס. און 75ס. רויטע פעקלאך.

7

דעם מאקאריווער רבינ'ס היים

איז 413 באיד עווע. דארט דאווענט ער במנין כל יום בבוקר, 8 אזייגער פונקט. ווי אויך אין אוונט. טעלעפאן 56 591

פאטראניזירט אונזערע אדווערטייזערס

א מעשה מיט א בער וואס האט געהאט, ווי א קאץ, זיבן לעבנס, און האט געשלונגען סריכנין, מארפין און דינאמיט אן באזונדער שאדן

בלעקסמיט רעפידס, אנטעריא, אקט. 16. — ניט נאר קעץ, נאר ס'זיינען דא אויך בערן וואס האבן זיבן לעבנס און קיין קויל נעמט זיי ניט.

אין אן ארבעטער קעמפ אין וואלד ניט ווייט פון דאנען, האט זיך איינגענאר־דיעט א בער, וואס פלעגט איטלאכע ווייך־לע קומען כאפן עפעס א נאשעריי. האט מען אים עטלאכע מאל געפרואווט פאר־סמ'ען מיט סטריכנין, אבער דער בער האט די סטריכנין ארפגעשלונגען גלייך ווי ניט אים מיינט מען, — בערן האבן בכלל וויניק מורא פאר סטריכנין.

אנומלט האט א דאקטאר דארטן פאר־לארן זיין רענצל. דער בער האט אים געפונען, געעפנט און אראפגעשלונגען אלץ וואס דארטן איז געווען, — איינ־שליסנדיק אן איינשפריצונג נאדל און גרויסע דאזע מארפין, מיט וועלכן מען וואלט געקאנט הרג'ענען א פערד. דער בער האט אבער בלויז געמאכט א זויער־רע מינע — און גלייך ווי ניט אים מיינט מען עס.

האט דער גריכישער קעכער פונ'ם קעמפ באשלאסן צו מאכן א סוף פונ'ם בער אויף א גרונטאווענעם אופן. האט ער גענומען א שטיק "דינאמיט" אויסגע־שמירט עס מיט האניק און געלאזט עס ליגן אין וואלד. צו דעם האט ער צוגע־בונדן א קנייטל. ווען דער בער איז גע־קומען און האט דערשמעקט די האניק, האט ער לאנג ניט געטראכט און אראפ־געשלונגען די גאנצע געשיכטע. דער גריך האט זיך אנגעצונדן זיין ענד פונ'ם קנייטל און איז אנטלאפן.

באלד האט ער דערהערט איין אויפ־רייס און א צוויטן. דער קעכער האט זיך געריבן די הענט מיט צופרידנהייט: פטור געווארן פון א צרה!

א פאר טעג האט מען מער פונ'ם בער ניט געהערט. אויפ'ן דריטן טאג, ווי דער קעכער זיצט אין דרויסן און שיילט קאר־טאפל, — ערשט ברוך הבא, רב בער איז דא! דער זעלבער בער, די הויט אביסל אויסגעפליקט אין עטלאכע ערטער, א ברעם אפגעשמאליעט, אביסל הינקענדיק אויף א פוס, אבער דער זעלבער בער, און ער וויל לאטכענען קארטאפל!

דער קעכער האט געטאן די איינציקע זאך וואס ס'איז אים נאך פארבליבן צו טאן — ער האט גע'חלש'ט פון שרעק, און אזוי גרינטלאך, אז מען האט אים קוים אפגעמינטערט.

———(:־:)———

פרייזן פון שפייז פרא־דוקטן ביליקער ווי פאראיארן

פרייזן פון שפייז פראדוקטן זיינען איצט ביליקער אין וויניפעג, מיט'ן אויס־נאם פון פלייש, ווי מיט א איאר צוריק אין דער זעלבער צייט, — ווי סענאטאר ראבערטסאן, ארבעטס מיניסטער, וואס מאכט אן אויספארשונג וועגן דעם ענין, האט אנאנסירט.

קארטאפל איז איינער פון די פראדוקטן וואס איז באזונדערס געפאלן אין פרייז. לעצטן יאר אין דער צייט האט זיך קאר־טאפל פארקויפט צו אן ערך $1.80 א בושל, און איצט קריגט מען עס צו 50 סענט א בושל און ביליקער. גרינסן בכ־לל איז דא גענוג און די פרייזן זיינען ביליק.

פוטער און מילך זיינען אויך ביליקער. צוקער פארקויפט זיך אויף 5 ביז 5½ סענט א פונט (אין זעק), בעת פאראיא־רען איז דער פרייז געווען אויף אנדער־האלבן סענט העכער. אין פליישן איז בלויז שאפן פלייש נידעריקער ווי לעצטן יאר.

———(::)———

שריפה אין אלבערטער שטעטל

ראזדייל, אלבערטא, אקט. 17. — א שריפה וואס האט דא נעכטן פארטאג אויסגעבראכן האט פארניכטעט צוויי דזשענעראל סטארס, צוויי קאנפעקשאנע־רי סטארס און א רומינג הויז. די אור־זאך פון דער שריפה איז דערווייל אומ־באקאנט.

קלאסיפייד סעקשען
Classified Section

ספעציעלע פרייזן פאר אדווערטייזינג אין דער קלאסיפיצירטער אפטיילונג

איין מאל. 5 ס. פער "אגייט ליין"	פאר 3 מאנאטן. $2.15
פאר א וואך. 20 ס	פאר 6 מאנאטן. $4.00
פאר א מאנאט. 75 ס	פאר 1 יאר. $7.50

:: פערזענלאכעס ::
PERSONAL

טענץ יעדע נאכט אין אונזערע קלאסן מיט וויניפעג'ס בעסטע טענצער גוטע פארטנער פאר אלעמען קאמפליט קורס. פריוואט לעסאנס $5.00.
PROF. AND MISS SCOTT
200 Portage Ave. Next Lyceum. 88 106

מיטשעל און מיטשעל
רעגיסטרירטע פעטנט אטארניס, 718 מעקאינטייר בלאק, וויניפעג. פעטנטס. טרייד מארק גענומען אין אלע לענדער. ריזאנאייבל טערמס. טעלעפאן 88 747.

געלט!
פאר אייערע באלדיקע נויטן
$50 ביז $500
צוועלף מאנאטן צו באצאלן עס צוריק. ריזאנייבל רייטס. פינקטלאכע באדינונג שטריינג פארטרויליך
אפן טעגלאך ביז 7.30 נאכמיטאג.
General Loan and Insurance Agency
738 Somerset Block, Winnipeg.
Phone 24 789

R. B. ORMISTON
פלאריסט
צוויי סטארס צו אייער באדינונג
96 Osborne St., Phone 42 386
340 Portage Ave., Phone 24 791
בלומען טעלעגראפירט איבעראל

לייף אינשורענס
בעסער צו האבן א פאליסי און ניט דארפן עס, איידער דארפן דאס און ניט האבן.
P. A. TEMPLETON
807 Electric Railway Chambers
Phone 89 688

מאריס דעליקאטעסן
מיר פארקויפן אלע סארטן ווורשט געדויכערטע און געפיקלטע פליישן און ווינערס — אויך אימפארטירטע
א פולע ליין פון אידישע דעליקאטעסן
223 דאפערין עוו., טעל. 57 617

וויקער פוירניטשור און בייבי קעריעדזשעס פאררכט. ספריי געפיינטעט און אפהאלסטערד.
WILLOW ART FURNITURE COMPANY
288 GRAHAM AVE. PH. 24 677

ניט געקליימטע קליידער — נייע סחורות בלויע אווערקאוטס, רעגולאר $35 פאר $19.50. בלענקעט קליידער און טווידס, רעג. $35 פאר $17.50. בלויז 12 אווער־קאוטס רעג. $25 פאר $9.75.
471½ PORTAGE AVE.
טעלעפאן 34 585
פונקט וועסט פונ'ם מאל — נארט זייט. קויפט אויף אויסצאלן.

A. MUIR
אווטאריזירטער
דוקא פינישינג סטיישאן
פענדערס און באדי ריפעירס
376 FURBY ST.
PH. 33 255

:: צו פאררענטן ::
FOR RENT

סוויטס צו פאררענטן

באלפוריא אפארטמענטס, קאטידראל עווע., איסט אף מיין סטריט, 3 און 4 רומס. רענט $55 און $65.

נארט פאנאמא אפארטמענטס, 3 און 4 רומס. פרידזשידייר, באלקאנים. רענט $45 און $55.

נאבל בלאק, אלפרעד עווע., איסט אף מיין סטריט. 3 און 4 רומס. רענט $40 און $47.50.

רענפרוו אפארטמענטס, מאונטען עווע., 3 און 4 רומס, רענט $35 און $45.

3 רום סוויטס אין קארמען אפארטמענטס בארוס עוועניו.

צו פאררענטן א 7 רום הויז, פולי מאדערן, אין סטעלא עוועניו. אויסגעפיקסט אין בעסטן קאנדישאן.

געלט צו לייען אויף 6½ פראצענט. אינשורענס פאר אלערליי צוועקן.

Sheps Agencies Ltd.
804 מיין סטריט
טעלעפאנס 55 761 און 58 807

באלטיק אפארטמענטס
מאניטאבא עווע.
צו פאררענטן 3 און 4 רום סוויטס, ניי רעקארירט. סקרינד באלקאנים.
מעסיקע רענט
זיך ווענדן צום קערטייקער
סוויט "די." טעלעפאן 56 668

צו פאררענטן א זעקס רום הויז. זיך ווענ־דען צו
MISS PATTERSON—465 Flora Ave.

צו פאררענטן א סוויט פון 3 רומס אין א באנגאלאו. אוק פלארס און ווארימער נא־ראדזש פאר קאר. הייסע וואסער. ווענדן 572 באיד עוועניו, טעלעפאן 55 349.

צו פאררענטן א 10 רום הויז, 525 מעגנום עוועניו, קאר. ענדריוס. ניי דעקארירט. מעסיקע רענט. זיך ווענדן אין מייפל ליף האטעל, 655 מיין סט. טעל. 25 987.

צו פאררענטן א 5 רום הויז, פולי מאדערן געווייערט פאר עלעקטרישן אויוון. ווענדן 346 מאניטאבא עווע., טעל. 52 927.

צו פאררענטן א 6 רום פולי מאדערן הויז אין 582 קאלעדזש עווע. אויך גאראדזש. $25 א מאנאט. ווענדן פרימארגנס אדער נאך 6 אזייגער אין 266 סאלטער סטריט.

רעדוואוד אפארטמענטס

קאר. מיין און קאלעדזש
צוציענדיקע 3 און 4 רום סוויטס איצט צו האבן
טעלעפאנירט צום קערטייקער 55 175.
THE EMPIRE LOAN CO.
Agents
701 Union Trust Bldg.

צו פאררענטן א 4 רום סוויט אין א ניי אויסגעבויטער הויז. אוק פלארס, פרענטש טירן, עלעקטרישער אויוון. רענט $45.

צו פאררענטן א 5 רום באנגאלאו, אוק פלארס, פרענטש טירן. רענט $35.

נאכפרעגן 84 סאלטער סט. טעל. 29 600.

צו פאררענטן א רום אין א פריוואטער נייער היים, סינגל אדער קאפל, לעבן מיין סט. 178 מעטקאף עווע. טעל. 52 848.

צו פאררענטן א ניי דעקארירטן 3 רום סוויט. זיך ווענדן אין סמיטס סטודיא, 405 סעלקירק עוועניו, טעלעפאן 55 497.

צו פאררענטן א 5 רום סוויט אין א דופ־לעקס הויז מיט אלע באקוועמלאכקייטן. הייסע וואסער באהייצונג, אוק פלארס, באזונדער האל. רענט מיט באהייצונג אין ווינטער $50, זומער $40. זיך ווענדן אין 287 פלארא עוועניו. טעלעפאן 51 916.

צו פאררענטן א שיינעם ליכטיקן צימער מיט אלע באקוועמלאכקייטן, אין א סוויט אויפן ערשטן פלאר. זיך ווענדן אין 310 רעדוואוד עוועניו, טעלעפאן 52 608.

סוויטס צו פאררענטן

בארוס קאורט—בארוס און סאלטער 1 סוויט 2 רומס און 1 סוויט 3 רומס. $28 און $38. איבערגעבן באלד. זיך ווענ־דען צום דזשעניטאר, סוויט 4.

אבער אפארטמענטס — קאר. מאונטען און אייקינס. 3 רום סוויט, $27.50. אי־בערגעבן באלד. זיך ווענדן צום קערטייקער סוויט 2.

THE LONDON AND WESTERN TRUSTS CO. LTD.
346 Main Street. Phone 26 883

:: צו פארקויפן ::
FOR SALE

סעלקירק עוועניו

דופלעקס הויז, נאענט צו מעקגרעגאר. איינקונפט $55. פרייז $3,750. מען קאן אראנזשירן טערמס.
R. VOLLANS
608 McArthur Bldg., Ph. 24 019
Evgs. 5994113

שטאטיקע הייזער

81 לאקסטאן עוועניו, 7 רום בריק הויז, אוק פיניש, ניי דעקארירט, נייע עלעקטרי־שע פיקסטשורס, געוויירט פאר קראפט, סקרינד און גלעזערנע ווערענדע, אייזער־נער פענס, גוטער גאראדזש. זיך ווענדן צום אייגנטימער ל. סלאווסקי, 88 בענער־מאן עוועניו, טעלעפאן 53 329.

צו פארקויפן א הויז אויף מאטעסאן עוו. נאענט צום בית יתומים. א פולשטענדיק מאדערנע הויז. פריש רעמאנטירט איבע־ראל. 7 רומס און צוויי שיינע בעד רומס אין "אטיק". הייסע וואסער באהייצונג. אלע באקוועמלאכקייטן. א בארגען. טע־לעפאנירט 56 422 פאר אפאינטמענט.

נעשעפט געלעגנהייטן
Business Opportunities

פרוכט סטאר, אן אלט־עטאבלירטער געשעפט אויף א גוטן קארנער, רענט בלויז $40. פיקסטשורס $400. א גוטער גע־שעפט.

גראסערי, פרוכט און קאנפעקשאנערי, איינער פון די בעסטע געשעפטן אין שטאט. סטאק $1,200, פיקסטשורס — $1,400. רענט מיט 4 רומס, $55. סיילס ביז $2,200 א מאנאט.

אויב איר ווילט א געשעפט, זעט

ה. פערלמאן און נ. זעלטשען
MUTUAL AGENCIES
796 Main St. Phone 51 000

אפארטמענט בלאק 28 סוויטס, אלע פאררענט. יערלאכער רענט $12,600. וועט פארביטן אויף הייזער.

גראסערי און קאנפעקשאנערי, סטאק $1,000, פיקסטשורס $1,000, אומזאץ $1,500 א מאנאט.

מיר הענדלען אלע סארטן געשעפטן. נעמט אונזער ליסט פון בארגענס.

SCOTT REALTY CO. Ltd.
11 C.P.R. Office Bldg. Phone 89 644

ארבעטער פארלאנגט
HELP WANTED

פארלאנגט ראיעלן מאן פאר א ראוד פון הונדערט סטארס אין דער פראווינץ; דער־פארונג ניט נויטיק; ניט צו פארקויפן; פארשפרייטן און קאלעקטן. דארף פארדיי־נען זיבעציק דאלאר וועכנטלאך.
SHAMAS MFG. CO.
New Toronto Ontario

מיטשעל דער בוטשער, פון 469 אבערדין עווע., פארלאנגט א באי מיט א בייסיקל.

:: שטעלע פארלאנגט ::
SITUATION WANTED

עקספיריענסד קלערק פארלאנגט א שטע־לע אין א דזשענעראל סטאר. קאןריידן עט־לאכע שפראכן געבארן אין קאנאדע. זיך ווענדן צו ר. לעווויט, 466 קינג סטריט, סוויט 8.

וואנצן און קאקראוטשעס
פארניכטעט. ארבעט גאראנטירט
CHARLES RIESS & CO.
376 Colony St. Phone 33 529

ווען א קאמפאני ווערט אזוי פאפולער ווי די

קאלעדאניען קוילן קא.

איז, קאנט איר זיך פארלאזן אויף איר באדינונג און קוואליטעט, צו זיין שטענדיק ריכטיק.

הייצט מיט

זעניט קאוק

די בעסטע אין דער וועסט

עג, סטאוו, נאט

$15.50

א טאן

פי, $13.50 א טאן

קיין טשארדזש פאר סעקינג

✦✦✦✦

Caledonian Coal Co.
PH. 51 653

שפארט אייער קוילן ביל

און שטעלט אפ די ווינטן דורך האבן אייערע טירן און פענסטער צוגעפאסט מיט די

אימפרואווד מעטאל
וועטער סטריפס
געמאכט אין וויניפעג זינט 1906.
אפשאצונגען פריי
J. F. DEELEY
1086 MAIN ST. PHONE 56 451

איצט אונטער א נייער פארוואלטונג

א פרישער סטאק פון פרוכט, וועדזשע־טייבלס, דעליקאטעסן, קאטעדזש קעז, פוטער און אייער שטענדיק אין סטאק
עקסטרא ספעשלס פאר שבת

באנאנעס	מעקינטאש רעד עפל
4 פונט	7 פונט
25c	25c

CALIFORNIA FRUIT & VEGETABLE CO.
1124 MAIN ST. PHONE 55 007
(קארנער רעדוואוד)
מרס. שייפער און זון, אייגנטימער
מיר דעליווערן

ווינטער איז דא! - - -

אלע סארטן בעטציג

וואלענע בלענקעטס, קאמפארטערס, פלאנעלעט בלענקעטס, קאנען געקויפט ווערן אויף לייכטע פיימענטס. א טעלעפאן רוף וועט ברייננגען אונזער סיילס־מאן מיט א פולן אויסוואל פון סעמפלס

Gillies Furniture Co.
956 Main Street Phone 53 533

אידישע סוחרים פון מערב קאנאדע

פאנגט אן דעם פאל און ווינטער סעזאן

— מיט —

סייל פאוסטערס

דערמאנט אייערע קונים און דעמאנסטרירט אייערע ארטיקלען דורך א פארמיטלער וואס דערגרייכט זיי דירעקט

"דאס אידישע ווארט"

די גרעסטע אידישע פרינטינג שאפ אין גאנץ קאנאדע

איז צו אייער דינסט

און וועט אייך העלפן אין אלע פאלן פון סחורה אפזאץ

אונזער ספעציאליטעט אין סייל פאוסטערס איז איבערצייגט און באגרינדעט דורך די הונדערטער און הונדערטער פאוס־טערס וואס מיר האבן געדרוקט פאר פארשיידענע אידישע פירמעס אין וויניפעג און מערב קאנאדע.

שיקט צו אונז אייער סייל פאוסטער

אלץ וואס איר דארפט טאן איז צושיקן אונז די נעמען פון די ארטיקלען און די סייל פרייזן

און מיר טוען דאס איבעריקע

מיר האבן אן אויסוואל פון

טויזנטער קאטס

יעדן מאנאט

וואס מאכן די פאוסטערס אטראקטיוו און צוציענד, און וועלכע ציען — ניט ווילנדיק — די אויפמערקזאמקייט פונם קונה

מיר גאראנטירן הונדערט פראצענט צופרידנהייט

שיקט אריין אייער קאפיע צו

THE ISRAELITE PRESS LIMITED
165 Selkirk Avenue Phones: 52 213 - 55 409